

PARIKKALA *Kaikkina
vuodenaiksina*

Tilinpäätös 2023

Kunnanhallitus 25.3.2024 / 51 §
Kunnanvaltuusto xx.xx.2024 / xx §

Sisällys

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1.1 <i>Kunnanjohtajan katsaus</i>	4
1.1.2 <i>Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset</i>	6
1.1.3 <i>Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys</i>	13
1.1.4 <i>Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa</i>	17
1.1.5 <i>Kunnan henkilöstö</i>	17
1.1.6 <i>Ympäristöasiat</i>	18
1.1.7 <i>Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	18
1.1.8 <i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista</i>	19
1.2. SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIEN HALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	20
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	22
1.3.1 <i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	22
1.3.2 <i>Toiminnan rahoitus</i>	24
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	27
1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	31
1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	32
1.6.1 <i>Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä</i>	32
1.6.2 <i>Konsernin toiminnan ohjaus</i>	33
1.6.3 <i>Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat</i>	33
1.6.4 <i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	33
1.6.5 <i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	34
1.6.6 <i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	35
1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	38
1.7.1 <i>Tilikauden tuloksen käsittely</i>	38
1.7.2 <i>Talouden tasapainottamistoimenpiteet</i>	38
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	39
2.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN.....	40
<i>Keskusvaalilautakunta</i>	40
<i>Tarkastuslautakunta</i>	40
<i>Kunnanhallitus</i>	42
<i>Sivistyspalvelut</i>	46
<i>Elinvoimapaalvelut</i>	57
<i>Tekniset palvelut</i>	64
<i>Rakennusvalvontapalvelut</i>	71
2.2. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	72
2.2.1 <i>Toimintatuotot ja -kulut toimielimittäin</i>	73
2.2.2 <i>Toimintatuotot ja -kulut tulosalueittain</i>	74
2.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	77
2.4. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	80
2.5. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA.....	81
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	82
3.1 TULOSLASKELMA	82
3.2 RAHOITUSLASKELMA.....	83
3.3. TASE	84
3.4 KONSERNILASKELMAT.....	86
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	92
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	92
4.2 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	92
4.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	92

4.4 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	93
4.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	96
4.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	96
4.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	99
4.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	100
4.7 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	101
5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	103
5.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT	103
6 ALLEKIRJOITUKSET.....	107
7 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	107
8 LUETTELOT JA SELVITYKSET	108
HENKILÖSTÖRAPORTTI 2023	109

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 oli koko Suomen taloudessa haastava ja loppuvuodesta talous olikin taantumassa. Merkittävät vaikutukset näkyivät ennen kaikkea asuntorakentamisessa ja julkisessa taloudessa on kokonaisuudessaan mittava sopeutustarve. Kuntien eriytyminen näkyy ja negatiivisen tuloksen on tehnyt 49 kuntaa.

Maailmalla jatkui epävakaa tilanne ja sen vaikutukset ulottuivat myös Suomeen ja Parikkalaan. Erityisesti raaka-aineiden, tarvikkeiden ja energian hinnannousut näkyivät merkittävänä kustannuserinä. Parikkalan kunta on mukana Etelä-Karjalan valmius- ja turvallisuustoimikunnassa ja hyödynsimme turvallisuuteen liittyvissä asioissa toimikunnan näkemyksiä. Lisäksi Suomen liittyminen Natoon keväällä 2023 lisäsi osaltaan rajakunnan turvallisuudentunnetta. Valmiussuunnitelmat tulee saattaa ajan tasalle ja ne päivitetään vuoden 2024 aikana.

Viime vuosi oli ensimmäinen hyvinvointialueiden toimintavuosi ja muutos olikin historiallisen suuri kuntatalouteen suhteutettuna. Uudistus muutti kuntatalouden rakenteita ja pienensi osaltaan myös liikkumavaraa. Uudistuksen myötä kunnan rooli korostuu tulevaisuudessa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hyvinvointialueen kanssa on vielä hiottava yhteistyökuvioita, jotta palvelut toimivat saumattomasti. Viime vuonna aloitettiin myös toiseen isoon muutokseen valmistautuminen. TE24-muutoksessa työvoimapalvelut siirretään kuntien vastuulle 1.1.2025 alkaen. Lappeenrannan kaupunki toimii jatkossa vastuukuntana ja uudistuksen valmistelu jatkuu myös vuonna 2024. Parikkalan kunnan kannalta erityistä huomiota on syytä kiinnittää paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin.

Vuoden 2023 tilinpäätös päättyi alijäämäiseksi ja tulos on -184 243,75 euroa. Suurelta osin alijäämäinen tulos johtuu sivistystoimen hankkeiden kirjanpidollisista siirroista, mitkä olivat aikaisempina vuosina jääneet tekemättä ja myös ennakoitua pienemmistä verotulokertymistä. Alijäämä olisi ollut vielä suurempi, mikäli kunnille ei olisi maksettu ylimääräisiä valtionosuuksia. Verotulojen ja valtionosuuksien tason muutokset aiheuttavat Parikkalan kunnan talouteen parin miljoonan sopeutustarpeen. Sopeutusohjelman on tarkoitus olla kunnanvaltuuston käsittelyssä kesäkuussa. Tuleviin vuosiin kohdistuu kuitenkin merkittäviä epävarmuuksia, joiden vaikutuksia ei kokonaisuudessaan vielä tiedetä. On keskeistä välttää uusia pysyviä menojen lisäyksiä ja jatkaa toimintojen tehostamista. Parikkalan kunnan talouden rakenteet on saatava kestäväille pohjalle, jotta kunta voi jatkossakin panostaa elinvoimaan ja hyvinvointiin.

Uusi kuntastrategia hyväksyttiin lokakuussa kunnanvaltuustossa ja vuosi 2024 on ensimmäinen toteutusvuosi. Vuonna 2023 saimme aikaan paljon myös positiivisia asioita, ennen kaikkea elinvoiman ja lapsiperheiden näkökulmasta. Olemme mukana Business Mill -toiminnassa ja kunnanvaltuusto hyväksyi myös määrärahan vuodelle 2024, jotta yrityksemme voivat hyödyntää Imatran Seudun Kehitysyhtiön palveluita. Parikkalan kunta sai myös tunnustuksen ja on Etelä-Karjalan vuoden 2023 Yrityssysteävällisin kunta. Tunnustus kertoo siitä, että etenemme oikeaa suuntaan.

Taseen ylijäämä antaa mahdollisuuden talouden ja toiminnan maltilliseen ja pitkäjänteiseen sopeuttamiseen, jolloin kunnan ei tarvitse ottaa kovia sopeuttamisen keinoja käyttöönsä. Tulevista haasteista huolimatta Parikkalan kunta uskoo vahvasti tulevaisuuteen. Lisäksi meillä on kehittymisen mahdollisuuksia motivoituneen ja sitoutuneen henkilöstönkin kautta.

Parikkalassa 20.3.2024

Mervi Pääkkö
kunnanjohtaja

1.1.2 KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET**Valtuusto**

Vuoden 2021 kuntavaaleissa valittiin vaalikaudeksi 2021 - 2025 kunnan ylittä päätösvaltaa käyttämään 27-jäseninen valtuusto, jonka poliittiset voimasuhteet ovat seuraavat:

- KESK. 10, PRY 8, KOK 3, SDP 2, PS 2, KD 1 ja VIHR 1.

Kunnanvaltuuston kokoonpano 1.8.2021 alkaen

Nimi	Valtuustoryhmä	Läsnä	
Ahokas Paula	PRY	6	
Anttonen Juho	KESK	5	
Hämäläinen Jukka	KESK	6	
Jantunen Timo	PS	5	
Jäppinen Sari	PRY	6	
Kiviaho Jouni	PRY	6	
Kujanpää Ulla	KD	6	
Laukkanen Matti	PRY	4	
Laukkanen Olavi	PRY	6	
Neuvonen Timo	KESK	6	
Nykänen Eero	KOK	6	
Paajanen Antti	KESK	6	
Paakkinen Pekka	KESK	6	
Pitkänen Lasse	PRY	5	
Putkinen Petri	KOK	5	
Pylvänäinen Inka, 27.11.23 saakka	VIHR	3	
Saarinen Timo	PS	4	
Siitonen Heikki	KESK	6	
Sikiö Mirja	SDP	5	
Sinkkonen Ari	KESK	6	
Sinkkonen Sami P. K.	PRY	2	
Sinkkonen Sami V. A.	KESK	6	
Sutinen Eija	KOK	6	
Tiainen Merja	KESK	1	
Valkeapää Lassi	KESK	6	
Valkeapää Maija	PRY	6	
Vuojolainen Venla	SDP	1	
Wilska-Neuvonen Ritva, 27.11.23 alk.	VIHR	1	
Varajäsenet:			
Anttonen Pekka	SDP	5	
Karjalainen Jorma	VIHR	1	
Kettunen Minna	KESK	1	
Koiso-Kanttila Pekka	PRY	4	
Kosonen Kare	SDP	1	
Saarinen Allan	PS	2	
Saukkonen Sami	KESK	4	
Sopanen Risto	PRY	1	
Toikka Janne	PRY	1	
Uimonen Markku	KOK	1	
Wilska-Neuvonen Ritva	VIHR	1	
Pääkö Mervi, kunnanjohtaja			4
Tuunanen Mirja, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä			5
Taipale Jukka, sivistysjohtaja, pöytäkirjanpitäjä			1

Taipale Jukka, sivistysjohtaja	4
Kupiainen Mikko, tekninen johtaja	2
Tolkki Taina, elinvoimapäällikkö	2

Valtuusto kokoontui vuonna 2023 kuusi kertaa ja käsitteli 51 asiaa.
Lisäksi järjestettiin kolme valtuustoseminaaria/iltakoulua 6.2., 29.5. ja 18.10.

Kunnanvaltuuston vaalilautakunta 19.8.2021 alkaen

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Paakkinen Pekka, pj	Anttonen Juho
Jäppinen Sari, vpj	Nykänen Eero
Saarinen Timo	Jantunen Timo
Vuojolainen Venla	Sikiö Mirja
Pylvänäinen Inka	Ahokas Paula

Keskusvaalilautakunta 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsenet (eivät henkilökohtaisia)	Läsnä
Kettunen Seppo, pj	3	1. Turunen Jukka	
Tuominen Kirsi, vpj	2	2. Karjalainen Jorma	1
Kosonen Heini	1	3. Rauhamäki Saara	
Laukkanen Marjatta	3	4. Granlund Allan	1
Saarinen Allan	3	5. Valkeapää Birgitta	
		6. Mäkelä Minna	
		7. Toikka Sirpa	1
		8. Myllys Sami	
		9. Kainulainen Eeva	
		10. Innanen Sirpa	

Keskusvaalilautakunta 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsenet (eivät henkilökohtaisia)	Läsnä
Kettunen Seppo, pj	1	1. Turunen Jukka	
Tuominen Kirsi, vpj	1	2. Karjalainen Jorma	
Laakkonen Virva	1	3. Granlund Allan	
Laukkanen Marjatta	1	4. Valkeapää Birgitta	
Saarinen Allan	1	5. Mäkelä Minna	
		6. Anttonen Pekka	
		7. Myllys Sami	
		8. Kainulainen Eeva	
		9. Innanen Sirpa	
		10. Tiainen Jarmo	

Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimi hallintojohtaja Mirja Tuunanen.

Keskusvaalilautakunta kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa ja käsitteli 20 asiaa.

Tarkastuslautakunta 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Ari, pj	4	Tiainen Jarmo	
Hämäläinen Jukka, vpj	4	Eerikäinen Anne	
Hirvonen Eeva-Liisa	4	Tuunanen Taito	
Koiso-Kanttila Pekka	3	Koiso-Kanttila Maija	1
Tynnilä Päivi	4	Myllys Sami	

Tarkastuslautakunta 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Ari, pj	3	Tiainen Jarmo	
Hämäläinen Jukka, vpj	4	Tiainen Merja	
Hirvonen Eeva-Liisa	4	Tuunanen Taito	
Laukkanen Matti	4	Koiso-Kanttila Maija	
Tynnilä Päivi	3	Myllys Sami	

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2023 kahdeksan kertaa ja käsitteli 32 asiaa. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi arkistosihteeri Eija Loikkanen. Tarkastuslautakunta teki tutustumis- ja perehtymiskäyntejä tarkastuskohteisiin ja kuuli viranhaltijoita ja lautakuntien puheenjohtajia.

Kunnanhallitus 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Sami V.A., pj	12	Kettunen Minna	1
Kiviaho Jouni, 1. vpj	11	Ahokas Paula	1
Valkeapää Lassi, 2.vpj	11	Siitonen Heikki	1
Laukkanen Olavi	12	Kujanpää Ulla	
Sikiö Mirja	8	Kosonen Kare	4
Sutinen Eija	9	Nykänen Eero	3
Tiainen Merja	0	Paakkinen Sakari	11
Pääkkö Mervi, kunnanjohtaja, esittelijä			8
Tuunanen Mirja, vt. kunnanjohtaja, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä			4
Tuunanen Mirja, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä			8
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			2

Kunnanhallitus 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Sami V.A., pj	9	Kettunen Minna	2
Kiviaho Jouni, 1. vpj	8	Ahokas Paula	1
Valkeapää Lassi, 2.vpj	9	Siitonen Heikki	2
Eerikäinen Anne	9	Paakkinen Sakari	2
Laukkanen Olavi	9	Pylvänäinen Inka, 27.11. saakka	
		Wilska-Neuvonen Ritva 27.11. alk.	
Sikiö Mirja	7	Kosonen Kare	3
Sutinen Eija	5	Nykänen Eero	5
Pääkkö Mervi, kunnanjohtaja, esittelijä			9
Tuunanen Mirja, hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä			9

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2023 21 kertaa ja käsitteli 270 asiaa.

Elinvoimalautakunta 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Laukkanen Matti, pj	3	Jäppinen Sari	1
Saarinen Timo, vpj	4	Jantunen Timo	
Mikhailova Olga	4	Toikka Janne	1
Paakkinen Pekka	4	Paajanen Antti	
Sutinen Eija	2	Laukkanen Marjatta	2
Valkeapää Lassi, kh:n ed.	3		
Tolkki Taina, vt. elinkeinojohtaja, esittelijä			4
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			4

Elinvoimalautakunta 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sutinen Eija, pj	4	Laukkanen Marjatta	
Saarinen Timo, vpj	4	Jantunen Timo	
Ahokas Paula	4	Mikhailova Olga	
Paakkinen Pekka	4	Paajanen Antti	
Toikka Janne	3	Koiso-Kanttila Pekka	1
Valkeapää Lassi, kh:n ed.	2		
Tolkki Taina, elinvoimapäällikkö, esittelijä			4
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			4

Elinvoimalautakunta kokoontui 8 kertaa vuonna 2023 ja käsitteli 55 asiaa.

Tekninen lautakunta 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Anttonen Juho, pj	5	Saukkonen Sami	1
Nykänen Eero, vpj	5	Putkinen Petri	
Anttonen Pekka	5	Vuojolainen Venla	
Jäppinen Sari	5	Tuominen Kirsi	
Parvinen Heli	5	Neuvonen Timo	
Sikiö Mirja, kh:n ed.	1		
Tanskanen Janne, tekninen johtaja, esittelijä			3
Kupiainen Mikko, tekninen johtaja, esittelijä			1
Määttänen Heikki, vt. rakennustarkastaja, esittelijä			1
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			5

Tekninen lautakunta 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Anttonen Juho, pj	7	Saukkonen Sami	
Nykänen Eero, vpj	6	Putkinen Petri	1
Jäppinen Sari	7	Tuominen Kirsi	
Parvinen Heli	7	Neuvonen Timo	1
Saarinen Timo	6	Laakkonen Virva	
Sikiö Mirja, kh:n ed.	4		
Kupiainen Mikko, tekninen johtaja, esittelijä			7
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			7

Tekninen lautakunta kokoontui 12 kertaa vuonna 2023 ja käsitteli 127 asiaa.

Sivistyslautakunta 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Paajanen Antti, pj	6	Kettunen Minna	
Toikka Janne, vpj	4	Korjus-Kiviaho Sari	
Friman-Nummila Kerttu	5	Saarinen Allan	1
Valkeapää Birgitta	5	Wilska-Neuvonen Ritva	1
Vuojolainen Venla	5	Sikiö Riku	
Laukkanen Olavi, kh:n edust.	6		
Taipale Jukka, sivistysjohtaja, esittelijä			5
Sirniö Erkki, vt. sivistysjohtaja, esittelijä			1
Brander-Hirsivaara Marketta, toimistos sihteeri, pöytäkirjanpitäjä			6

Sivistyslautakunta 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Paajanen Antti, pj	6	Paakkinen Pekka	
Sinkkonen Sami PK, vpj	3	Kokko Annika	2
Kettunen Minna	6	Sikiö Riku	
Piippo Päivi	6	Friman-Nummila Kerttu	
Valkeapää Birgitta	4	Loikkanen Leena	1
Laukkanen Olavi, kh:n edust.	6		
Taipale Jukka, sivistysjohtaja, esittelijä			6
Brander-Hirsivaara Marketta, toimistos sihteeri, pöytäkirjanpitäjä			6

Sivistyslautakunta kokoontui 12 kertaa vuonna 2023 ja käsitteli 109 asiaa.

Rakennuslautakunta 26.6.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Siitonen Heikki, pj	2	Silvennoinen Johanna	
Pitkänen Lasse, vpj	1	Sopanen Risto	
Kujanpää Ulla	2	Wilska-Neuvonen Ritva	
Piippo Päivi	2	Tuunanen Elisa	
Saarinen Timo	2	Jantunen Timo	
Sutinen Eija, kh:n edustaja	2		
Määttänen Heikki, vt. rakennustarkastaja, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä			2
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			1

Rakennuslautakunta 26.6.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Siitonen Heikki, pj	2	Kettunen Minna	
Pitkänen Lasse, vpj	2	Sopanen Risto	
Anttonen Pekka	2	Jantunen Timo	
Silvennoinen Johanna	0	Tuunanen Elisa	1
Wilska-Neuvonen Ritva	2	Kujanpää Ulla	
Sutinen Eija, kh:n edustaja	2		

Haapsaari Ari, rakennustarkastaja, esittelijä	2
Silventoinen Sari, kiinteistösihteeri, pöytäkirjanpitäjä	2

Rakennuslautakunta kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa ja käsitteli 30 asiaa.

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto 14.8.2023 saakka

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Sami V.A., pj	1	Valkeapää Lassi	1
Kiviaho Jouni, vpj	2	Sutinen Eija	
Tiainen Merja	0	Sikiö Mirja	2
Pääkkö Mervi, kunnanjohtaja, esittelijä			1
Tuunanen Mirja, vt. kunnanjohtaja, esittelijä			1
Jänönen Anne, henkilöstösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			2

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto 14.8.2023 alkaen

Varsinainen jäsen	Läsnä	Varajäsen	Läsnä
Sinkkonen Sami V.A., pj	2	Valkeapää Lassi	
Kiviaho Jouni, vpj	2	Sutinen Eija	
Eerikäinen Anne	2	Laukkanen Olavi	
Pääkkö Mervi, kunnanjohtaja, esittelijä			2
Jänönen Anne, henkilöstösihteeri, pöytäkirjanpitäjä			2

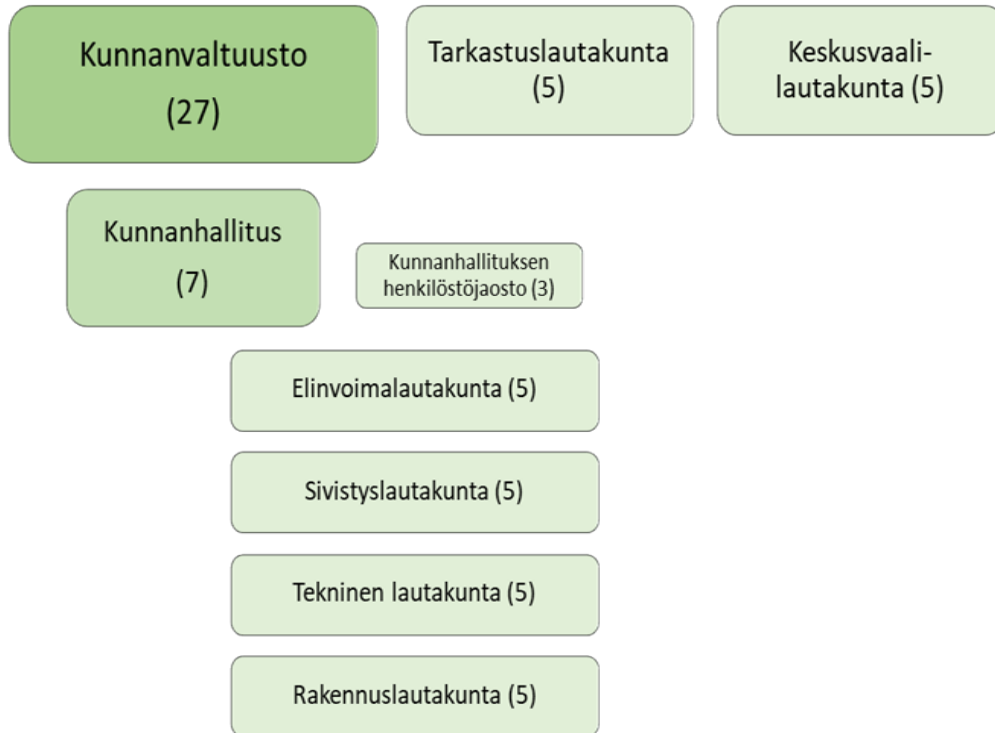
Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa ja käsitteli 23 asiaa. Henkilöstöjaoston toimivalta on määritelty hallintosäännössä.

Vanhus- ja vammaisneuvosto

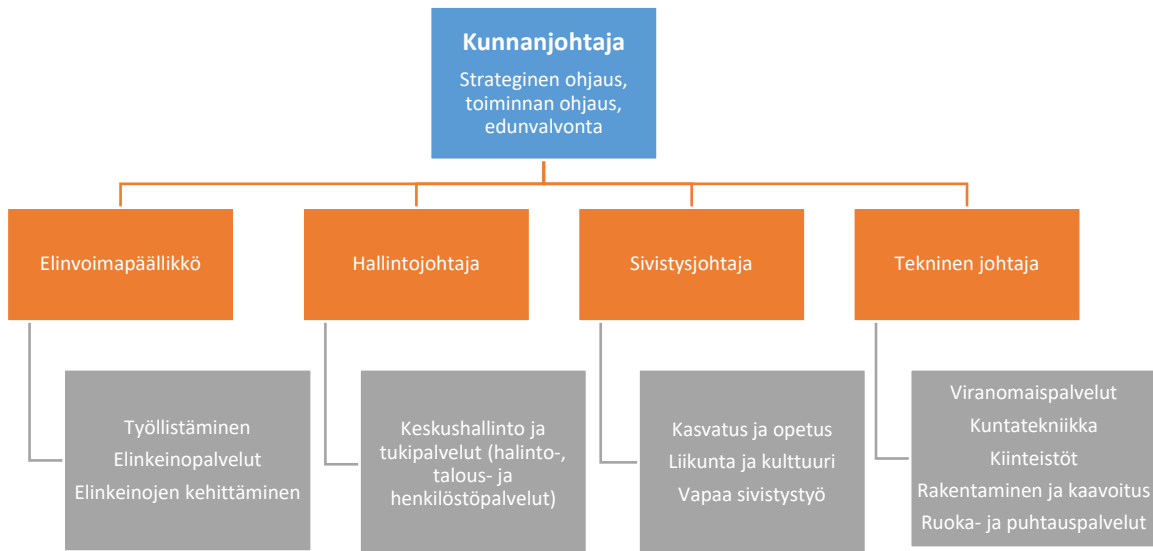
Varsinainen jäsen	Läsnä
Sikiö Mirja, pj	3
Heinonen Minna-Kaisa, vpj	3
Laukkanen Marjatta	1
Myllys Soili	2
Pasanen Raimo	3
Piipponen Ritva	1
Härkönen Juha, varajäsen	1
Europaeus Anne, HVA	2
Hokkanen Sari, HVA	2
Piirainen Minna, HVA	1
Ahokas Paula, kh:n edustaja	2

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui vuonna 2023 kolme kertaa ja käsitteli 18 asiaa. Vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä toimi arkistosihteeri Eija Loikkanen.

Luottamushenkilöorganisaatio

Parikkalan kunnan viranhaltijaorganisaatio

1.1.3. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

1.1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö julkaisi joulukuussa 2023 taloudellisen katsauksen, jossa enustettiin lähivuosien talouskehitystä. Julkaisun mukaan Suomen talous supistuu, mutta inflaatio hidastuu ja korot kääntyvät laskuun lisäten kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Valtiovarainministeriön arvion mukaan kuntien alijäämät tulevat kasvaamaan vuoteen 2028 saakka. Tähän vaikuttavat erityisesti nopeasti kasvava kustannustaso ja hyvinvointialueuudistukseen liittyvät valtionosuuksien täsmäytykset ja jakotukset.

Kuntatalous

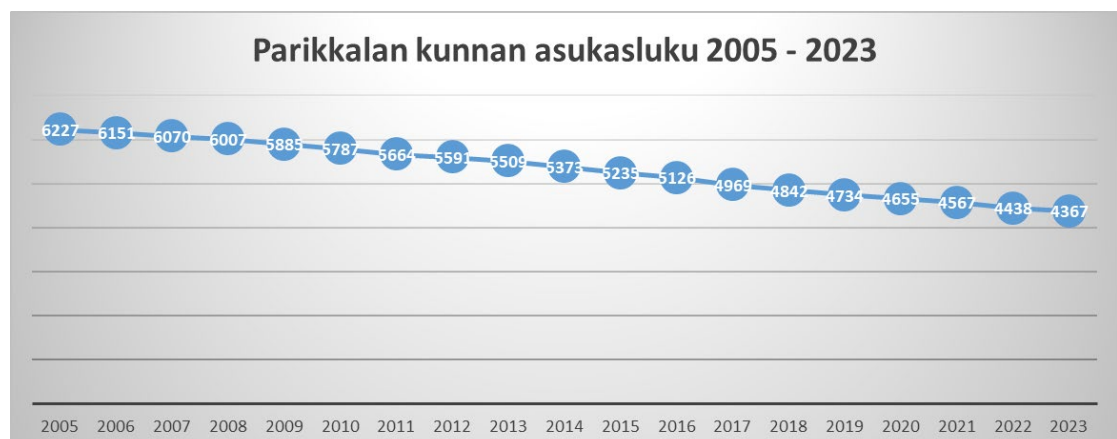
Kuntataloudessa suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset, joita sovitut sopimuskorotukset nostavat noin kolme prosenttia vuonna 2024. Samanaikaisesti henkilöstökustannusten kasvua hillitsee työttömyysvakuutusmaksun alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta laskevat vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksia pienennetään tuntuvasti nk. sote-siirtolaskelman tarkentumisen seurauksena. Lisäksi hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru hidastaa valtionosuuksien kasvua vuosina 2024–2027. Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuksista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kuitenkin jakottaa uuden lisäleikkauksen vuosille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri leikkausvaikutus kohdistu valtionosuuksiin vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talousarviostaan. Tästä syystä on kuntien sopeutettava talouttaan.

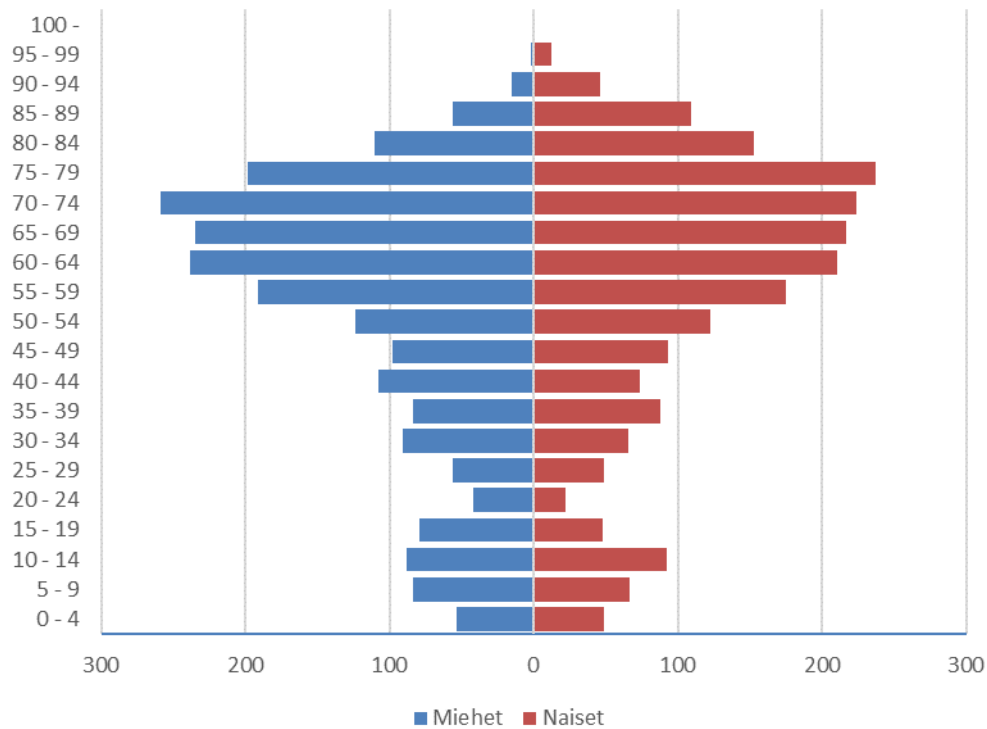
1.1.3.2 Oman talousalueen ja kunnan kehitys

Väestö

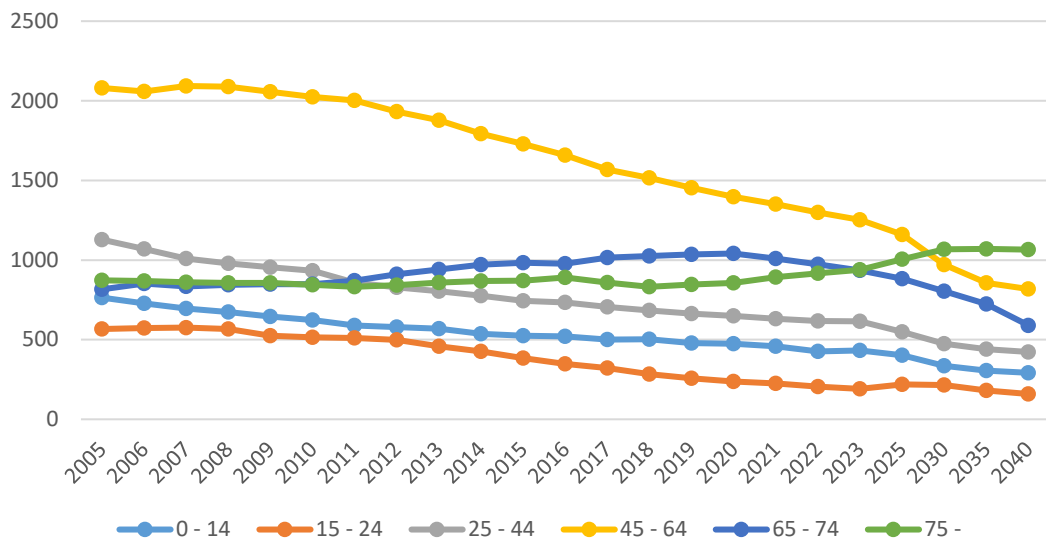
Parikkalan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan 4 367 henkilöä. Väkiluvun vähennys vuonna 2023 oli 71 henkilöä, mikä on 58 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2022 (-129).

Parikkalan kunnan ikärakenne ikäluokittain 31.12.2023 (ennakko)

Väestön ikärakenne 2005 - 2022, ennuste 2023 - 2040

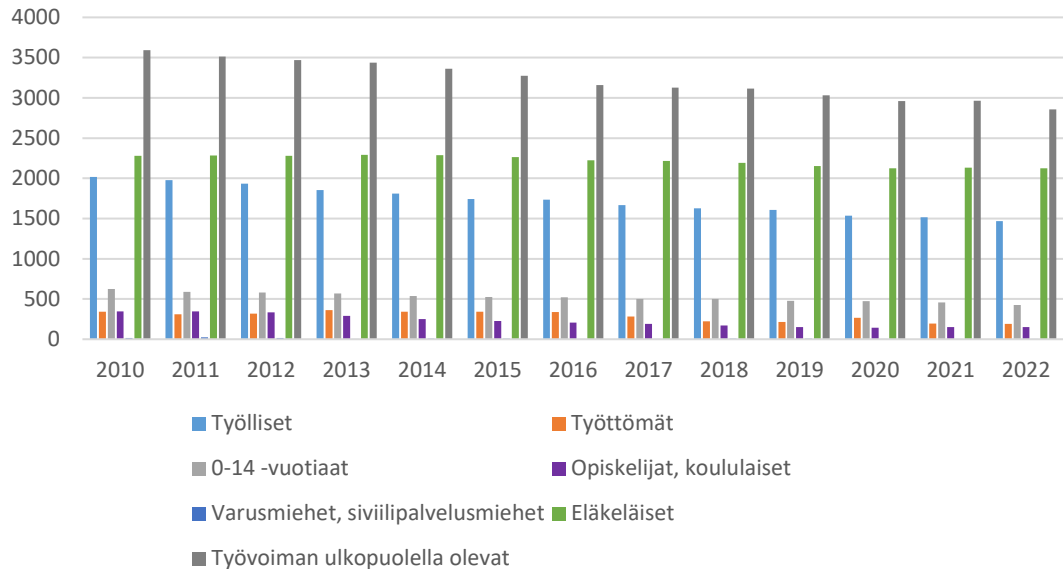

Kunnan asukasluvun vähentyminen jatkui edelleen, noin 2,8 % vuoden 2023 aikana. 0–14-vuotiaiden määrä väheni noin 1,6 prosenttia ja 15–64-vuotiaiden määrä noin 3,5 prosenttia. Yli 65-vuotiaiden osuus väheni noin 0,8 prosenttia tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan. Sen sijaan yli 75-vuotiaiden osuus kasvoi 2,4 %.

Koko Etelä-Karjalan maakunnan väkiluku Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan 31.12.2023 oli 125 190 (muutos vuonna 2023 oli -163 henkilöä ja -0,1 %) ja Imatran seutukunnan 37 078 (muutos -503 henkilöä ja -1,3 %).

Työllisyys

Työssäkäynti, pääasiallinen toiminta 2010 - 2022

Lähde: Tilastokeskus

Työllisten suhdetta työvoiman ulkopuolella tai työttömänä olevaan mittaava taloudellinen huoltosuhte yhtä työllistä kohden oli Parikkalassa vuoden 2022 lopussa 202,7, joka on maakunnan keskitasoa (157,1) huomattavasti korkeampi.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli suurin joulukuussa, 13,6 % ja pienin elokuussa, 8,4 %. Vuoden 2023 keskiarvo oli 9,8 %, joka on 0,8-prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2022. Parikkalassa työttömien osuus oli kuitenkin hieman pienempi kuin Etelä-Karjalassa keskimäärin. Yli vuoden työttömänä olleita oli joulukuun 2023 tilaston mukaan 55 henkilöä (44 henkilöä vuoden 2022 lopussa). Kuukausittain avoimia työpaikkoja on ollut 9 - 42 kappaletta.

Parikkalassa työvoima vähenee vuosittain noin 20 henkilöllä. Osaavan ja koulutetun työvoiman saaminen paikkakunnalle on vaikeaa, mikä voi osaltaan heikentää kunnan elinvoimaisuutta.

Työpaikat toimialoittain 2021 ja 2022

Työpaikkojen yhteismäärä vuonna 2022 oli 1 157 ja se on Tilastokeskuksen tilaston mukaan laskenut 65:llä edelliseen vuoteen verrattuna. Maa-, metsä- ja kalatalouden työpaikkojen osuus (16,7 %) on suurempi kuin muissa seudun kunnissa. Teollisten työpaikkojen osuus (7,2 %) on selvästi pienempi naapurikuntiin verrattuna. Rakentamisen ja palveluiden osuuden kuntakohtaiset erot eivät ole suuria. Tilastokeskuksen tilaston (2022) mukaan kunnan työllisistä 61,1 prosenttia käy työssä oman kunnan alueella. Edellisenä vuonna luku oli 65,3 prosenttia.

Työpaikkaomavaraisuus (kunnassa sijaitsevien työpaikkojen ja kunnassa asuvan työllisen työvoiman määrän välinen suhde) vuonna 2022 oli 78,9 prosenttia.

Asuminen

	Asuntokuntien lukumäärä		Asuntoväestön lukumäärä	
	2021	2022	2021	2022
Yhteensä	2 517	2 468	4 470	4 348
Omakoti- ja paritalot	1 747	1 726	3 434	3 360
Rivitalot	375	355	485	457
Kerrostalot	306	293	405	384
Muut rakennukset	89	94	146	147

Lähde: Tilastokeskus

	Ahtaasti asuvia asuntokuntia, lkm	Ahtaasti asu- via henkilöitä, lkm	Pinta-ala/ asun- tokunta, m ²	Pinta-ala/ hen- kilö, m ²
2021	137	531	91,2	51,3
2022	134	521	91,5	52,0

Lähde: Tilastokeskus

Ahtaasti asuvat: Enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun.

Parikkalan rajanylityspaikka

Parikkalan tilapäisellä rajanylityspaikalla kirjattiin vuonna 2022 vain 3 423 rajanylitystä (19 272 ylitystä vuonna 2021). Rajanylityspaikka suljettiin pian sen jälkeen, kun Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainaan 24.2.2022 ja vuonna 2023 rajanylityspaikalla ei ollut liikennettä.

Liikenneverkko

Tieliikenneverkon osalta liikennemäärät pysyivät suunnilleen samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Raideliikenteessä matkustajamäärät hieman kasvoivat, mutta tavaraliikenne hieman väheni. Parikkalan kunta osallistuu ns. Itärata-hankkeeseen, jonka eräänä tavoitteena on tarkastella myös Helsinki-Joensuu välisen pääradan kehittämistä.

1.1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kunnallisverotulojen ja yhteisöverotulojen tilitykset eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2022, koska sote-uudistuksen yhteydessä kuntien veroprosentteja ja kuntien osuutta yhteisöveron tuottoon pienennettiin vuodelle 2023. Verotuloja kertyi noin 9,52 miljoonaa euroa.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä Eksote purettiin vuoden 2022 lopussa, koska toiminnot siirtyivät perustetulle hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen. Eksoten purkamisen yhteydessä kertyneet alijäämät tulivat kirjattavaksi omistajakuntien tilinpäätöksiin vuodelta 2022 ja maksettavaksi vuoden 2023 puolella. Parikkalan kunnan osalta lisämaksu oli noin 0,7 miljoonaa euroa.

Ukrainan sodan alkamisesta käynnistyi Euroopan laajuinen energiakriisi, lähes kaikki kustannukset nousivat ja inflaatio kiihtyi ennen näkemättömällä nopeudella. Myös korot nousivat hyvin nopeasti tasolle, jota edes asiantuntijat eivät osanneet ennakoida.

1.1.5 KUNNAN HENKILÖSTÖ

Kunnan henkilöstön lukumäärä 31.12.2023	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos% ed. vuodesta
Vakinaiset	25	94	119	0,0 %
Määräaikaiset	8	49	57	-13,6 %
- joista työllistettyjä			1	-50,0 %
Yhteensä	33	143	176	-4,9 %

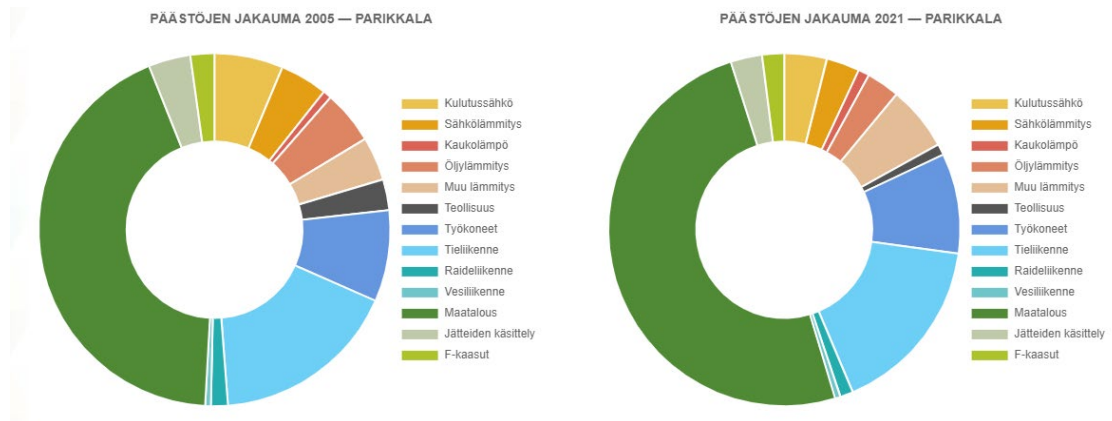
Henkilöstökulut on esitetty liitetiedoissa. Henkilöstöraportti on tilinpäätöksen sivuilla 109 - 117.

1.1.6 YMPÄRISTÖASIAT

Kunnan ympäristöohjelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 24.4.2017.

Ilmasto-ohjelma

Parikkalan kunta on yksi viidestä alkuperäisistä HINKU-kunnasta. Kunta on sitoutunut tavoittelemaan koko alueensa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Parikkalan hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet kaikkiaan 24 prosenttia vuosien 2007–2021 aikana. Merkittävimmät päästövähennykset Parikkalassa saavutettiin energiasektorilla.

Parikkalan kunta on liittynyt vuonna 2022 kuntien energiatehokkuussopimukseen ja sen osalta ilmasto-ohjelma laatiminen aloitettiin vuoden 2023 aikana yhteistyössä Etelä-Karjalan liiton ja kuntien kanssa.

Jätehuolto

Kunnan jätehuollon käytännön toimenpiteitä toteuttaa Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy (EKJH Oy). Vuoden 2023 aikana EKJH toteutti edellisvuosien tapaan jätehuollon pientuojille ilmaiskampanjan sekä vaarallisten aineiden kuntakohtaisen erilliskeräyksen.

Uusi jätevedenpuhdistamo vähentää merkittävästi puhdistamon Simpelejärvelle aiheuttamaa ympäristökuormitusta.

1.1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Parikkalan kunnan taloudellinen tilanne on haasteellinen, eikä lähivuosien näkymiä pysty luotettavasti arvioimaan. Kuntatalouden tasapainottamisen ohella tulee pyrkiä turvaamaan peruspalvelut.

Taloussuunnitelmakauden 2024–2027 talousnäkymät ovat vaikeat, joten talouden tasapainottamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Talouden suunnitteluun sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuustekijöitä erityisesti valtionosuuksien ja TE-palvelut 2024 –uudistuksen vaikutusten osalta. Keskeistä talouden hallinnassa on pidättäytyä uusista pysyvistä menojen lisäyksistä. On todennäköistä, että myös nykyistä palvelutarjontaa joudutaan tarkastelemaan kriittisesti.

Kunnan investointitarpeet eivät ole lähivuosina laskemassa, mutta tulorahoituksen taso on jäämässä liian matalaksi investointitasoihin nähden. Tämän haasteellisen nä-

kymän vuoksi kunnan investoinneissa on noudatettava tarkkaa harkintaa, jotta kunnan lainamäärä ei kasva hallitsemattomasti. Vesi- ja jätehuollon osalta on syytä käynnistää selvitystyö jatkuvan alijäämäisen tuloksen vuoksi.

1.1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on tärkeä osa kuntakonsernin johtamista. Kuntien riskit jaetaan yleensä vahinkoriskeihin ja toiminnallisiin riskeihin, joissa kummassakin painopisteen tulee olla erityisesti riskien tunnistamisessa ja sitä kautta ennaltaehkäisyssä. Kuntien riskienhallinnan pääpaino on vahinkoriskeissä, jotka jaetaan henkilö- ja omaisuusriskeihin. Riskien hallittavuus riippuu siitä, miten niihin voidaan varautua.

Vahinkoriskejä hallitaan omaisuutta vakuuttamalla. Vakuutusturva käydään läpi vuosittain pidettävässä vakuutuspalaverissa, jossa arvioidaan myös mahdolliset ajankohittaiset riskit ja päivitetään vakuutusturvat.

Omaisuuden hankintaan ja hallintaan sekä sen myymiseen kiinnitetään jatkuvasti huomiota. Erityisesti kiinteistöjen merkitystä ja kuntoa sekä korjaustarvetta seurataan, jotta varmistetaan arvon säilyminen. Kunnan omistamien kiinteistöjen osalta on aloitettu viime vuonna kiinteistöselvityksen tekeminen, jossa otetaan kantaa korjattaviin ja purettaviin rakennuksiin. Lisäksi harkinnassa on tietoinen alaskirjaus niiden kiinteistöjen osalta, mitkä voitaisiin purkaa tai myydä tasearvoa alemmalla hinnalla.

Henkilöstöriskejä hallitaan ensisijaisesti rekrytoinnilla, vaarallisten työyhdistelmien estämisellä, perehdyttämisellä, koulutuksella sekä kehityskeskusteluissa esiin tulleiden ongelmien ratkaisulla. Henkilöstöriskejä ovat myös työturvallisuuteen, työssäviihtymiseen yms. liittyvät vaaratekijät, joiden osalta lakisääteiset työsuojelu ja työterveyshuolto ovat kunnossa. Syksyllä 2023 on tehty lyhyt ja kompakti henkilöstökysely ja asetettu tavoitteet kyselyn tulosten perusteella vuodelle 2024.

Osaavan henkilöstön saamiseksi kunnan kilpailukykyä hyvänä työnantajana on vahvistettava. Henkilöstön keski-ikä on korkea, mikä asettaa haasteita jaksamisen tukemiselle ja ammattitaidon ylläpitämiselle.

Rahoitusriskejä ovat mm. tulojen ja menojen kertymiseen liittyvät ongelmat sekä sijoitustoimintaan ja lainoihin liittyvät vaaratekijät. Rahoitusriskejä hallitaan maksuvalmiussuunnittelulla ja maltillisella sijoitus- ja lainapolitiikalla. Ajankohtainen raportointi on äärimmäisen tärkeää menojen ja tulojen seurannassa. Kunnan maksuvalmius on tyydyttävä.

Tietoturvariskeihin on varauduttu hyväksymällä tietoturvasuunnitelma, jonka mukaan mm. käyttöoikeuksia rajoittamalla on pyritty minimoimaan riskejä. Samalla jokainen on sitoutunut kunnan tietojärjestelmien käytösääntöihin.

1.2. SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIEN HALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanvaltuusto on 10.4.2014 päättänyt perusteista ja hyväksynyt tarvittavat muutokset hallintosääntöön. Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeet 11.12.2017. Sisäinen valvonta sisältyy normaaliin kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjaustoimintaan. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Toimialajohtajat ja tulosalueiden päälliköt toteuttavat sisäistä valvontaa omilla vastuualueillaan.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lakisäateisten tehtävien toteuttamisessa on noudatettu hyvää hallintotapaa. Kunnassa hyödynnetään tarvittaessa otto-oikeutta toimivaltuuksien noudattamisessa. Lakien ja kunnan toimielinten päätösten noudattamisessa ei ole havaittu mittavia puutteita. Kunnanhallitus on käyttänyt otto-oikeutta teknisen lautakunnan muutamaa päätökseen. Päätöksistä tehdyt valitukset on hylätty tuomioistuimissa.

Tavoitteiden toteuttaminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Vuoden 2023 talousarviosta raportoitii hallintosäännön 68 §:n mukaisesti vuosikolmanneksittain niin, että 1/3- ja 2/3-raportit sisälsivät tuloslaskelman ja talousarvion toteutumisvertailun, investoinnit sekä kommentit merkittävimmistä poikkeamista. Raportit saatettiin tiedoksi kunnanvaltuustolle. Valtuusto käsitteli 1/3-raportin 26.6.2023 § 15 ja 2/3-raportin 16.10.2023 § 33. Kunnanhallitukselle raportoitii talousarvion toteutumisesta kuukausittain.

Varojen käytön valvontaan tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota, vaikka tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on toimielimittain määritelty.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnasta raportoidaan kunnanhallitukselle. Toimialajohtajien tulee jatkossa raportoida riskienhallinnasta omille lautakunnilleen. Toimialakohtaisia sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyviä erillisarviointeja ei ole suoritettu.

Informaatio ja tiedonkulku

Johtoryhmällä ja henkilöstöllä on ollut käytettävissään riittävän oikeaa tietoa oikea-aikaisesti ja riittävän oikeassa muodossa johtamisen ja siihen sisältyvän sisäisen valvonnan kannalta. Tiedonkulun varmistamiseksi kunnassa käytetään tarkoituksenmukaisesti nykyaikaisia tiedonkulun kanavia (palaverit, tiedotustilaisuudet, kotisivut ja sähköposti). Samalla on varmistettava, että jokainen työntekijä saa käyttöönsä oman tehtävänsä edellyttämät tiedot. Kunnanhallituksen päätöksistä tiedotetaan välittömästi koko henkilökunnalle. Kunnanjohtaja tiedottaa säännöllisesti myös sähköpostilla ajankohtaisista asioista koko henkilöstölle.

Ulkoisen tiedotuksen menettelytavat ja vastuuhenkilöt on selkeästi määritelty hallintosäännössä sekä viestintä- ja tiedotussuunnitelmassa. Kunnan positiivisen näkyvyyden varmistamiseksi on panostettava yhteistyöhön maakunnallisen median kanssa ja käytettävä vastuullisesti myös sosiaalista mediaa.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnassa on riittävä toiminnan ohjeistus, jolla varmistetaan tehokas ja lainmukainen toiminta sopimustoiminnassa, hankintojen kilpailuttamisessa ja omaisuuden myymisessä ja luovutuksessa. Tekemistä on vielä ohjeistuksen saamisessa käytäntöön. Parikkalan kunta on ollut mukana yhteishankinnoissa, jotka on hoidettu Lappeenrannan kaupungin hallinnoimana maakunnallisella yhteistoimintasopimuksella.

Sopimustoiminta

Kunnan eri toimialoja koskevien sopimusten seuranta ja valvonta on hoidettu sähköisesti asianhallintaohjelma Dynastyn sekä vuokrasopimusohjelman avulla, jolloin seuranta ja valvonta tehostuvat. Ulkoistettujen palvelujen seuranta ja valvonta on ajan tasalla.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Erillistä sisäisen tarkastuksen henkilöstöä ei ole, vaan esihenkilöt omaan tehtäväänsä sisältyvänä suorittavat sisäistä tarkastusta. Tältä osin sisäistä koulutusta tulisi aiheeseen liittyen lisätä.

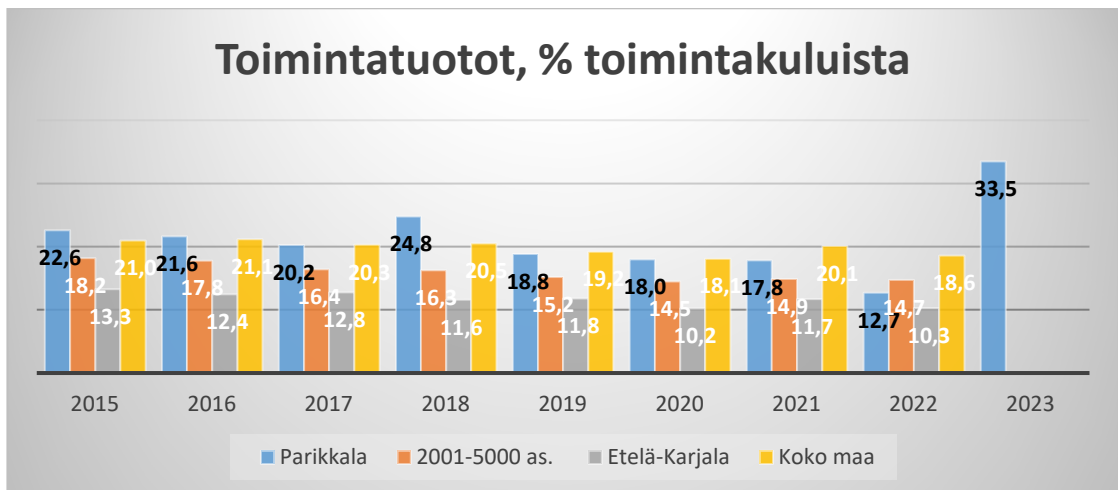
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS**1.3.1 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN****TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT**

	2023	2022
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	5 101	5 058
Toimintakulut	-15 208	-39 930
Toimintakate	-10 107	-34 872
Verotulot	9 517	17 548
Valtionosuudet	2 388	18 507
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	7	1
Muut rahoitustuotot	75	52
Korkokulut	-162	-45
Muut rahoituskulut	-2	-135
Vuosikate	1 716	1 057
Poistot ja arvonalentumiset	-1 906	-1 921
Tilikauden tulos	-190	-864
Tilinpäätössiirrot	6	8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-184	-856

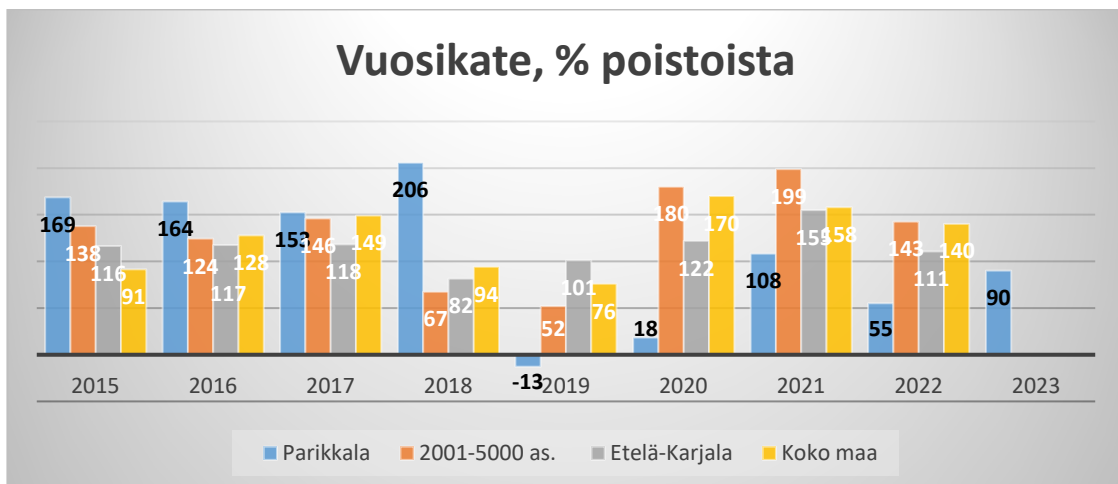
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut % = 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut	33,5	12,7
Vuosikate/Poistot % = 100 x Vuosikate / poistot ja arvonalentumiset	90,0	55,0
Vuosikate, euroa/asukas = 1 715 991 / 4 367	392,94	238,09
Asukasmäärä = vuodenvaihteen 2023 / 2024 tilanne	4 367	4 439

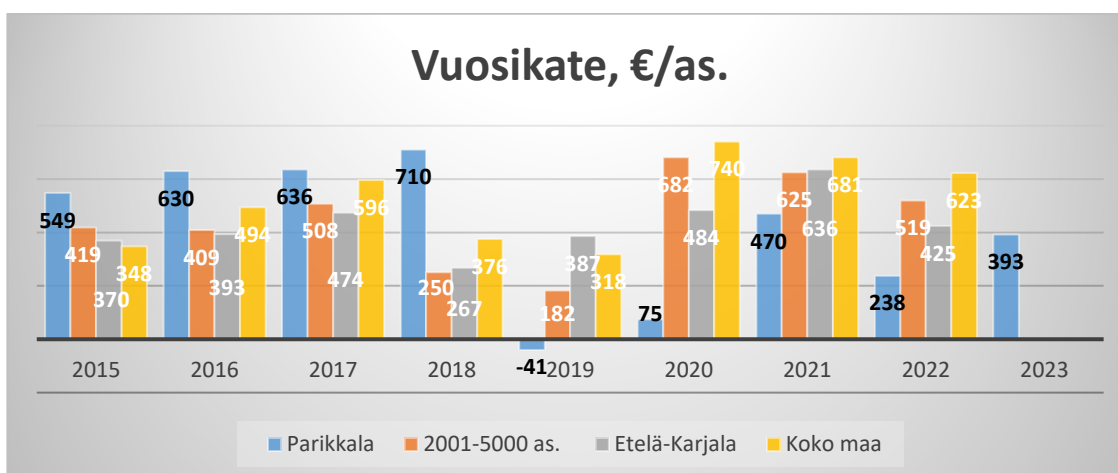
Toimintatuotot/toimintakulut %
 = 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate/poistot %
 = 100 * vuosikate/poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate, euroa/asukas
 = vuosikate/asukasmäärä 31.12.

1.3.2 TOIMINNAN RAHOITUS

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 716	1 057
Tulorahoituksen korjaukset	-137	-595
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-9 053	-6 415
Rahoitusosuudet investointeihin	1 547	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	247	248
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-5 680</u>	<u>-5 705</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 960	6 650
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 838	-1 538
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	350
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-886	-368
Rahoituksen rahavirta	<u>5 236</u>	<u>5 094</u>
Heleniuksen rahaston muutos		
Rahavarojen muutos	-444	-611
Rahavarat 31.12.	3 902	4 346
Rahavarat 1.1.	<u>4 346</u>	<u>4 956</u>
	-444	-611

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, €	-18 145	-9 871
Investointien tulorahoitus %	23	16
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno		
Lainanhoitokate	0,9	0,8
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)		
Kassan riittävyys, pv	54	33
= 365 pv * Kassavarat / Kassasta maksut tilikaudella		
Asukasmäärä	4 367	4 439
= Vuodenvaihteen 2023-2024 tilanne		

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

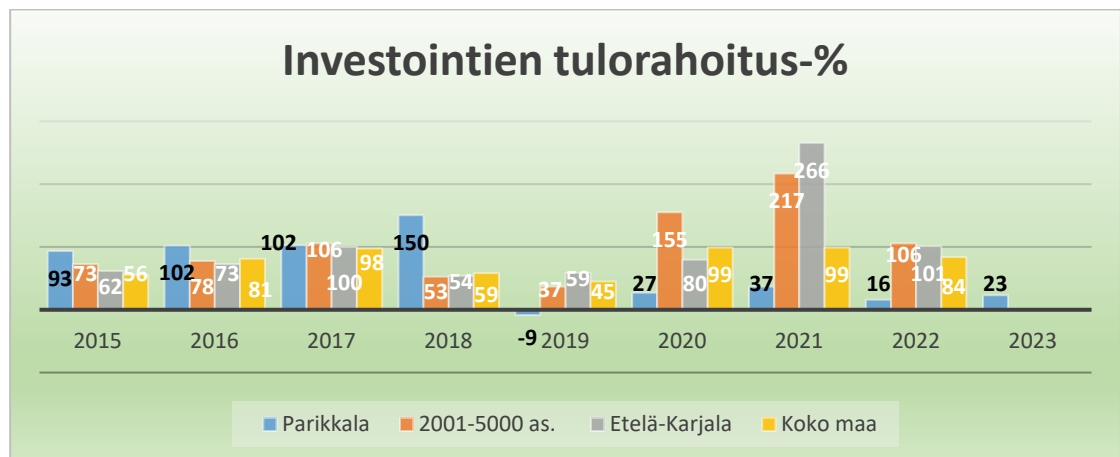
Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

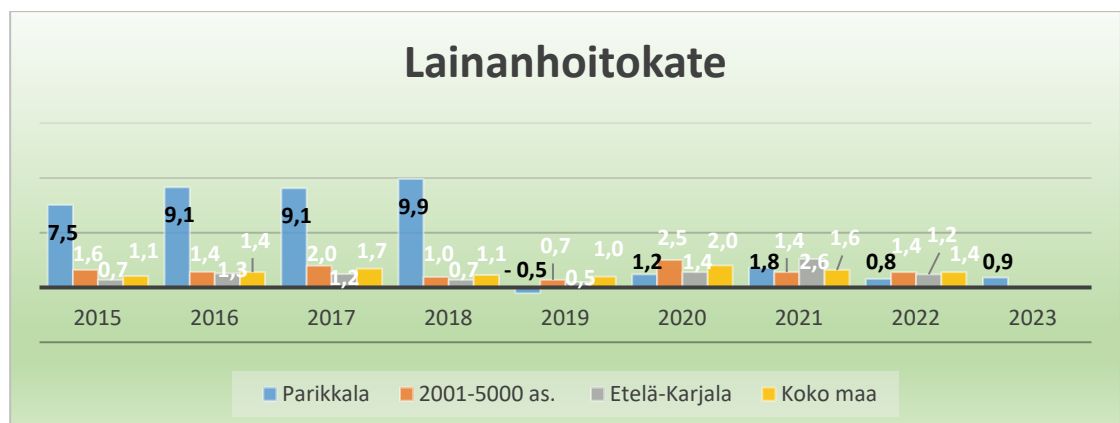
Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (rahoituslaskelman investointimenot, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet) on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

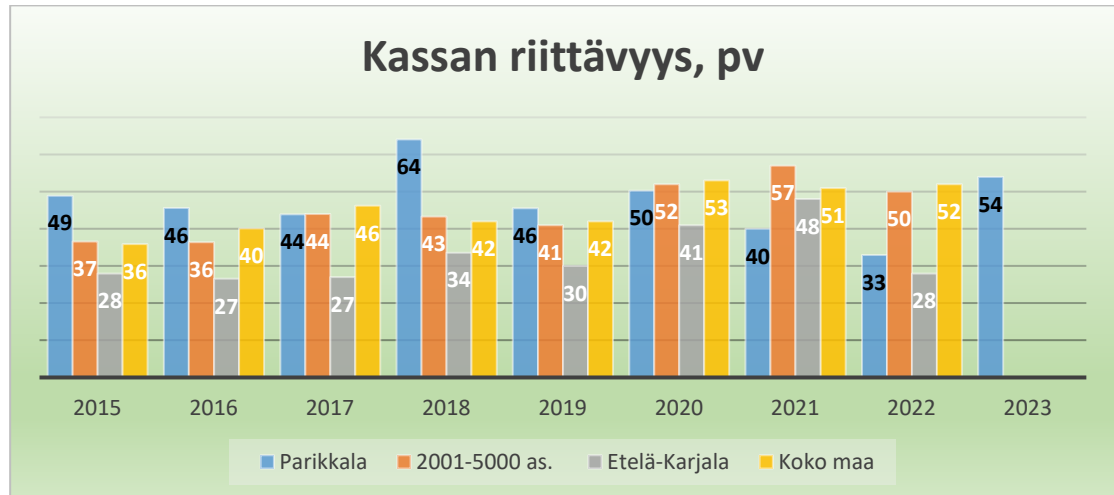
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku kuvaa kunnan maksuvalmiutta eli monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	46 325	41 813	A OMA PÄÄOMA	30 508	31 645
I Aineettomat hyödykkeet	503	588	I Peruspääoma	14 605	15 558
Aineettomat oikeudet			III Arvonkorotusrahasasto		
Muut pitkävaikutteiset menot	503	588	V Edellisten tilikausien ylijäämä/(alijäämä)	16 087	16 944
II Aineelliset hyödykkeet	43 621	38 012	VI Tilikauden ylijäämä/(alijäämä)	-184	-856
Maa- ja vesialueet	3 372	3 437	B POISTOERO JA VAPAA-		
Rakennukset	32 589	16 276	EHTOISET VARAUKSET	162	173
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 928	6 362	Poistoero	162	173
Koneet ja kalusto	505	172	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	39	39	Muut pakolliset varaukset	0	0
Ennakkomaksut ja kesken-			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	279	240
eräiset hankinnat	187	11 725	Valtion toimeksiannot		
III Sijoitukset	2 202	3 213	Lahjoitusrahastojen pääomat	279	240
Osakkeet ja osuudet	1 668	2 679	E VIERAS PÄÄOMA	20 193	15 195
Muut lainasaamiset	534	534	I Pitkäaikainen	15 690	9 844
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	129	109	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 832	9 002
Valtion toimeksiannot			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	859	843
Muut toimeksiantojen varat	129	109	II Lyhytaikainen	4 502	5 351
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 688	5 331	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 131	1 838
I Vaihto-omaisuus	0	0	Saadut ennakot	6	8
Ennakkomaksut	0	0	Ostovelat	934	1 340
II Saamiset	786	985	Muut velat	136	132
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Siirtovelat	1 295	2 033
Lainasaamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 142	47 253
Muut saamiset			Omavaraisuusaste, %	60,0	67,3
Lyhytaikaiset saamiset	786	985	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	120,4	36,9
Lainasaamiset, lyhytaik.	0	0	Velat ja vastuut % käyttötuloista	135,5	44,2
Myyntisaamiset	626	638	Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	15 903	16 087
Muut saamiset	145	328	Kertynyt ylijäämä, €/asukas	3 641,66	3 624,10
Siirtosaamiset	15	19	Lainakanta	16 962 194	10 839 655
III Rahoitusarvopaperit	1 800	2 000	Lainat €/asukas	3 884	2 442
Sijoitukset rahamarkkina-			Lainasaamiset	534 118	534 118
instrumentteihin	1 800	2 000	Asukasäärä	4 367	4 439
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 102	2 346			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 142	47 253			

Taseen tunnusluvut

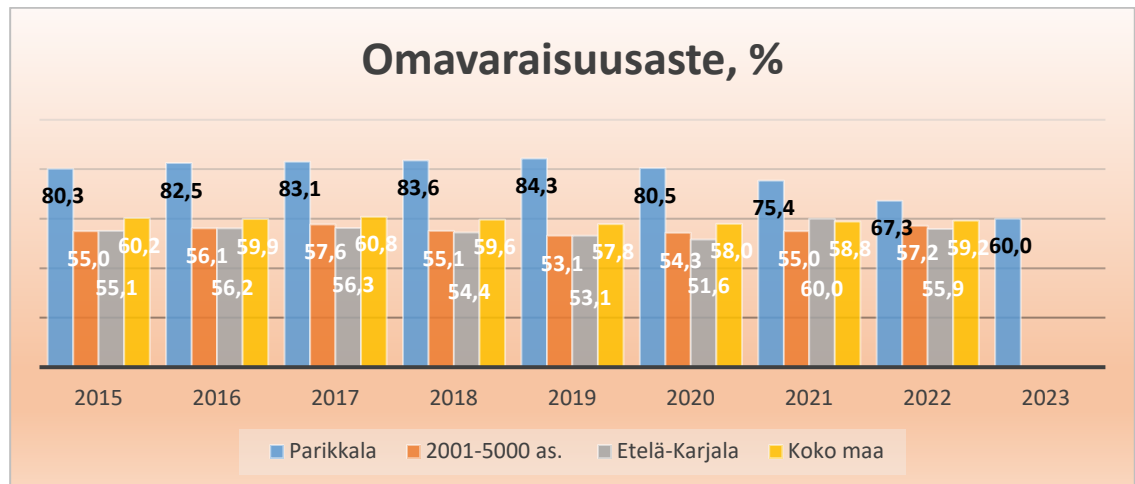
Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta. Alle 50 % omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

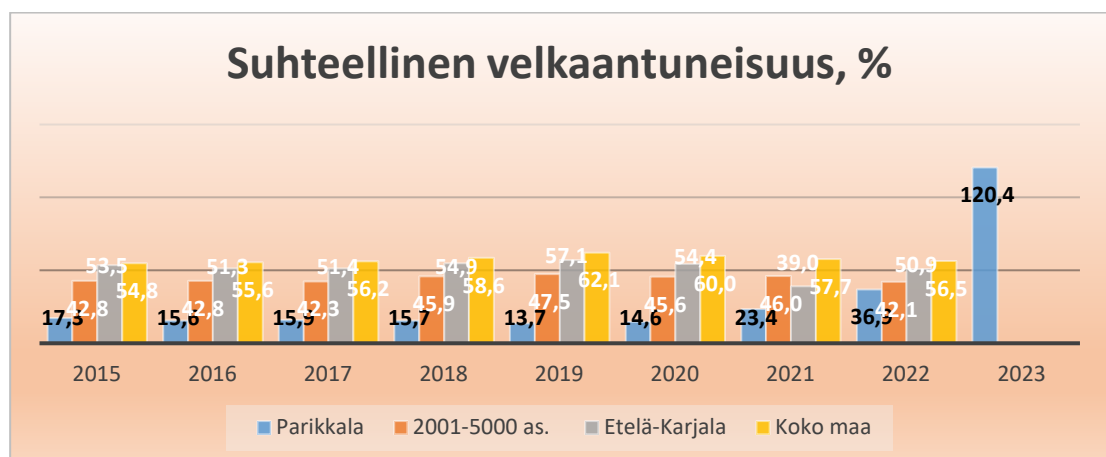

Kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli vuoden 2022 tilinpäätösten mukaan 59,2 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

=100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kuntien keskimääräinen suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2022 tilinpäätösten mukaan 56,5 %.

Velat ja vastuut % käyttötuloista (=100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot)

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana konsernitaseessa.

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
21,8	21,4	19,8	20,7	28,3	44,1	135,5

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) – milj. euroa

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

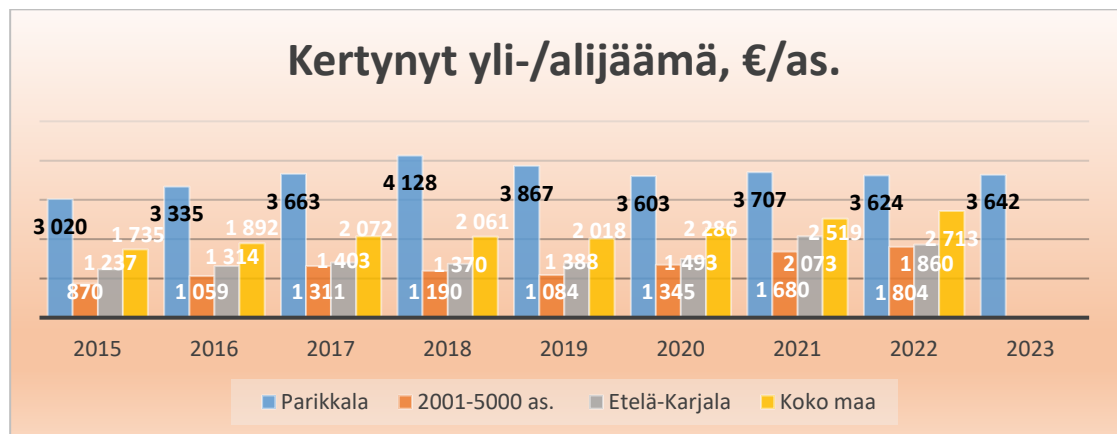
Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
18,2	20,0	18,3	16,8	16,9	16,1	15,9

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12. – milj. euroa

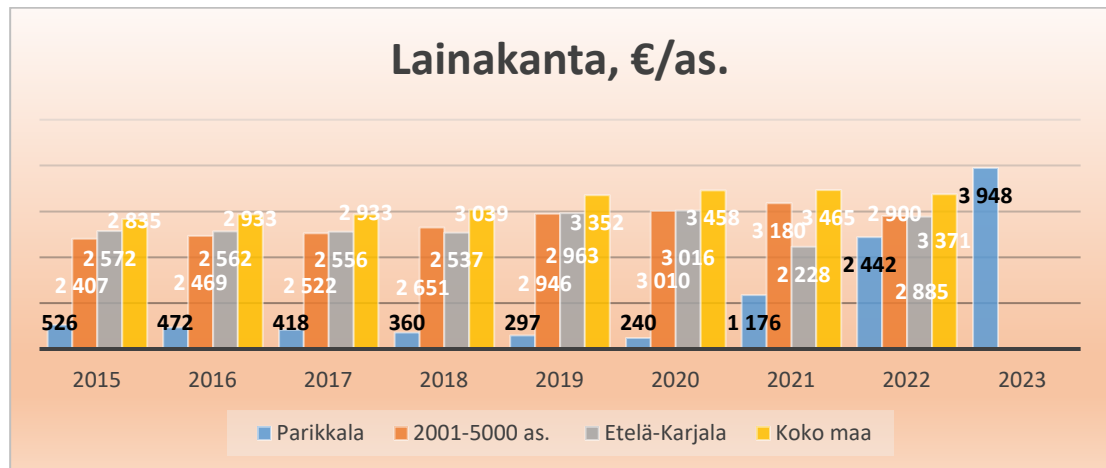
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2,1	1,7	1,4	1,1	5,4	10,8	17,0

Lainat €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Vuoden 2022 tilinpäätösten mukaan kuntien lainamäärä oli keskimäärin 3 371 euroa/asukas.

Lainasaamiset 31.12.

= sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
589 318	538 861	538 861	538 861	534 118	534 118	534 118

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT**KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT**

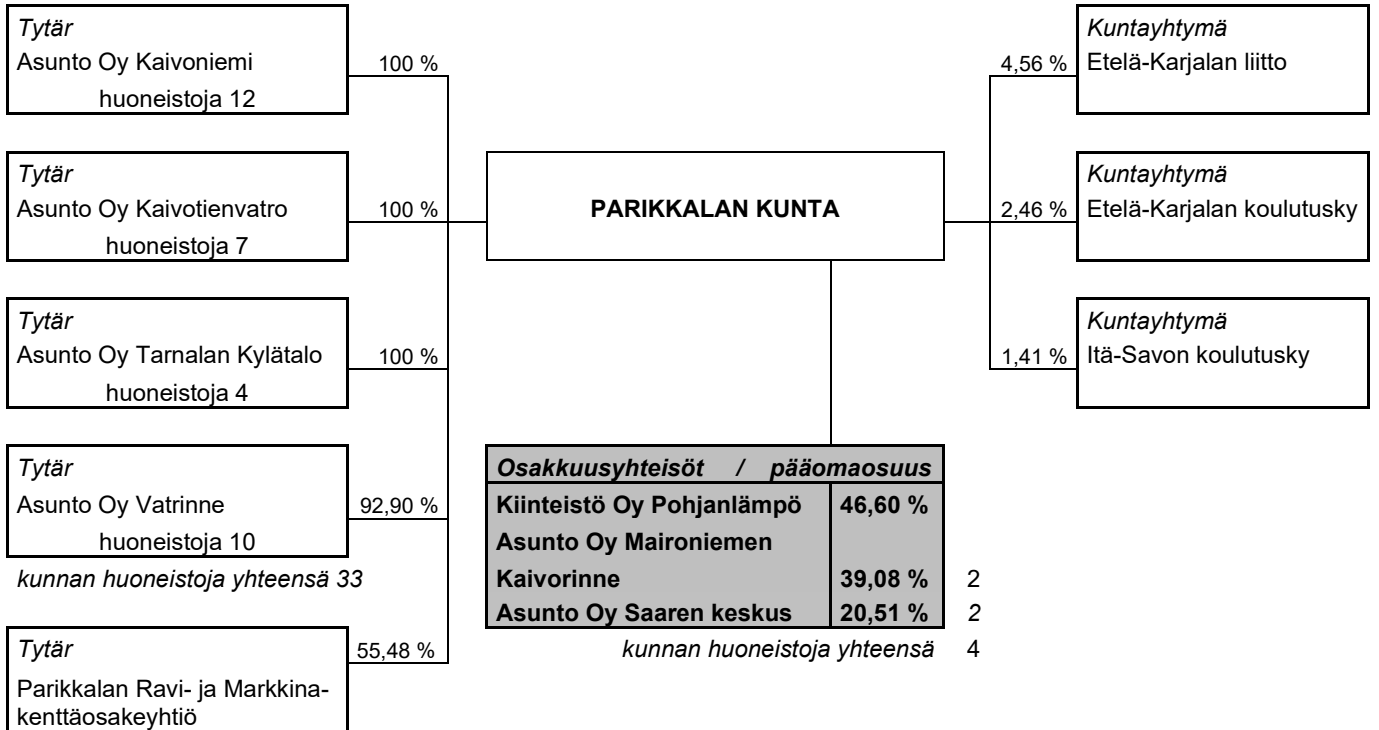
TULOT	M€	%	MENOT	M€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	5,1	13,2	Toimintakulut	15,2	39,8
Verotulot	9,5	24,6	Korkokulut	0,2	0,4
Valtionosuudet	2,4	6,2	Muut rahoituskulut	0,0	0,0
Korkotuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Muut rahoitustuotot	0,1	0,2	Pakollisten varausten muutos		
Tulorahoituksen korjauserät	0,0	0,0	Pakollisten varausten lis (+), väh (-)	0,0	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-0,2	-0,4	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	-0,1
Investoinnit			Investoinnit	0,0	0,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,5	4,0	Investointimenot	9,1	23,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,2	0,6	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1,8	4,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8,0	20,6	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	12,0	31,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	12,0	31,0	Oman pääoman vähennykset	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset		0,0			
Kokonaistulot yhteensä	38,7	100,0	Kokonaismenot yhteensä	38,2	100,0

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTyvISTÄ YHTEISÖISTÄ

KONSERNIRAKENNE

31.12.2023

tytäryhteisöt ja kuntayhtymät

Tytäryhteisöt yhdistelty pariarvomenetelmällä

Kuntayhtymä yhdistelty suhteellisen omistuosuuden mukaisesti

osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt yhdistelty pääomaosuusmenetelmän mukaisesti

asuinhuoneistojen erittely:

tytäryhteisö: huoneistoja 33

osakkuusyhteisöt: huoneistoja 4

1.6.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Voimassa oleva konserniohje on hyväksytty kunnanvaltuustossa 16.4.2018. Konserniohjeessa on määritelty täsmällisesti konsernijohto ja sen vastuut. Kuntakonsernissa on noudatettu hyvää hallintotapaa, mitä myös konserniohjeet edellyttävät. Konserniohjeet ovat riittävät varmistamaan konserniyhteisöjen tehokkaan johtamisen, tarkoituksenmukaisen päätöksenteon, riskien ennalta ehkäisemisen ja hallinnan sekä ajantasaisen raportoinnin ja tiedottamisen.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnan edustajille tytäryhteisöissä on annettu riittäviä ja täsmällisiä ohjeita koskien mm. yhtiökokouksessa käsiteltäviä asioita, tavoitteiden asettamista ja seurantaa, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja raportointia.

Parikkalan kunnan konserniin kuuluvat tytäryhtiöinä Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiö sekä asunto-osakeyhtiöt Asunto Oy Kaivoniemi, Asunto Oy Kaivotienvatro, Asunto Oy Tarnalan Kylätalo ja Asunto Oy Vattrinne.

Edellisten lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistetty seuraavat kuntayhtymät, joissa kunta on osakkaana: Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymä.

1.6.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiön talouden tasapainottamiseksi tulee tehdä toimia, joilla toiminta saadaan monipuolistettua ja kehitettyä.

1.6.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Asunto-osakeyhtiöiden merkitys konsernissa on vähäinen, joten Parikkalan kunnan konsernirakenne on lähivuosien aikana supistumassa.

1.6.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konserniohjeen mukaan kunnanvaltuusto mm. määrittelee omistajapolitiikan ja hyväksyy talousarviossa vuotuiset tavoitteet kuntakonsernille. Tavoitteet on asetettu talousarviossa ja toteutumisen seuranta tapahtuu tilinpäätöksessä.

Kunnanhallitus valitsee toimikaudekseen edustajat konserniin kuuluvien yhtiöiden hallintoon ja antaa heille tarvittaessa ohjeita sekä seuraa konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa. Edustajat raportoivat yhtiön asioista tarvittaessa mm. kunnanhallituksen kokouksissa. Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta ja vaatii tarvittaessa hallinnossa olevalta edustajalta selontekoa yhtiön asioista. Selontekoja ei ole vaadittu.

Kunnalla on ollut edustajana kunnanhallituksen jäsen tai keskushallinnon johtava viranhaltija tytäryhtiöiden hallituksissa lukuun ottamatta Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiötä. Kaikkien tytäryhteisöinä olevien asunto-osakeyhtiöiden isännöinti hoidetaan kunnassa ja kirjanpidon hoitaa sama toimittaja, jolle kunnan kirjanpito on ulkoistettu. Näin ollen tiedonkulku yhtiöiden ja konsernivalvonnasta vastaavien toimielinten ja viranhaltijoiden välillä on ollut jatkuvaa ja tilanteen seuraaminen kuntaan toimitetuista asiakirjoista on jatkuvasti mahdollista. Konsernivalvonnassa ei ole havaittu puutteita tai virheitä.

Tavoitteiden toteutuminen

Parikkalan Ravi- ja Markkinakenttäosakeyhtiö: Yhtiön kannattavuus ei ole parantunut ja yhtiön toiminnan kehittäminen ei ole suunnitelmallista.

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt: Yhtiöt toimivat kannattavasti ja huolehtivat riittävästä kiinteistöjensä kunnossapidosta.

- Kunnalla on konserniin kuuluvissa asunto-osakeyhtiöissä 33 huoneistoa. Yhtiöiden yhteenlaskettu vuoden 2023 tulos oli 2 980,25 euroa.

1.6.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT**KONSERNITULOSLASKELMA**

		2023	2022
		<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	+	5 431	29 536
Toimintakulut	-	16 448	64 439
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	+/-	-1	7
TOIMINTAKATE		-11 017	-34 896
Verotulot	+	9 513	17 544
Valtionosuudet	+	3 418	19 538
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	+	9	2
Muut rahoitustuotot	+	76	67
Korkokulut	-	164	55
Muut rahoituskulut	-	6	140
VUOSIKATE		1 829	2 060
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	2 003	2 366
Arvonalentumiset	-	1	15
Omistuksen eliminointi ero		4	5
TILIKAUDEN TULOS		-171	-316
Tilinpäätössiirrot	+/-	1	-5
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		-170	-321

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	33,0	45,8
Vuosikate / Poistot, %	91,1	86,9
Vuosikate, €/asukas	418,87	464,14
Asukasmäärä	4 367	4 439

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 829	2 060
Satunnaiset erät	4	5
Tulorahoituksen korjauserät	-142	-526
Investointien rahavirta		
Investointimenot	9 178	6 880
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 547	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	253	248
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 687	-5 092
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-51
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 010	6 650
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 847	-1 807
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	350
Oman pääoman muutokset	2	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	18	23
Vaihto-omaisuuden muutos	5	-25
Saamisten muutos	157	1 203
Korottomien velkojen muutos	-1 040	-165
Rahoituksen rahavirta	5 305	6 177
Rahavarojen muutos	-382	1 085
Rahavarat 31.12.	4 476	6 679
Rahavarat 1.1.	4 859	5 594
	-382	1 085

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, €	-16 690 747	-9 198 202
Investointien tulorahoitus, %	24,0	30,0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	19,3	41,0
Lainanhoitokate	1,0	1,2
Kassan riittävyys	59	35

KONSERNITASE

Vastaavaa	2023	2022	Vastattavaa	2023	2022
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA	31 200	34 110
Aineettomat hyödykkeet	503	864	Peruspääoma	14 605	15 558
Aineettomat oikeudet	1	199	Arvonkorotusrahasto	32	86
Muut pitkävaikutteiset menot	503	658	Muut omat rahastot	269	258
Ennakkomaksut	0	6	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 463	18 529
			Tilikauden yli-/alijäämä	-170	-321
Aineelliset hyödykkeet	44 710	44 457	VÄHEMMISTÖOSUUDET	11	12
Maa- ja vesialueet	3 495	3 664	PAKOLLISET VARAUKSET	0	333
Rakennukset	33 468	21 617	Eläkevaraukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 943	6 679	Muut pakolliset varaukset	0	333
Koneet ja kalusto	565	354			
Muut aineelliset hyödykkeet	39	39	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 030	1 435
Keskeneräiset hankinnat	198	12 104	Valtion toimeksiannot	109	363
			Lahjoitusrahaston pääomat	279	294
Sijoitukset	1 273	1 441	Muut toimeksiantojen pääomat	641	777
Osakkuusyhteisöosuudet	174	241	VIERAS PÄÄOMA		
Muut osakkeet ja osuudet	564	612	Pitkäaikainen	15 753	12 341
Muut lainasaamiset	534	585	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 894	11 498
Muut saamiset	1	2	Muut pitkäaikaiset velat	859	843
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	888	1 261			
Valtion toimeksiannot	759	1 151	Lyhytaikainen	4 728	8 541
Muut toimeksiantojen varat	129	109	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 142	2 050
			Lainat julkisyhteisöiltä	2	2
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Saadut ennakot	39	27
Vaihto-omaisuus	31	228	Ostovelat	992	2 518
			Muut lyhytaikaiset velat	156	723
Saamiset	840	1 842	Siirtovelat	1 397	3 880
Pitkäaikaiset saamiset	0	12	Laskennalliset verovelat	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	840	2 489	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 721	57 431
Rahoitusarvopaperit	2 063	2 170			
Rahat ja pankkisaamiset	2 414	4 509			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 721	57 431			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	59,2	60,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	111,3	31,3
Velat ja vastuut % käyttötuloista	127,1	39,6
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	16 293	18 209
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	3 731	4 102
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	15 753	12 341
Konsernin lainat, €/asukas	3 607	2 780
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	535	587
Kunnan asukasmäärä	4 367	4 439

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.7.1 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Tilikauden tulos on 190 008,61 euroa alijäämäinen.

Kunnanhallitus ehdottaa, että

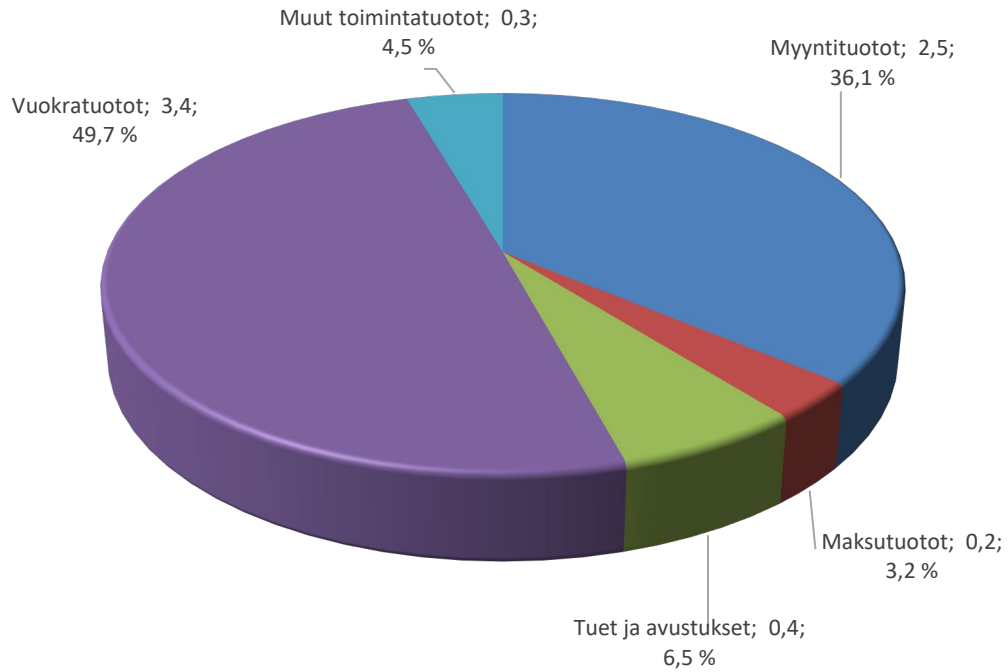
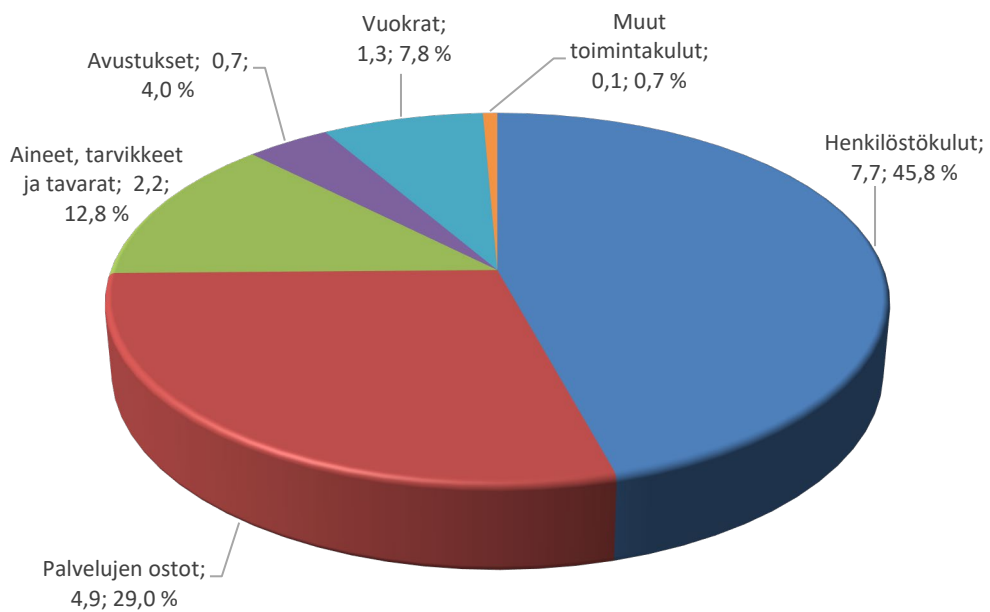
- poistoeroa vähennetään 11 236,36 eurolla
- Artturi ja Aina Heleniuksen lahjoitusrahastoon siirretään säännön mukainen osuus Pyökkälä-tilan laskennallisesta metsäntuotosta 15 510,28 euroa, josta vuoden 2023 käyttö 10 038,78 euroa on kirjattu kuluksi, jolloin rahaston lisäykseksi tuloslaskelmaan jää 5 471,50 euroa.
- tilikauden alijäämä -184 243,75 euroa kirjataan taseeseen oman pääoman eränä Tilikauden yli-/ alijäämätilille.

1.7.2 TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kunnalla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää, joten lakisääteistä selontekoa talouden tasapainottamisesta ei tarvita.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalouden toimintakulujen ja -tuottojen jakautuminen 2023:

Toimintatuottojen jakautuminen TP 2023 – 6,8 milj. €**Toimintakulujen jakautuminen TP 2023 – 16,9 milj. €**

2.1 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN**KESKUSVAALILAUTAKUNTA****Vaalit**

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien toteuttaminen kunnassa virheettömästi oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2023 maaliskuussa järjestettiin eduskuntavaalit. Ennakkoäänestysaika oli 22. - 28.3.2023. Varsinainen vaalipäivä oli 2.4.2023.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/ seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Vaalien toimittaminen virheettömästi.	Ei valituksia.	Tulos valtakunnalliseen tietojärjestelmään klo 21.00 mennessä.	Toteutui.

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	10 846	5 600	3 614	9 214	9 214	100,0
Toimintakulut	-14 720	-22 179	0	-22 179	-20 162	90,9
Toimintakate	-3 874	-16 579	3 614	-12 965	-10 948	84,4

TARKASTUSLAUTAKUNTA**Tarkastustoimi**

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunnan jäsenet

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Lisäksi lautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2023 pidettiin kaikkiaan 8 kokousta. Helmikuun kokouksessa tarkastuslautakunta esitti kunnanvaltuustolle Parikkalan kunnan vuosien 2023 - 2026 tilintarkastuspalvelujen toimittajaksi BDO Auditor Oy:tä. Kunnanvaltuusto hyväksyi tarkastuslautakunnan esityksen kokouksessaan 24.4.2023.

Kokouksissa kävivät kuultavina

- kunnanjohtaja Mervi Pääkkö, hallintojohtaja Mirja Tuunanen, sivistysjohtaja Jukka Taipale, tekninen johtaja Mikko Kupiainen, Kirjolan koulun ja lukion rehtori Valtteri Iso-Rautio ja elinvoimapäällikkö Taina Tolkki
- kunnanvaltuuston 3. varapuheenjohtaja Timo Jantunen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Sami Sinkkonen

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Arviointikertomus määräaikaan mennessä	Lautakunnan kokouksessa käsitelty kertomus	Riittävän ajoissa ennen valtuuston kokousta	Toteutui.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot.-%
Kokoukset	10	8	8	0	100
Tilintarkastajan tarkastuspäivät	10	8 - 10	10	0	100

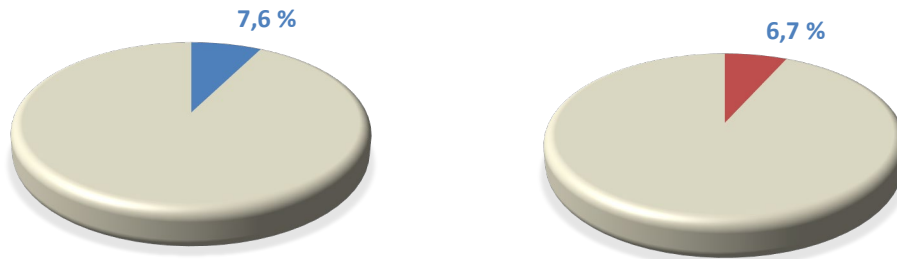
Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-14 385	-18 007	0	-18 007	-15 027	83,5
Toimintakate	-14 385	-18 007	0	-18 007	-15 027	83,5

KUNNANHALLITUS**Keskushallinto ja tukipalvelut**

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Keskushallinnon osuus käyttötalousosan toimintatuotoista ja -kuluista:

Kunnanvaltuusto

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää sen asukkaiden yhteisillä vaaleilla valitsema valtuusto. Valtuuston tehtäväalueet ovat kunnan toiminta-ajatus ja strategiat, tavoitteiden asettaminen, asukkaiden tarpeiden ja järjestettävien palveluiden yhteensovittaminen, taloudellisten resurssien jakaminen sekä toiminnan arviointi ja seuranta.

Toiminnan painopistealueet 2023 - 2025

Kuntastrategian laadinta keväällä 2023 vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuvaa muutosta, kunnan toimintaedellytyksiä ja palvelujen osalta toiminnan kehittämistä. Kunnan talous on viime vuosina ollut alijäämäinen ja heikentänyt vahvaa tasetta. Investointiohjelma on ollut kuntatalous huomioon ottaen raskas. Investoinnit kasvattivat lainoitusta ja vuosittaisia poistoja.

Kuntastrategian jalkauttaminen ja seuranta vuosittain talousarvion ja -suunnitelman sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Sosiaali- ja terveystoimi sekä palo- ja pelastustoimi siirtyivät hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023 alkaen.

TE-uudistuksen valmistelu aloitettiin vuonna 2023 ja suuntana oli lähteä yhteistyöhön maakunnan kuntien kanssa.

Uusi kunnanjohtaja aloitti tehtävässään 27.2.2023. Kuntastrategia päivitettiin vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja hyväksyttiin lokakuussa kunnanvaltuuston kokouksessa.

Kunnanhallitus

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä käyttää kunnan puhevaltaa ja valvoo kunnan etua. Kunnanhallituksen tehtäviä ovat kunnan ja kunta-konsernin toiminnan ja talouden hallinta, kunnan kehittäminen ja yritystoiminnan edistäminen, palvelurakenteen ja -tuotannon ohjaus sekä kuntien välinen yhteistyö.

Toiminnan painopistealueet 2023 - 2025

1. Kuntastrategian laadinta keväällä 2023
2. Kunnan talouden tasapainottaminen ja sopeuttaminen vastaamaan uutta toimintaympäristöä
3. Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen
4. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen
5. Viestinnän ja tiedottamisen suunnitelmallinen parantaminen
6. Valmistautuminen kuntien yhteisiin työllisyys- ja elinkeinopalveluihin vuoden 2025 alusta
7. Suunnitelmallinen Parikkalan kunnan pito- ja vetovoiman kehittäminen kuntastrategian ohjaamalla tavalla.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Kuntastrategia päivitettiin ja talouden sopeuttamisohjelma laaditaan keväällä 2024. Henkilöstölle suunnattiin lyhyt henkilöstökysely, jonka pohjalta laadittiin tavoitteet talousarviovuodelle 2024.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 10 000 euron määräraharauksen talousarvioon 2024 kuntalaisten osallistamista (osallistava budjetointi) varten.

Viestintää ja tiedottamista on tehostettu uuden kunnanjohtajan myötä ja vuoden 2024 aikana laaditaan myös viestintäsuunnitelma tarvittavine henkilöstöresursseineen. Työ sisältää myös kunnan graafisen ilmeen muuttamisen. Vuoden 2023 aikana Parikkalan kunta on saanut positiivista huomiota myös kunnan ja maakunnan ulkopuolella.

TE-palvelujen uudistus on siirtynyt vuoden 2025 alkuun, mutta valmistautuminen uudistukseen on kuitenkin koko ajan käynnissä.

Marraskuun alussa Parikkalassa kävi vierailulla kolme kansanedustajaa kunnan kutsumana.

Keskushallinto

Tilivelvollinen: hallintojohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Keskushallinnon tarkoituksena on hoitaa keskitetysti kunnan tukipalvelut mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti hyödyntäen täysimääräisesti käytettävissä olevaa teknologiaa ja henkilöstön ammattitaitoa.

Toiminnan painopistealueet 2023 - 2025

Kunnan pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi on viestintää ja tiedon kulkua kehitettävä niin ulkoisesti kuin kunnan sisälläkin. Kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää sähköisiä palveluja on lisättävä.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Hallinnon henkilöstön osalta tehtävänkuvien päivitystyö käynnistyi. Työ jatkuu vielä vuoden 2024 puolella.

Taloussihteerin tehtävä täytettiin sisäisesti hallintojohtajan viran vakinaistamisen myötä. Toimistosihteerin rekrytoitiin avoimella haulla ja nimike on tarkoitus muuttaa viestintä- ja toimistosihteerin tehtäväksi tehtävänkuvan päivityksen myötä.

Syksyllä 2023 järjestettiin kunnanviraston henkilöstön yhteinen koulutusjakso (viisi kokoontumista) vuorovaikutuksesta, palautekäytännöistä ja työelämän pelisäännöistä. Lisäksi esihenkilötyöryhmä kokoontui säännöllisesti.

Keskushallinto ja tukipalvelut -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntastrategian laadinta keväällä 2023	Tilinpäätös ja toimintakertomus	Tilinpäätös on vuonna 2023 ylijäämäinen.	Toteutui osittain, strategia hyväksyttiin kv 16.10.2023 § 27.
Toiminnan tuottavuuden parantaminen ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaaminen	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat	Koulutussuunnitelman mukaisien koulutusten toteutuminen.	Toteutui osittain.
	Henkilötyövuodet laskevat henkilöstösuunnitelman mukaisesti.	Tuottavuuden parantaminen henkilöstösuunnittelua tiivistämällä tukeutuen erityisesti eläköitymisen hyödyntämiseen ja vapaaehtoiseen lomarahojen vaihtamiseen vapaaseen.	Toteutui.
	Maakunnallisen ja seutukunnallisen yhteistyön tiivistäminen	Kuntastrategian ohjaamalla tavalla tarkastellaan palvelujen tuottamista kunnan ja kuntalaisten etua palvelevalla tavalla.	Yhteistyötä tehty entiseen tapaan.

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	247 019	192 600	250 000	442 600	516 937	116,8
Toimintakulut	-26 655 419	-1 182 697	100 000	-1 082 697	-1 140 579	105,3
Toimintakate	-26 408 400	-990 097	350 000	-640 097	-623 642	97,4

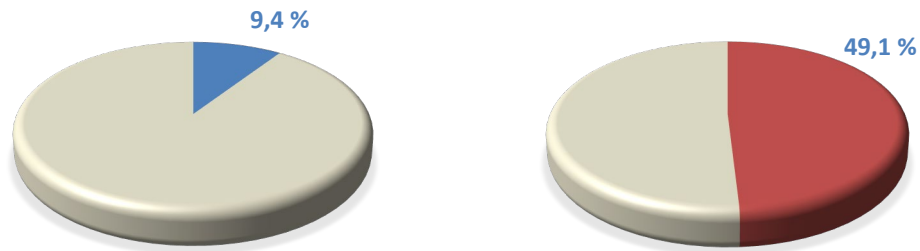
Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Puun myynnistä saatiin tuloja arvioitua enemmän, johtuen puistoalueiden ja tienvarsi-
sien raivauksista.

Toimintakulut pienuivät merkittävästi, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvin-
vointialueen hoidettavaksi vuoden 2023 alusta.

SIVISTYSPALVELUT

Sivistyspalvelujen osuus käyttötalouden osan toimintatuotoista ja -kuluista:

Sivistyspalvelut (tulosalue)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminnan tarkoitus

Sivistyspalveluihin kuuluu kunnan sivistystoimesta aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista huolehtiminen: osa sivistysjohtajan palkasta (40 %) sekä lautakunnasta aiheutuvat kustannukset.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Huomiota kiinnitetään ennen kaikkea vuoden 2023 alusta aloittavan hyvinvointialueen mukanaan tuomiin haasteisiin.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Uusi sivistysjohtaja aloitti 1.2.2023. Lautakunta kokoontui yhteensä 12 kertaa. Sivistyslautakunnan kokoonpano vaihtui kunnanvaltuuston päätöksellä 26.6.2023 20 §.

Sivistyspalvelut -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumien

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Tiimipalaveri kerran kuussa	oma seuranta	12 kpl	8 kpl

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-30 372	-27 644	-15 000	-42 644	-39 128	91,8
Toimintakate	-30 372	-27 644	-15 000	-42 644	-39 128	91,8

Perusopetus ja lukio (tulosalue)

Tilivelvollinen: Rehtori

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Toteutetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti ottaen huomioon oppilaiden fyysiset, psyykkiset ja kielelliset erityistarpeet oppimisen tuen osalta. Kiinnitetään huomiota fyysisen ja psyykkisen oppimisympäristön turvallisuuteen kaikenikäisillä oppijoilla.

Perusopetus (tulosityksikkö)**Toiminnan painopistealueet 2023–2025**

Perusopetuksen laatua tarkkaillaan ja kehitetään opetusministeriön laatimien laatuksien pohjalta. Laatukselyt tehdään henkilöstölle, huoltajille ja oppilaille vuosittain.

KiVa Koulu ja Liikkuva koulu -ohjelmien toteuttamista jatketaan.

Huoltajien osallisuutta koulutyössä kehitetään yhdessä huoltajien kanssa yhdistävänä linkkinä vanhempainseuraksi. Oppilaiden osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista huolehtii oppilastoimikunta.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa täydennetään koulukohtaisilla vuosisuunnitelmissa. Perusopetuksessa käytetään sähköisiä oppimisympäristöjä monipuolistamaan opetusta.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Uusi koulu avattiin opetuskäyttöön ja perusopetuksen ja lukion vs. rehtorina aloitti Valtteri Iso-Rautio 1.8.2023. Koulun piha valmistui vasta syyslomaan mennessä, mutta keittiön myöhästyminen on johtanut siihen, että oppilaat syövät edelleen Parikkalahallin väistötiloissa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (kustannuspaikka)**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen. Toiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Kunta saa toimintaan valtionosuutta.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Lasten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen oppimisen tukemisen ohella.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Iltapäivätoimintaa laajennettiin tilapäisesti syyslukukaudella kattamaan pidempi aika.

Parikkalan lukio (tulosityksikkö)**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Toisen asteen tutkinnon ja/tai ylioppilastutkinnon suorittaminen. Hyvä jatko-opintokelpoisuus.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Opettajien pedagogisia ja digitaalisia taitoja kehitetään.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Eläinlääketieteellinen linja käynnistyi syyslukukaudella 2023. Lukiossa aloitti 31 opiskelijaa, joka on merkittävästi enemmän kuin aiempina vuosina. Yhteensä oppilas- ja opiskelijamäärä kasvoi talousarvioon nähden 25:llä.

Hankkeet

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aika- taulu	Koko- nais- budj. €/v.	Kunnan osuus % / €	Toteutu- minen
Sitouttava koulu- yhteistyö Etelä- Karjalassa (4131)	Opetus- ja kulttuurimi- nisteriön myöntämä eri- tyisavustus. Etelä- Karjalan kuntien yhteis- hanke. "Kaikki kouluun: Koulupoissaolojen vä- hentäminen ja koko- naisvaltaisen hyvinvoin- nin edistäminen".	2021 - 31.7. 2023	Parikka- lan osuus 8 821	1 764 € / 20 %	100 %, hanke päättynyt
Valtion erityis- avustus varhais- kasvatukseen ja esi- ja erityisope- tuksen korona- pandemian vaiku- tusten tasoitta- miseksi vuosille 2022-2024	OKM/1050/520/2022 (yhdessä varhaiskasva- tuksen kanssa: koulu 27 000 €, varhaiskasvatus 20 000 €)	26.10. 2022- 31.7. 2024	27 000 €	1 422 € / 5 %	46,49 %
Koulujen kerho- toiminnan tuke- minen ja kehittä- minen 2023	OPH 5/92/2023	1.8. 2023 - 31.5. 2024	6000 €		0 %
Liikkuva koulu ja opiskelu	ESAVI/39279/2022	1.12. 2022- 31.12. 2023	7000 €	3 500 € / 50 %	58,80 %, hanke on päättynyt
Perusopetuksen sitouttava koulu- yhteistyö, pilo- tointi 2021 - 2023	OKM/542/520/2021	1.8. 2021 - 31.5. 2023	6 860 €	3 969 € / 57,86 %	100 %, hanke on päättynyt
Kaikki kouluun! Sitouttavan kou- lu-yhteistyön vai- heen 2 pilotointi 2021 - 2023	OKM/542/520/2021	1.8. 2021 - 31.12. 2023	4 515 €	2 515 € / 55,70 %	100 %, hanke on päättynyt
Esi- ja Perusope- tuksen tasa-arvoa edistävät toimen- piteet 2022 - 2023	OKM/462/520/2022	1.4. 2022 - 31.12. 2023	79 141 €	21 141 € / 26,71 %	100 %, hanke on päättynyt

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2023 - 2024	OKM/208/520/2023	1.4. 2023 - 31.12. 2024	41 250 €	8 250 € / 20 %	48,34 %
Maaseutulukioista verkkovoimaa	OPH 42/4575/2022	1.1. 2023 - 31.12. 2024	17 778 €	1 778 € / 10 %	5,50 %

Perusopetus ja lukio -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Jokainen 9. luokan oppilas saa päättötodistuksen	Perusopetuksen päättötodistus	100 %	100 %
Jokainen peruskoulun päättötodistuksen saanut sijoittuu toisen asteen oppilaitokseen	Yhteishaun tulokset	100 %	100 %
Teemavuoden toimintasuunnitelmien toteutuminen	Teemavuoden toimintasuunnitelmat vuosisuunnitelmissa	100 %	100 %
Kaikki lukiolaiset saavat lukion päättötodistuksen	Lukion päättötodistukset	100 %	100 %
Kaikki ylioppilaskirjoituksiin osallistuvat saavat hyväksytyin arvosanan	Yo-tutkintotodistus	100 %	100 %

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot.-%
Saari 1-6 lk	53	53	57	+ 4	107,5
Kirjola, perusopetus 7-9 lk	92	91	96	+ 5	105,5
Kirjola, perusopetus 1-6 lk oppilaita yht.	303	298	311	+ 13	104,4
Menot €/oppilas	12 576	12 778	12 678	- 100	99,2
Parikkala lukion oppilasmäärä	31	30	42	+ 12	140
Menot, €/oppilas	17 914	22 828	16 306	- 6 522	71,4

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	210 795	200 584		200 584	193 545	96,5
Toimintakulut	-4 526 741	-4 693 156	-135 001	-4 828 157	-4 855 853	100,6
Toimintakate	-4 315 946	-4 492 572	-135 001	-4 627 573	-4 662 307	100,8

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Oppilaiden määrä on ylittänyt merkittävästi vuoden 2022 tilinpäätöksen. Perusopetuksessa oppilaiden määrä on kasvanut kahdeksalla ja lukiossa yhdellätoista. Yhteensä Parikkalassa opiskeli vuonna 2023 lopulla yhteensä yhdeksäntoista oppilasta ja opiskelijaa enemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Tämä on johtanut siihen, että oppilas- ja opiskelijakohtaiset menot ovat itseasiassa laskeneet.

Vapaa sivistystyö (tulosalue)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaan sivistystyön tulosalueen tehtävänä on ennaltaehkäisevä hyvinvointityö, jolla ylläpidetään ja edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Tulosalueen palvelut tukevat yhteisöllisyyden muodostumista ja luovat edellytyksiä monipuoliselle kansalaistoiminnalle, sekä antavat mahdollisuuksia omaehtoiseen ja elinikäiseen oppimiseen, tiedon saantiin ja osaamisen kehittämiseen.

Kansalaisopisto (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kansalaisopisto on merkittävä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä, joka tarjoaa kunnan alueella mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja harrastamiselle. Opiskelu kansalaisopistossa on tutkintoon johtamatonta ja tähtää opiskelijan monipuoliseen kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen, hyvinvointiin ja kansalaisaktiivisuuteen.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Tulevina vuosina pyritään edelleen kehittämään yhteistoimintaa muiden oppilaitosten kanssa sekä etäopetusmahdollisuuksia.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Kansalaisopistossa aloitti keväällä 2023 uusi koulutussuunnittelija, jonka seurauksena opiston opetustunnit ja käyttäjämäärät lisääntyivät merkittävästi verrattuna edelliseen vuoteen.

Kirjastopalvelut (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kirjastopalvelut tukevat kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja muiden kirjastonkäyttäjien tiedonsaantia, osaamista, hyvinvointia ja viihtymistä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Asiakkaiden käyttöön hankitaan ajantasaisista, laadukasta ja monipuolista aineistoa.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Lasten ja nuorten lukuharrastusta kehitetään aktiivisesti yhdessä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa. Alueellisessa yhteistyössä keskitytään henkilökunnan digiosaimisen kehittämiseen ja sen seurantaan. Omatoimikirjaston markkinointiin ja käyttökoulutukseen panostetaan aktiivisesti.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kirjastossa toteutettiin keväällä 2023 hanke ”Oppia ikä kaikki”, jonka tarkoituksena oli tehdä kirjastoa tunnetuksi kuntalaisille. Hankkeeseen kuului mm. kirjaston esittelyä, kirjavinkkausta aikuisille sekä piirustuskilpailu lapsille. Osana hanketta kirjasto liittyi mukaan Arjen olohuone -toimintaan, mikä jäi myös pysyväksi osaksi kirjaston työtä.

Vapaa-aikapalvelut (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluja kuntalaisille.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Kunnassa aloittaa vuoden 2023 alusta hyvinvointikoordinaattori, jonka yhtenä tehtävä on seurata alusta toimintansa aloittavan hyvinvointialueen tuomia haasteita ja vastata niihin. Nuorisotyöpuolella valmistellaan suunnitteilla olevaa kansainvälistä yhteistyötä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2022 alkanut koulunuorisotyön hanke jatkui syksyllä 2023. Rautjärven kunnan kanssa yhteinen etsivän nuorisotyön kanssa tehtävä yhteistyö päättyi vuoden 2023 lopussa. Tämän takia etsivässä nuorisotyössä aloitti uusi vakituinen työntekijä vuodenvaihteessa. Nuorisotoimi kävi yhdessä Rautjärven nuorisotoimen ja kuntien nuorten kanssa kesällä 2023 Espanjassa Erasmus-vaihdossa. Nuorisotapahtumia oli kaikkiaan 210 ja kävijäkertoja niissä oli yhteensä 3 544.

Kesällä kunnassa käynnistyi ensimmäinen Parikkala-viikko. Lisäksi syksyllä 2023 alkoi kolmen kunnan yhteinen Plan B -työllistämishanke. Kunnassa alkoivat myös ensimmäistä kertaa Suomen harrastamisen mallin kerhot, joihin kaikkiaan osallistui 55 perusopetuksen oppilasta.

Hankkeet

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoijat ja tavoitteet	Aika- taulu	Kokonais- budjetti €/hanke	Kunnan osuus € / %	Toteu- tuminen
Oppia ikä kaikki – lukuharrastuksen hyödyt esiin ja kirjasto tutuksi	AVI: lukutaidon edistäminen	1.9. 2022- 31.12. 2023	6 735 €	1 735 € / 23,76 %	100 %

Plan B-hanke, kolmen kunnan yhteinen työllistämisen ja koulutushanke	Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF, EU)	1.11.2023 - 30.6.2026	188 461 €	37 695 / 20 % (Parikkalan osuus on 12 565 €) 0 %	2,34 %
Kansainvälinen nuorisovaihtoprojekti	Erasmus	2.1.2023 - 31.12.2023	14 000 €	7 500 € / 20 %	93,44 %
Koulunuorisotyön jatkohanke	AVI: koulunuorisotyön juurruttaminen koulun toimintakulttuurin osaksi	1.9.2023 - 31.12.2024	37 500 €	2 812 € / 51,31 %	15,91 %
Päiväleiritoiminta	AVI: päiväleirien järjestäminen kesäkaudelle	1.6.2022 - 31.5.2023	5 480 €	10 000 € / 25 %	100 %
Parikkalan parhaaksi, harrastamisen tueksi	AVI: harrastamisen mallin kerhojen käynnistäminen Parikkalassa	1.5.2023 - 31.5.2024	40 000 €	1 396 € / 5,81 %	29,76 %
Green culture 2023 - nuorisovaihto Espanjaan yhdessä Rautjärven kanssa	Erasmus: Vihreään siirtymään kansainvälisen vaihdon avulla	1.6.2023 - 31.12.2024	24 046 €		100 %

Vapaa sivistystyö -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/ seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kirjastopalvelujen saavutettavuus lisääntyy omatoimikirjaston myötä	oma seuranta	aukiolotuntien määrä kaksinkertaistuu vuoteen 2021 verrattuna	toteutunut: v. 2021 aukiolotunteja 3 710, v. 2023 aukiolotunteja 10 654
Kansalaisopiston opiskelijamäärän nostaminen	Hellewi-tilastot	Kymmenen prosentin lisäys vuoteen 2021	Vuonna 2021 osallistujia oli 706, vuonna 2022 714 ja vuonna 2023 osallistujia oli 900.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mitta-yksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
kulttuuritilaisuudet	11	25	22	- 3	88,0
nuorisotilaisuudet	179	170	210	40	123,5
liikuntatilaisuudet	321	400	324	- 76	81,0
kansalaisopiston opetustunnit	3 696	3 800	4 397	+ 597	115,7
kansalaisopiston opiskelijamäärä	706	900	900	0	100,0
netto €/ opetustunti	79,3	44,46	59,93	15,47	134,8
netto €/opiskelija	289,73	188,81	292,77	103,96	155,1
kirjaston lainausmäärä/as.	10,6	10,6	11,0	+ 0,4	103,7

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	195 978	103 790	0	103 790	194 168	187,1
Toimintakulut	-1 058 508	-1 055 048	0	-1 055 048	-1 188 454	112,6
Toimintakate	-862 530	-951 258	0	-951 258	-994 286	104,5

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Hankkeiden tuotot ylittivät merkittävästi talousarvion, mutta samoin henkilöstökulut sekä kansalaisopistossa että kirjastotoimessa.

Varhaiskasvatus (tulosalue)

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Varhaiskasvatus on varhaiskasvatustilain mukaan lapselle kuuluva oikeus varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Kunnan on pyrittävä järjestämään varhaiskasvatusta lähellä palvelun käyttäjiä, ottaen huomioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet. Päiväkodin toiminta kalenterivuoden aikana ja aukioloaika vuorokaudessa on järjestettävä paikallisen tarpeen mukaan.

Tulosalueeseen kuuluvat lakisääteinen lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki.

Päiväkotihoido (tulosityksikkö)**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Lapselle on järjestettävä varhaiskasvatusta kokopäiväisesti, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia, taikka se on muutoin lapsen edun mukaista.

Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Positiivinen pedagogiikka ja liikuntavuosisikellon seuraaminen.

Kodin ja varhaiskasvatuksen tiedonvälitykseen sekä lapsen pedagogisten asiakirjojen tallentamiseen ja toiminnan arvioimiseen käytämme Daisy-ohjelmaa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Varhaiskasvatusta järjestettiin vuonna 2023 Satakielen, Laulujoutsenen ja Kuperkeikan päiväkodeissa sekä Saaren koululla.

Työntekijät ovat vuoden aikana osallistuneet erilaisiin koulutuksiin mm. Liikuntaleikkikoulu, Lions Quest ja Itsensä johtamisella hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen, jonka pohjalta Parikkalan varhaiskasvatukseen luotiin hyvinvoinnin vuosikello.

Opetushallituksen 6.9.2023 järjestämään ”maailman suurin varhaiskasvatuksen vanhempainilta” jaettiin linkki perheille ja työntekijöille.

Varhaiskasvatuksessa osallistuttiin erilaisiin teemaviikkoihin kuten erä- ja liikenneturvallisuusviikkoihin. Yhteistyötä tehtiin eri tahojen ja toimijoiden kanssa (seurakunta, EKHVA, MLL).

Esiopetus (tulosityksikkö)

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunnalla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää esiopetusta. Esiopetus on maksutonta. Esiopetus ei velvoita, mutta lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Laissa säädetään ryhmäkoosta sekä henkilöstömitoituksesta.

Esiopetusta toteutetaan sekä valtakunnallisen että paikallisen esiopetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetusta järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lasten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä jatketaan ja kehitetään.

Kodin ja esiopetuksen tiedonvälitykseen sekä esioppilaan pedagogisten asiakirjojen tallentamiseen ja toiminnan arvioimiseen käytämme Daisy-ohjelmaa.

Painopistealueina on esiopetuksessa positiivinen kasvatus sekä liikunta.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Laulujoutsenessa ja Saaren koululla toimivat esiopetusryhmät, jotka osallistuivat 2-vuotiseen esiopetuskokeiluun.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen painotuksena on ollut liikkuva varhaiskasvatus ja positiivinen pedagogiikka.

Hankkeet

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aika- taulu	Koko- nais- budjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %	Toteu- tuminen
(4140) Valtion avustus 2v. esiopetuskokeilu	Opetus- ja kulttuuriministeriö	1.1. 2021 - 31.5. 2024	104 720 €	9820 € / 9,38 %	100 %
Valtion erityisavustus: oppimisen tuen ja inklusion kehittäminen Etelä-Karjalassa 2022	OKM/572/520/2021	2021- 31.12. 2023	5 000 €	0 %	0 %
(4146) Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä erityisavustus kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun	OKM/1178/520/2021	1.1. 2021- 31.12. 2024	70000 €	0 %	67,14 %
(4142) Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023	OKM/2247/520/2022	2022- 31.12. 2023	87 830 €	23 830 € / 27,13 %	100 %
(4141) Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2022-2023	OKM/462/520/2022	2022- 31.12. 2023	79 141 €	21 141 € / 26,71 %	100 %
Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen koronaepidemian vaikutusten tasottamiseksi vuosille 2022	OKM/1050/520/2022 (yhdessä koulun kanssa: koulu 27 000 €, varhaiskasvatus 20 000 €)	26.10. 2022- 31.7. 2024	38 998 €	18 998 € / 48,72 %	100 %

Varhaiskasvatus -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Liikkuva varhaiskasvatus	Liikunnan vuosikellon seuraaminen	100 %	100 %
Laadun arviointi	Asiakastyytyväisyyskysely perheille 2 x vuosi (joulu-kuu/ toukokuu)	Tyytyväiset perheet	100 %

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
Hoitopaikat kpl	121	121	130	+ 9	107,4
Läsnäolopäivät kpl	20 176	20 099	18 921	- 1 178	94,1
Lapsia hoidossa 31.12.	126	130	117	- 13	90,0
- joista erityistä hoitoa ja kasvatus tarvitsevia % *)	5	16,92	4,27	- 12,65	25,2
Menot €/ läsnäolopäivä **)	104,20	87,24	104,14	16,9	119,4
Käyttöaste päiväkodit, %	74,05	85	62,31	- 22,69	73,3
Lasten kotihoidontuki, lapsia	40	40	21	- 19	52,5

*) erityisen tuen tarve: lastensuojelun tarve, vamma tai pitkäaikainen sairaus, kielellinen kehitys ja kommunikaatio, tarkkaavaisuus, kognitiivinen alue, tunne-elämä tai sosiaalinen kasvu

**) luku sisältää myös lasten kotihoidontuen ja lasten kotihoidontuen kuntalisän menot (kuntalisä 1.3.2012 alk.)

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	163 772	115 200		115 200	254 207	220,7
Toimintakulut	-2 266 539	-1 868 672	-350 000	-2 218 672	-2 224 664	100,3
Toimintakate	-2 102 768	-1 753 472	-350 000	-2 103 472	-1 970 457	93,7

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Käyttöaste on matala, koska keskiarvon laskennassa ovat mukana esiopetuksen ryhmät ja kesällä niiden käyttöaste on 0 %.

Sivistyspalvelut yhteensä**Talous**

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	570 545	419 574	0	419 574	641 920	153,0
Toimintakulut	-7 882 161	-7 644 521	-500 001	-8 144 521	-8 308 098	102,0
Toimintakate	-7 311 616	-7 224 947	-500 001	-7 724 947	-7 666 178	99,2

ELINVOIMAPALVELUT

Elinvoimapalvelujen osuus käyttötalousosan toimintatuotoista ja -kuluista:

Työllistämispalvelut (tulosalue)

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Työllistämispalvelut-tulosalue on perustettu työvoimapalvelu-uudistukseen (TE2024) ja kotoutumispalvelujen uudistamiseen (KOTO2024) liittyen. Työmarkkinatuen kuntaosuus sisältyi aiemmin Eksoten maksuosuuteen, mutta hyvinvointialueisiin siirryttäessä velvollisuuksia ja tehtäviä siirtyy kunnille jo vuoden 2023 alusta. Näin ollen työmarkkinatuen kuntaosuudet kirjataan jatkossa elinvoimapalveluiden alle.

Kunta vastaa osittain pitkään työttömänä olleiden työmarkkinatuen kustannuksista. Kunnilla on 50 %:n vastuu yli 300 päivää ja 70 %:n vastuu yli 1 000 päivää työmarkkinatuella olleiden henkilöiden työmarkkinatukikustannuksista. Te-palvelujen järjestämistä vastuuun (TE2024-uudistus) siirryessä kunnille 1.1.2025 (laki valmisteilla) rahoitusvastuu tulee laajenemaan. On myös huomioitava, että kunta ei voi välittömästi omalla toiminnallaan vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen, vaan yleinen työmarkkinatilanne ja lainsäädännölliset linjaukset vaikuttavat kustannusten kehittymiseen.

Tulosalueen kustannuspaikat ovat: työmarkkinatuen kuntaosuus, maahanmuuttopalvelut, TYP (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu), muut työllistämispalvelut.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Valmistautuminen TE2024-uudistukseen eli te-palvelujen järjestämistä vastuuun siirtymiseen kunnille 1.1.2025 alkaen.

Työllisyys- ja työllistämispalveluiden järjestäminen kunnassa kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti, mahdollisesti lisättävä määrärahoja ja mietittävä esim. työllisyyskoordinaattorin palkkausta.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitystä on seurattu säännöllisesti elinvoimalautakunnan kokouksissa. Työsuunnittelijan palkkaus ja muut varsinaiset työllistämistoimet toteutettiin teknisen toimen alaisuudessa. Laptuote-säätiön kanssa tehtävä yh-

teistyö työllisyyden hoidossa on kirjattu vuonna 2023 elinkeinojen kehittämisen tulosalueelle.

Työllistämispalvelut -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Työmarkkinatuen kuntaosuus, toimintakulut	Seurataan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajien ja maksettujen etuuksien määrää (Kela)	Kustannukset korkeintaan 300 000 € / vuosi	Tavoite toteutunut. Kustannukset vuonna 2023: 277 147 €

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot					5 373	
Toimintakulut		-305 800	0	-305 800	-282 177	92,3
Toimintakate		-305 800	0	-305 800	-276 804	90,5

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Toimintatuottoihin on kirjattu loka-joulukuulta kotoutumisen edistämisen ja maahanmuuton palveluiden tuloja. Menot TYP-palveluihin toteutuivat suunnitellusti. Työmarkkinatuen kuntaosuuksien toimintakuluissa pysyttiin tavoitteessa.

Elinkeinopalvelut (tulosalue)

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Elinkeinopalvelut on vuonna 2021 päivitetyn hallintosäännön mukaisesti perustettu uusi tulosalue, joka sisältää elinvoimalautakunnan hallintoon liittyvät toimintakulut.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Elinvoimalautakunnan toimintatapojen vakiinnuttaminen hallintosääntöä vastaavaksi, kokousten säännöllinen järjestäminen. Kunnan elinkeinopalveluiden toiminnan turvaaminen ja yhteistyön lisääminen eri toimialojen välillä.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Elinvoimalautakunta kokoontui säännöllisesti, yhteensä 8 kertaa vuoden 2023 aikana.

Elinkeinopalvelut -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Elinvoimalautakunnan kokousten järjestäminen	Kokoukset järjestetään tarpeen mukaan	Vähintään 6 kokousta vuodessa	Vuonna 2023: 8 kokousta.
Yhteistyö muiden lautakuntien/toimialojen kanssa	Yhteinen kokoontuminen yhteistyön ja tiedonkulun varmistamiseksi	Vähintään 1 yhteinen kokoontuminen vuodessa	Toteutui, esim. yritysvierailu/tonttikierros teknisen lautakunnan kanssa lokakuu 2023.

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-27 968	-27 256	0	-27 256	-26 738	98,1
Toimintakate	-27 968	-27 256	0	-27 256	-26 738	98,1

Elinkeinojen kehittäminen (tulosalue)

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Maatalouden viranomaistehtävät (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Elinvoimapäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Maaseutuhallinnoinnin toteuttaa Etelä-Karjalassa kuntien yhteinen Etelä-Karjalan maaseututoimi, jota hallinnoi Lappeenrannan kaupunki. Maaseututoimen vastuualueella huolehditaan peltopinta-alaan ja eläinmäärään perustuvien EU-rahoitteisten ja kansallisten tulotukien hallinnoinnista. Maatilatalouden viranomaistehtävien hoito Parikkalan toimipisteessä mahdollistaa maatilatalouden kehityksen kunnassa.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Yhteistyö maaseudun kehittäjäorganisaatioiden kanssa, maatalouden viranomaispalveluiden turvaaminen Parikkalassa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuonna 2023 maatalousyrittäjien tukihakemuksen jätti Parikkalassa 177 tilaa. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 12 tilaa. Parikkalan peltopinta-ala on reilu 10 456 ha ja maataloustukia on maksettu Parikkalaan 7,6 milj. euroa vuodelta 2023. Vuonna 2023 alkoi uusi CAP-kausi ja maataloustukien maksuaikataulu muuttui. Tuet maksetaan vähän eri aikaan kuin edellisellä ohjelmakaudella.

Elinkeinojen kehittäminen (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Elinvoimapäälikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Elinkeinopalveluiden tarkoituksena on kunnan elinvoiman sekä veto- ja pitovoiman parantaminen. Tavoitteena on edistää kokonaisvaltaisesti eri yritystoimialojen kehitystä ja edesauttaa monipuolisen ja kannattavan yritystoiminnan sekä yritysten verkostojen syntymistä ja kehittämistä. Elinkeinotoimen palveluja tarjotaan paikallisesti ja yhteistyössä muiden kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Toimialan tehtävinä ja tavoitteina on:

- olemassa olevien työpaikkojen turvaaminen sekä uusien elinkeinoalojen, yritysten ja työpaikkojen luominen
- olemassa olevien ja uusien palvelujen, tuotteiden ja verkostojen kehittäminen
- osaamisen, laadun ja kilpailukyvyyn parantaminen kaikilla sektoreilla
- kylätoiminnan kehittäminen, verkostojen luominen eri toimijoiden välille, yhteistyön tiivistäminen
- matkailun edistäminen
- maaseutuelinkeinojen kehittäminen (avustukset)
- kehittämisprojektien hallinnointi

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Yrittäjyys nähdään vahvuutena ja siihen kannustetaan turvaamalla jo olemassa olevan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä sekä kehittämis- ja laajentumismahdollisuuksia. Houkutellaan alueelle uutta yrittäjyyttä ja yrityksiä mm. tehostamalla kunnan markkinointia. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä pyritään jatkamaan ja tiivistämään.

Maatalouden kehittämisavustuksia keskeisiin maatalouden kohteisiin jaetaan edelleen, ja avustusten jakoperusteita kohdennetaan uudentyyppeihin kehittämistoimenpiteisiin. Kylien elinvoimaisuuden ylläpitämiseen ja kylien kehittämiseen tarkoitettua kyläavustuksia käsitellään elinvoimalautakunnassa. Mökkiläistoimikunnan toimintaa tehostetaan ja luodaan uusia yhteistyöverkostoja sekä korostetaan yhteisöllisyyden merkitystä kaikessa toiminnassa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Elinkeinojohtajan virka lakkautettiin ja elinvoimakoordinaattorin toimi muutettiin elinvoimapäälikön viraksi. Toimenpiteitä toteutettiin suunnitellusti talousarvion mukaisesti ja luotiin pohjaa tulevalle kehittämiselle. Uutena toimenpiteenä perustettiin etätyöpiste Parikkalan keskustaan.

Kehittämisprojektit (kustannuspaikka)

Tilivelvollinen: Elinvoimapäälikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kehittämistoiminnan lähtökohtana ovat alueen luontaiset vahvuudet ja vetovoimatekijät sekä yritysten ja kuntalaisten tarpeet. Kehittämistoimintaa toteutetaan kunnan, seutukunnan tai -kuntien alueella toimialakohtaisilla tai kansainvälisillä verkostohankkeilla.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Hankerahoitusmahdollisuuksien tehokkaampi hyödyntäminen.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Simpelejärven kunnostushanke jatkui hankesuunnitelman mukaisesti, tosin toimenpiteiden toteuttamisessa ollaan jäljessä, eikä hanke todennäköisesti tule toteutumaan hankesuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Uusia hankeaihoita ja hankkeita suunnitellaan jatkuvasti.

Hankkeet

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aika- taulu	Kokonais- budjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %	Toteutuminen
Uudet projektit	varaus hankkeisiin	2021 – 2023	50 000 €	20 000 €	Toteutui, kirjattiin uusien yhteishankkeiden kuluja, joita ei ollut budjetoitu muualle.
Simpelejärven kunnostushanke	<u>Rahoitus:</u> Kaakkois-Suomen ELY-keskus 50 %, Parikkalan kunta, Rautjärven kunta, yksityinen rahoitus <u>Hallinnointi:</u> Parikkalan kunta <u>Tavoitteet:</u> Simpelejärven ekologisen tilan parantaminen (toimenpiteet: hoitokalastus ja valuma-alueuotyöt)	2022 – 2024	Koko hankkeen budjetti 595 000 €	30 000 €/vuosi	Kunnan omaraahoitusosuus toteutui suunnitellusti. Hanke etenee jäljessä hankesuunnitelmasta.
LEADER 2023-2027	<u>Julkinen rahoitus:</u> 80 % EU+valtio, 20 % kunnat, lisäksi yksityinen rahoitus ja talkootyö <u>Hallinnointi:</u> Etelä-Karjalan Kärki-Leader ry <u>Tavoitteet:</u> ihmiset, ympäristö, yhteisöt, yritykset, aluekehittäminen	2023 – 2027	kokonaiskustannus 7 353 846 €, josta julkinen rahoitus 4 780 000 € (ohjelmakausi 2023-2027)	22 843 €/vuosi	Toteutui suunnitellusti.
GoSaimaa	Etelä-Karjalan yhteismarkkinointi, matkailun kehittäminen	2023		5 000 €	Toteutui suunnitellusti.
Omistajanvaihdospalvelut, Etelä-Karjalan yrittäjät	Etelä-Karjalan maakunnan alueella yritysten omistajanvaihdospalvelukonseptin mukaisen palvelun tuottaminen	2023		2 857 €	Toteutui suunnitellusti.
Business Mill -hautomon rahoitus, Lab-ammattikorkeakoulu Oy	Yrityshautomo, joka tarjoaa kasvuhaluille yrityksille asiantuntijapalveluita, tukea ja neuvoja	2023		4 294 €	Toteutui suunnitellusti.
Vaihtoehtosten käyttövoimien ja jakeluverkon kehittäminen, Etelä-Karjalan liitto	Hankkeen tavoitteena on edistää henkilö- ja tavaraliikenteen siirtymistä vaihtoehtoisiin käyttövoimiin yhteensovittamalla maankäytöllisiä haasteita sekä sujuvoittamalla lupakäytäntöjä ja kaavoitusta uusien yksityisten, puolijulkisten ja julkisten lataus- ja jakeluasemien rakentamiseksi.	2022 – 2024		2 715 €	Toteutui suunnitellusti.

Laptuote-säätiön työvoimapolitiittiset palvelut	Parasta-hanke <u>Hallinnointi / toteuttaja:</u> Laptuote-säätiö <u>Rahoitus:</u> Kaakkois-Suomen te-palvelut Kuntarahoitus (Parikkalan kunta) Omarahoitus (Laptuote-Säätiö) <u>Tavoitteet:</u> Työvalmennus pitkäaikaistyöttömille, vaikeasti työllistyville ja osatyökykyisille työttömille työnhakijoille; Parikkalan rakenteellisen työttömyyden hoitaminen, erityisesti pitkäaikaistyöttömien työllistymisen ja koulutuksen edistäminen.	2023	89 617 € 50 000 € 20 000 € 19 617 €		
	Nuorten työpaja Dynamo -hanke <u>Rahoitus:</u> Valtion avustuksen lisäksi kunnan omarahoitusosuus nuorten sekä työ- ja yksilövalmentajan palkkauskustannuksiin <u>Hallinnointi / toteuttaja:</u> Laptuote-säätiö <u>Tavoitteet:</u> nuorille työkokemusta ja yksilövalmennusta	2023	17 500 €		
	Toiminta-avustus työvalmennus- ja työtoimintaan <u>Rahoitus:</u> Kaakkois-Suomen TE-toimisto 100 %, vahvistetaan vuosittain <u>Hallinnointi:</u> Laptuote-säätiö. <u>Tavoitteet:</u> Laptuote-säätiön toimintojen ja 3 työpajan toiminnan turvaaminen Parikkalassa. Työelämäosallisuutta ja kuntouttavaa työtoimintaa tukevat palvelut (kuntouttava työtoiminta/Eksoten palveluseteli; palkkatuki, työkokeilupaiikat).	2023	68 000 €	Kunnan avustus Laptuote-säätiölle yhteensä max. 50 000 €	Toteutui suunnitellusti.

Elinkeinojen kehittäminen -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/ seuranta-tatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Yritysten kehittämistarpeisiin vastaaminen	Valtakunnallinen yrittäjien kysely	Arvosana vähintään 7 (asteikolla 4–10)	Kyselyä ei ole tehty, vuonna 2023 toteutetaan vain elinvoimabarometri, jolla mitataan koko maakunnan elinvoimaisuutta.
Elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteutuminen	Säännöllinen päivitys ja seuranta elinvoimautakunnan kokouksissa	Elinkeino-ohjelmasta poimitaan 4 tavoitetta, jotka pyritään toteuttamaan.	Elinkeino-ohjelman tavoitteista ovat toteutuneet mm. seuraavat: yritysvaikutusten arviointia aloitettiin valmistelemaan, järjestettiin uusille yrittäjille tilaisuus kesäkuussa 2023, kunnan asuntovuokrauksessa on käytössä sähköinen lomake, etätyöpiste otettiin käyttöön.

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	47 131	220 300	0	220 300	101 528	46,1
Toimintakulut	-458 238	-667 256	180 000	-487 256	-495 028	101,6
Toimintakate	-411 108	-446 956	180 000	-266 956	-393 500	147,4

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

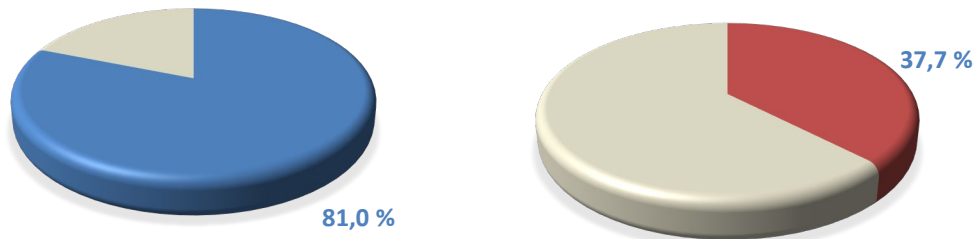
Poikkeamat talousarviossa johtuvat pääosin Simpelejärven kunnostushankkeen suunniteltua hitaammasta etenemisestä. Jonkin verran on ollut ylitystä henkilöstöku-
luissa.

Elinvoimapalvelut yhteensä**Talous**

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	47 131	220 300	0	220 300	106 901	48,5
Toimintakulut	-486 206	-1 000 312	180 000	-820 312	-803 944	98,0
Toimintakate	-439 075	-780 012	180 000	-600 012	-697 042	116,2

TEKNISET PALVELUT

Teknisten palvelujen osuus käyttötalouden osan toimintatuotoista ja -kuluista:

Tekniset palvelut (tulosalue)

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Toiminnan tarkoituksena on kunnan tekninen ohjaaminen lautakuntatasolla, ja kunnan sisäisen palvelukokonaisuuden organisointi käytettävissä olevan resurssin puitteissa.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

Vireillä olevien merkittävien rakennushankkeiden loppuunsaattaminen. Yhtiöittämisselvityksen ja toteutuksen valmistelu yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Merkittävimmät haasteet tilikaudella oli teknisen toimialan viranhaltijoiden vaihtuminen. Tekninen johtaja, kuntatekniikan päällikkö ja rakennustarkastaja irtisanoutuivat tehtävistään. Tekninen johtaja ja rakennustarkastaja palkattiin toukokuussa 2023 ja kuntatekniikan päällikön tehtäviä hoidettiin määräaikaisin järjestelyin.

Tekniset palvelut -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/ seuranta-tapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Keskeisten rakennushankkeiden loppuun saattaminen	Käyttäjien palaute	Korkeatasoisten terveellisten rakennusten valmistuminen.	Toteutunut
Yhtiöittämisselvityksen valmistelu henkilöstön kanssa	Palaute	Selvityksen laatiminen hyvässä yhteishengessä.	Ei toteutunut

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-53 173	-62 611		-62 611	-59 303	94,7
Toimintakate	-53 173	-62 611		-62 611	-59 303	94,7

Rakennuttaminen ja kaavoitus (tulosalue)

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Toiminnan tarkoituksena on turvata kuntalaisille terveellinen, toimiva ja viihtyisä elinympäristö kaavoittamalla, rakennuttamalla ja ylläpitämällä taloudellisesti laadukkaita kiinteistöjä ja yhdyskuntapalveluja.

Kaavoituksella ylläpidetään monipuolista tonttitarjontaa yritystoiminnan ja asumisen tarpeisiin. Maankäytössä otetaan huomioon palvelujen käyttömahdollisuudet. Maa-seutukylien elinvoimaisena säilymistä tuetaan. Asukkaille ja yrityksille tarjotaan tontti-vaihtoehtoja, jotka tekevät sijoittumisen ja rakentamisen houkuttelevaksi kunnan alueelle.

Rakennuttamisen osalta keskeinen tavoite on kiinteistöjen käyttäjille terveelliset ja toimivat rakennukset ja infraympäristö.

Kaavoitus (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelma**Toiminnan tarkoitus**

Maankäytön suunnittelulla pyritään hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän sekä sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamiseksi kestäväan kehityksen periaatteilla.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

- Koirniemen alueen kehittäminen ilman rajanylityspaikan kansainvälistämistä.
- Kaavoituksella mahdollistetaan uusiutuvien energiamuotojen tuotanto.
- Rakennusjärjestyksen uudistaminen uusiutuvan rakentamislain lähtökohdista.
- Tarkistetaan lähivuosina tehtyjen kaavojen tarkoituksenmukaisuus huomioiden mm. energiaomavaraisuus sekä muuttuneet asumisen tarpeet.
- Aktiivinen tonttimarkkinointi kohdennetaan yrityksille ja uusille asukkaille.

Kaavoitusohjelma 2023 - 2025

Alueen nimi	Sisältö / perustelu	Toimenpiteet	Kaava valmis	Nykyvaihe	Toteutuminen
1. Keskustaa-jaman eteläisen osan asemakaava	Teollisuusalueiden ja kirkon seudun kaava vanhentunut, tuongelmia lupakäsittelyyn	Asemakaavan päivitys	2023	Asemakaava 1975, 1985, 1992, 1989	Kaavaluonnos valmis lokakuu 2023.
2. Koirniemen alue	Tilaa vievän kaupan ja teollisuustoimintojen alueiden kehittäminen	Asemakaavan laatiminen vaiheittain	2025	Yleiskaava 2016	Kaavan valmistelu alkaa 2024.

Joukkoliikenne (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Joukkoliikennepalveluilla turvataan haja-asutusalueiden kohtuullinen palveluiden saatavuus. Asiakaspalveluliikenteessä kylien asukkaille järjestetään asiointimahdollisuus taajamassa / kuntakeskuksessa. Lisätään yhteistyötä eri hallintokuntien kesken liikennepalveluiden saatavuuden parantamiseksi ja kustannusten optimoimiseksi.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

- Joukkoliikenteen kehittäminen paikallisesti, alueellisesti ja maakunnallisesti.
- Valtakunnallisen Helsinki-Joensuu (Savonlinna) raideyhteyksien kehittäminen.
- Raideliikenteen poikittaisliikennetarve tuodaan esille maakunnallisissa tilaisuuksissa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Merkittävin muutos toiminnassa on se, että joukkoliikenne siirtyi kokonaisuudessaan elinvoimapalveluiden järjestettäväksi.

Ympäristöpalvelut (tulosityksikkö)

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ympäristönsuojelun, ympäristöterveyden ja eläinlääkinnän palveluiden järjestäminen kuntalaisille.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

- Yhteistyö Imatran seudun ympäristötoimen kanssa
- Sahanrannan alueen kunnostus v. 2023 (550 000 €)
- Pyritään investoinneilla edistämään kestävää kehitystä
- Lopetettujen kaatopaikkojen ja PIMA-alueiden velvoitetarkkailuiden keskittäminen ja kilpailutus.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Sahanrannan vanhan saha-alueen kunnostustyö (PIMA) saatiin valmiiksi, lukuun ottamatta alueen viimeistelytyötä, jotka jäivät keväälle 2024.

Rakennuttaminen ja kaavoitus -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Maankäytön suunnittelun toteutus	kaavoitusohjelma	hyväksytyn suunnitelman mukaisesti	Toteutunut osittain
Rakentamisohjelman toteutus	rakentamisohjelma	hyväksytyn suunnitelman mukaisesti	Toteutunut osittain
Tarkoituksenmukainen joukkoliikenne	raportit	riittävä palvelutaso	Toteutunut
Vieraslajien poistosuunnitelma ja vieraslajien poisto	vuosittainen kohdekohtainen suunnitelma ja poisto	vuosittaisen suunnitelman mukaan	Toteutunut osittain

Kaavoituksen päivytystarpeen selvittäminen	kaavoitusohjelma	kaavoitus vastaa nykytarpeita	Toteutunut
--	------------------	-------------------------------	------------

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	33 733	10 000		10 000	158 065	1580,7
Toimintakulut	-1 087 393	-1 080 116	-40 000	-1 120 116	-1 196 015	106,8
Toimintakate	-1 053 659	-1 070 116	-40 000	-1 110 116	-1 037 950	93,5

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Sahanrannan PIMA-hankkeen lisätöihin jouduttiin hakemaan lisämääräraha 40 000 €.

Kiinteistöt (tulosalue)

Tilivelvollinen: Rakentamispäällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kiinteistöpalvelut huolehtivat kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta ottaen huomioon kiinteistöjen elinkaaren tekniset, taloudelliset ja toimintojen asettamat vaatimukset.

Tarpeettomista tai tehottomalla käytöllä olevista kiinteistöistä luovutaan. Vajaakäytöllä olevista kiinteistöistä ja osakehuoneistoista luopumista selvitetään aktiivisesti.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

- Kiinteistökannan tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen ja heikkokuntoisten purku.
- Kunnan kiinteistö- ja asuntomassan korjausvelan pienentäminen korjauksin ja peruseräparannuksin.
- Selvitetään pidemmällä aikavälillä vanhimpien asuntokiinteistöyksiköiden korvaamista uudisrakentamisella.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Käskynkän ja Kirjolan koulun rakentamishankkeet valmistuivat 2023.

Kiinteistöt -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kiinteistöjen korjaukset suunnitelman mukaan	Raportti/selvitys	4 % kiinteistökannasta (h-m ²) joko peruskorjataan ja/tai puretaan	Akuutit korjaukset tehty.
Vuokra-asuntojen käyttöaste	Laskenta	90 %	Toteutunut 95,8 %

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot.-%
huoneistoala m ²	43 579	47 559	47 559	0	100,0
menot €/huoneisto-m ²	68,25	72,76	75,03	2,27	103,1
tulot €/huoneisto-m ²	78,62	80,12	77,19	2,93	96,3

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	3 426 034	3 810 499	115 000	3 925 499	3 671 294	93,5
Toimintakulut	-2 974 195	-3 460 580	40 000	-3 420 580	-3 568 520	104,3
Toimintakate	451 839	349 919		504 919	102 774	20,4

Ruoka- ja puhtauspalvelut (tulosalue)

Tilivelvollinen: Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö / Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Ruokapalvelut tuottaa ateriat kunnan omiin toimipisteisiin.

Ruokapalvelu pitää ruokapalveluiden tason sekä ruuan laadun hyvänä ja ravitsemus-suositusten mukaisena sekä toimittaa maukasta ruokaa erilaisille asiakasryhmille.

Puhtauspalvelut huolehtivat kunnan kiinteistöjen ylläpito- ja perussiivouksesta. Siivous vaikuttaa kiinteistöjen viihtyvyyteen ja sisäilman laatuun sekä pintamateriaalien elinkaareen.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

- ruoka- ja puhtauspalvelun toiminnan taloudellisuus ja toiminnallisuus
- toteutetaan siivous mitoituksen mukaan

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Ateriamäärän väheneminen hyvinvointialueen toiminnan alkamisen johdosta, lisäksi henkilöstöä siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen. Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö irtisanoutui 1.3.2023 alkaen ja tehtävää hoidettiin sisäisin järjestelyin.

Ruoka- ja puhtauspalvelut -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Ruokapalvelun laadun varmistus	omavalvontaraportti	Erinomainen	Ei toteutunut
Puhtauspalvelun laadun varmistus	laatumittaristo	Erinomainen	Ei toteutunut
Ruokahävikin vähentäminen	vaakaus	60 % lähtötasosta	Ei toteutunut

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	1 118 231	569 533		569 533	553 231	97,1
Toimintakulut	-1 139 960	-571 371		-571 371	-520 386	91,1
Toimintakate	-21 729	-1 838		-1 838	32 844	-1787,4

Kuntatekniikka (tulosalue)

Tilivelvollinen: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Kaavateiden ja -katujen ylläpito hoitoluokituksen mukaisesti.

Yhdyskuntatekniset taksat perustuvat omakustannus- ja aiheuttamisperiaatteeseen. Tavoitteena on kilpailukykyinen hinta.

Tulosalueeseen kuuluu myös vesihuoltolaitos, joka käsitellään eriyttynä taseyksikkönä.

Kadut ja tiet (tulosityksikkö)**Toiminnan painopistealueet 2023–2025**

- Katuvalaistuksen elohopeapohjaisten katulamppujen korvaaminen led-valoilla jatkuu.
- Katuja ja teitä ylläpidetään hoitoluokituksen mukaisesti. Mahdolliset perusrannukset toteutetaan kunnan investointiohjelman mukaisesti.

Kuntatekniikka -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seuranta	Tavoitetaso	Toteutuminen
Katuvalojen vaihto investointisuunnitelman mukaisesti	Vaihdettujen valaisimien määrä suhteutettuna budjettiin	Vuosittainen vaihtomäärä 50	Toteutunut
Talvihoidon tason ylläpito	Maxtech -auraus- ja hiekoituspäiväkirja	Reklamaatioiden vähentäminen 50 %	Ei toteutunut
Turvalliset katu- ja jalkankulkutiet	Vuosittainen vertailu	Tavoitetaso 0 tapaturmaa	Toteutunut

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	1 076 474	1 028 180		1 028 180	1 151 800	112,0
Toimintakulut	-888 294	-896 246	-40 000	-936 246	-1 039 472	111,0
Toimintakate	188 181	131 934		91 934	112 328	122,2

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Katujen lisämäärärahararve 40 000 €. Kunnossapitokustannukset olivat ennakoitua suuremmat maanrakennuskustannusindeksin korkean nousemisen johdosta.

Tekniset palvelut yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	5 654 472	5 418 212	115 000	5 533 212	5 534 390	100,0
Toimintakulut	-6 143 014	-6 070 923	-40 000	-6 110 923	-6 383 696	104,5
Toimintakate	-488 542	-652 711	75 000	-577 711	-849 306	147,0

RAKENNUSVALVONTAPALVELUT**Rakennusvalvonta (tulosalue)**

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Rakennuslautakunta vastaa Parikkalan kunnassa rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä.

Toiminnan painopistealueet 2023–2025

- Tehtävien hoidon vakauttaminen ja pidempijänteisen kehittämisen turvaaminen.
- Rakennetun ympäristön tilan seurannan jatkaminen ja todettujen parannustarpeiden toteutumisen valvonta.
- Sähköisen palvelumuodon tuen jatkaminen.
- Verottajan ja rakennusvalvonnan kiinteistötietojen yhtenäistäminen.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

- Vuoden 2023 aikana rakennuslautakunnan käsiteltäväksi ei tullut suunnittelutarveratkaisuja tai poikkeamislupahakemuksia.
- Yksityistieavustusten avustusperusteet hyväksyttiin valtuustossa 16.10.2023.

Rakennusvalvonta -tulosalueen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/ seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Rakennuslupapäätökset	käsittelyaika	viranhaltija < 1 kk lautakunta < 3 kk	Toteutui suunnitellusti.
Sähköisten lupahakemusten määrä	% saapuneista hakemuksista	90 %	Toteutui suunnitellusti.

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot-%
Rakentamisen luvat	113	160	115	-45	71,9
Rakennustarkastukset	180	250	147	-103	58,8
Avustukset yksityistiet €/km	385	330	464	134	140,6

Talous

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	25 692	20 600			20 584	99,9
Toimintakulut	-231 521	-219 676	-24 400	-244 076	-265 371	108,7
Toimintakate	-205 829	-199 076	-24 400	-223 476	-244 787	109,5

Merkittävimmät poikkeamat talousarviosta ja niiden perustelut

Yksityistieavustuksiin varattu määräraha ylittyi. Maanrakennuskustannusindeksin nousu suurelta osin on nostanut yksityistieiden kustannuksia ja tiekunnissa hakijoita on tullut lisää.

2.2. TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	6 276 886	368 614	6 645 500	6 829 946	184 446
Myyntitulot	1 901 467	253 614	2 155 081	2 462 571	307 490
Maksutulot	186 400		186 400	218 474	32 074
Tuet ja avustukset	419 200		419 200	443 218	24 018
Muut toimintatuotot	3 769 819	115 000	3 884 819	3 705 683	-179 136
Toimintakulut	- 16 158 316	-284 400	-16 442 716	- 16 936 877	-494 161
Henkilöstökulut	- 6 872 542	-400 000	-7 272 542	- 7 749 913	-477 371
Palvelujen ostot	- 4 554 492	100 000	-4 454 492	- 4 908 170	-453 679
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 200 277	40 000	-2 160 277	- 2 167 696	- 7 419
Avustukset	-489 690	-324 400	-814 090	- 681 497	132 594
Muut toimintakulut	- 2 041 315	300 000	-1 741 315	- 1 429 601	311 714
Toimintakate	- 9 881 430	84 214	-9 797 216	- 10 106 931	-309 715
<i>Verotulot</i>	<i>9 694 000</i>		<i>9 694 000</i>	<i>9 517 433</i>	<i>- 176 567</i>
<i>Valtionosuudet</i>	<i>2 280 179</i>		<i>2 280 179</i>	<i>2 387 515</i>	<i>107 336</i>
<i>Rahoitustulot ja -kulut:</i>	<i>-29 000</i>	<i>- 83 000</i>	<i>- 112 000</i>	<i>-82 025</i>	<i>29 975</i>
<i>Korkotulot muilta</i>	<i>-</i>		<i>-</i>	<i>7 110</i>	<i>7 110</i>
<i>Muut rahoitustuotot muilta</i>	<i>55 500</i>		<i>55 500</i>	<i>102 795</i>	<i>47 295</i>
<i>Korkokulut</i>	<i>-54 000</i>	<i>- 83 000</i>	<i>- 137 000</i>	<i>-162 428</i>	<i>- 25 428</i>
<i>Muut rahoituskulut</i>	<i>-30 500</i>		<i>- 30 500</i>	<i>-29 502</i>	<i>998</i>
Vuosikate	2 063 749	1 214	2 064 963	1 715 991	-348 972
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 171 904		-2 171 904	- 1 905 999	265 905
Arvonalentumiset				-	-
Tilikauden tulos	-108 155	1 214	-106 941	- 190 009	-83 067
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	8 300		8 300	11 236	2 936
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				- 5 472	-5 472
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	- 99 855	1 214	-98 641	- 184 244	-85 602

2.2.1 TOIMINTATUOTOT JA -KULUT TOIMIELIMITTÄIN

	TP 2022	TA 2023	Muu- tokset	Muutettu ta 2023	TP 2023	Tot%	Jäljellä
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatuotot	10 846	5 600	3 614	9 214	9 214	100,0	0
Toimintakulut	-14 720	-22 179	0	-22 179	-20 162	90,9	2 017
Toimintakate	-3 874	-16 579	3 614	-12 965	-10 948	84,4	2 017
Tarkastuslautakunta							
Toimintakulut	-14 385	-18 007	0	-18 007	-15 027	83,5	2 980
Toimintakate	-14 385	-18 007	0	-18 007	-15 027	83,5	2 980
Kunnanhallitus							
Toimintatuotot	247 019	192 600	250 000	442 600	516 937	116,8	74 337
Toimintakulut	-26 655 419	-1 182 697	100 000	-1 082 697	-1 140 579	105,3	-57 882
Toimintakate	-26 408 400	-990 097	350 000	-640 097	-623 642	97,4	16 455
Sivistyslautakunta							
Toimintatuotot	570 545	419 574	0	419 574	641 920	153,0	222 346
Toimintakulut	-7 882 161	-7 644 521	-500 001	-8 144 521	-8 308 098	102,0	-163 577
Toimintakate	-7 311 616	-7 224 947	-500 001	-7 724 947	-7 666 178	99,2	58 769
Elinvoimalautakunta							
Toimintatuotot	47 131	220 300	0	220 300	106 901	48,5	-113 399
Toimintakulut	-486 206	-1 000 312	180 000	-820 312	-803 944	98,0	16 369
Toimintakate	-439 075	-780 012	180 000	-600 012	-697 042	116,2	-97 030
Tekninen lautakunta							
Toimintatuotot	5 654 472	5 418 212	115 000	5 533 212	5 534 390	100,0	1 178
Toimintakulut	-6 143 014	-6 070 923	-40 000	-6 110 923	-6 383 696	104,5	-272 773
Toimintakate	-488 542	-652 711	75 000	-577 711	-849 306	147,0	-271 595
Rakennuslautakunta							
Toimintatuotot	25 692	20 600	0	20 600	20 584	99,9	-16
Toimintakulut	-231 521	-219 676	-24 400	-244 076	-265 371	108,7	-21 294
Toimintakate	-205 829	-199 076	-24 400	-223 476	-244 787	109,5	-21 310
Yhteensä							
Toimintatuotot	6 555 704	6 276 886	368 614	6 645 500	6 829 946	102,8	-184 446
Toimintakulut	-41 427 529	-16 158 316	-284 401	-16 442 716	-16 936 877	103,0	494 161
Toimintakate	-34 871 825	-9 881 430	84 213	-9 797 216	-10 106 931	103,2	309 715

2.2.2 TOIMINTATUOTOT JA -KULUT TULOSALUEITTAIN

	TP 2022	TA 2023	Muutokset	Muutettu ta 2023	TP 2023	Tot%	Jäljellä
Vaalit							
Toimintatuotot	10 846	5 600	3 614	9 214	9 214	100,0	0
Toimintakulut	-14 720	-22 179	0	-22 179	-20 162	90,9	2 017
Toimintakate	-3 874	-16 579	3 614	-12 965	-10 948	84,4	2 017
Tarkastustoimi							
Toimintakulut	-14 385	-18 007	0	-18 007	-15 027	83,5	2 980
Toimintakate	-14 385	-18 007	0	-18 007	-15 027	83,5	2 980
Keskushallinto ja tukipalvelut							
Toimintatuotot	247 019	192 600	250 000	442 600	516 937	116,8	74 337
Toimintakulut	-26 655 419	-1 182 697	100 000	-1 082 697	-1 140 579	105,3	-57 882
Toimintakate	-26 408 400	-990 097	350 000	-640 097	-623 642	97,4	16 455
Sivistyspalvelut							
Toimintakulut	-30 372	-27 644	-15 000	-42 644	-39 128	91,8	3 516
Toimintakate	-30 372	-27 644	-15 000	-42 644	-39 128	91,8	3 516
Perusopetus ja lukio							
Toimintatuotot	210 795	200 584	0	200 584	193 545	96,5	-7 039
Toimintakulut	-4 526 741	-4 693 156	-135 001	-4 828 157	-4 855 853	100,6	-27 696
Toimintakate	-4 315 946	-4 492 572	-135 001	-4 627 573	-4 662 307	100,8	-34 734
Vapaa sivistystyö							
Toimintatuotot	195 978	103 790	0	103 790	194 168	187,1	90 378
Toimintakulut	-1 058 508	-1 055 048	0	-1 055 048	-1 188 454	112,6	-133 406
Toimintakate	-862 530	-951 258	0	-951 258	-994 286	104,5	-43 028
Varhaiskasvatus							
Toimintatuotot	163 772	115 200	0	115 200	254 207	220,7	139 007
Toimintakulut	-2 266 539	-1 868 672	-350 000	-2 218 672	-2 224 664	100,3	-5 992
Toimintakate	-2 102 768	-1 753 472	-350 000	-2 103 472	-1 970 457	93,7	133 014
Työllistämispalvelut							
Toimintatuotot	0	0	0	0	5 373		5 373
Toimintakulut	0	-305 800	0	-305 800	-282 177	92,3	23 623
Toimintakate	0	-305 800	0	-305 800	-276 804	90,5	28 996
Elinkeinopalvelut							
Toimintakulut	-27 968	-27 256	0	-27 256	-26 738	98,1	518
Toimintakate	-27 968	-27 256	0	-27 256	-26 738	98,1	518
Elinkeinojen kehittäminen							
Toimintatuotot	47 131	220 300	0	220 300	101 528	46,1	-118 772
Toimintakulut	-458 238	-667 256	180 000	-487 256	-495 028	101,6	-7 772
Toimintakate	-411 108	-446 956	180 000	-266 956	-393 500	147,4	-126 544
Tekniset palvelut							
Toimintakulut	-53 173	-62 611	0	-62 611	-59 303	94,7	3 308
Toimintakate	-53 173	-62 611	0	-62 611	-59 303	94,7	3 308

	TP 2022	TA 2023	Muu- tokset	Muutettu ta 2023	TP 2023	Tot%	Jäljellä
Rakennuttaminen ja kaavoitus							
Toimintatuotot	33 733	10 000	0	10 000	158 065	1 580,7	148 065
Toimintakulut	-1 087 393	-1 080 116	-40 000	-1 120 116	-1 196 015	106,8	-75 900
Toimintakate	-1 053 659	-1 070 116	-40 000	-1 110 116	-1 037 950	93,5	72 166
Kiinteistöt							
Toimintatuotot	3 426 034	3 810 499	115 000	3 925 499	3 671 294	93,5	-254 205
Toimintakulut	-2 974 195	-3 460 580	40 000	-3 420 580	-3 568 520	104,3	-147 940
Toimintakate	451 839	349 919	155 000	504 919	102 774	20,4	-402 145
Ruoka- ja puhtauspalvelut							
Toimintatuotot	1 118 231	569 533	0	569 533	553 231	97,1	-16 302
Toimintakulut	-1 139 960	-571 371	0	-571 371	-520 386	91,1	50 984
Toimintakate	-21 729	-1 838	0	-1 838	32 844	-1 786,9	34 682
Kuntatekniikka							
Toimintatuotot	1 076 474	1 028 180	0	1 028 180	1 151 800	112,0	123 620
Toimintakulut	-888 294	-896 246	-40 000	-936 246	-1 039 472	111,0	-103 226
Toimintakate	188 181	131 934	-40 000	91 934	112 328	122,2	20 394
Rakennusvalvonta							
Toimintatuotot	25 692	20 600	0	20 600	20 584	99,9	-16
Toimintakulut	-231 521	-219 676	-24 400	-244 076	-265 371	108,7	-21 294
Toimintakate	-205 829	-199 076	-24 400	-223 476	-244 787	109,5	-21 310
Yhteensä							
Toimintatuotot	6 555 704	6 276 886	368 614	6 645 500	6 829 946	102,8	-184 446
Toimintakulut	-41 427 529	-16 158 316	-284 401	-16 442 716	-16 936 877	103,0	494 161
Toimintakate	-34 871 825	-9 881 430	84 213	-9 797 216	-10 106 931	103,2	309 715

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	TA- muu- tokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	7 134 000		7 134 000	7 051 421,62	-82 578,38
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 213 000		1 213 000	1 086 956,10	-126 043,90
Kiinteistövero	1 347 000		1 347 000	1 379 054,98	32 054,98
Yhteensä	9 694 000		9 694 000	9 517 432,70	-176 567,30

Tuloveroprosentti

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	20,50	20,50	21,50	8,86

Kiinteistöveroprosentit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Yleinen kiinteistö/rakennus/maapohja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Yleishyödylliset yhteisöt	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poik- keama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	1 492 673		1 492 673	1 660 501	167 828
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-235 989		-235 989	-306 536	-70 547
Verotulomenetysten kom- pensaatio	1 023 495		1 023 495	1 033 550	10 055
Yhteensä	2 280 179		2 280 179	2 387 515	107 336

2.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	TA 2023	Muutokset	TA+muutokset	TP 2023	Jäljellä	Tot %
9100 Maa- ja vesialueiden hankinta/myynti						
10 Käyttötalousosa						
3510 Pysyvien vast. luovutusvoitot				-156 813,13		
10 Käyttötalousosa				-156 813,13		
35 Investointimyynti	-100 000		-100 000	-76 225,87	-23 774,13	76,2
66 Inv. käyttöomaisuuden osto	50 000	-30 000	20 000	10 500,00	9 500,00	52,5
9100 Maa- ja vesialueiden hankinta/myynti				-222 539,00		
9101 Osakkeet ja osuudet hankinta /myynti						
10 Käyttötalousosa						
4920 Pysyv.vastaav. hyöd. luovutus- tap				20 267,07	-20 267,07	
10 Käyttötalousosa				20 267,07	-20 267,07	
35 Investointimyynti	-20 000		-20 000	-33 867,07	13 867,07	169,3
66 Inv. käyttöomaisuuden osto	42 000		42 000		42 000,00	0,0
9101 Osakkeet ja osuudet hankinta /myynti				-13 600,00		
Akonpohjan valokuituverkko						
65 Inv. rakennuttaminen		30 000	30 000		30 000,00	0,0
9301 Kirjolan koulun av-laitteet ja irtokalusteet						
65 Inv. rakennuttaminen	500 000	-100 000	400 000	363 943,37	36 056,63	91,0
9352 Kirjolan kouluhanke 2020						
65 Inv. rakennuttaminen	1 800 000	1 325 000	3 125 000	3 232 330,24	-107 330,24	103,4
9356 Kirjolan koulun piha-alueet ja tiestön muutos						
31 Inv. rahoitusosuus valtiolta	-220 000		-220 000	-66 000,00	-154 000,00	
65 Inv. rakennuttaminen	500 000	601 000	1 101 000	1 270 334,84	-169 334,84	115,4
9356 Kirjolan koulun piha-alueet ja tiestön muutos				1 204 334,84		
9358 Kirjolan koulu, A-rakennus, oppilas- huollon tilat						
65 Inv. rakennuttaminen	80 000	80 000	160 000	169 783,98	-9 783,98	106,1
9359 Kirjolan koulun piha-alueet: huolto- rakennus ja bussipysäkki						
65 Inv. rakennuttaminen	70 000		70 000	1 978,81	68 021,19	2,8
9400 Ruohonleikkurit, puistoimi						
65 Inv. rakennuttaminen	10 000	-4 000	6 000	5 241,94	758,06	87,4
9500 Kiinteistöautomaatio (inv.budjetti)						
65 Inv. rakennuttaminen				39 100,00	-39 100,00	

	TA 2023	Muutokset	TA+muutokset	TP 2023	Jäljellä	Tot %
9521 Käskynkän perusparannus						
31 Inv. rahoitusosuus valtiolta	-1 646 000		-1 646 000	-1 481 385,00	-164 615,00	
65 Inv. rakennuttaminen	2 700 000	1 050 000	3 750 000	3 755 044,30	-5 044,30	100,1
9521 Käskynkän perusparannus				2 273 659,30		
9533-9534 Huoneistoremontit						
65 Inv. rakennuttaminen	50 000		50 000	303,75	49 696,25	0,6
9535 Käskynkän piha-alueet						
65 Inv. rakennuttaminen	300 000	-200 000	100 000	32 168,36	67 831,64	32,2
9536 Saaren palvelukeskuksen peruskorjaus						
65 Inv. rakennuttaminen	200 000	-180 000	20 000	5 576,90	14 423,10	27,9
9537 Saaren paloaseman sisäkaton uusiminen						
65 Inv. rakennuttaminen	70 000	-70 000	0	4 383,61	-4 383,61	
9600 Katujen peruskorjaukset						
65 Inv. rakennuttaminen	80 000	-80 000	0		0,00	
Keskustan venelaiturin pintarakenteiden uusiminen						
	20 000		20 000		20 000,00	0,0
Särkisalmen ja Kukonkannan venepaikat						
	20 000		20 000		20 000,00	0,0
Liikenneturvallisuuskohteet						
	10 000	-10 000	0		0,00	
9611 Saneerauskohteet (elohopeahöyry)						
65 Inv. rakennuttaminen	30 000		30 000	17 155,51	12 844,49	57,2
9613 Kiiipolan alueen täydennysvalaistus						
65 Inv. rakennuttaminen	40 000		40 000	43 091,86	-3 091,86	107,7
9680 Teiden päällystys						
65 Inv. rakennuttaminen	105 000	-105 000	0		0,00	
9704 Urheilukentän kastelujärjestelmä						
65 Inv. rakennuttaminen	10 000		10 000	8 800,54	1 199,46	88,0
9801 Vesijohtojen saneeraus						
65 Inv. rakennuttaminen	125 000	-109 000	16 000	15 254,02	745,98	95,3
9902 Jätevesiverkoston saneeraus						
65 Inv. rakennuttaminen	105 000	-105 000	0		0,00	

	TA 2023	Muutokset	TA+muu- tokset	TP 2023	Jäljellä	Tot %
9903 Pumppaamot						
65 Inv. rakennuttaminen	25 000		25 000	8 590,80	16 409,20	34,4
9906 Jätevedenpuhdistamon lietteen- taanottoaseman ja ympyräaltaiden sanee- raus						
65 Inv. rakennuttaminen	50 000	-24 000	26 000	25 073,17	926,83	96,4
9907 Jätevedenpuhdistamon huolto- ja varastorakennus						
65 Inv. rakennuttaminen	300 000	-300 000	0	9 002,00	-9 002,00	
9911 Jätevedenpuhdistamon prosessite- hostukset						
65 Inv. rakennuttaminen	100 000	-90 000	10 000	10 314,76	-314,76	103,1
9912 Jätevedenpuhdistamon lietelavojen laskenta ja painokaavojen asennus						
65 Inv. rakennuttaminen	28 000		28 000	25 260,00	2 740,00	90,2
* Yhteensä	7 420 000	1 679 000	9 099 000	9 053 232,76	45 767,24	99,5
Rahoitusosuudet	-1 866 000		-1 866 000	-1 547 385,00		
Myynnit	-120 000		-120 000	-110 092,94		
Netto	5 434 000	1 679 000	7 113 000	7 395 754,82		

2.4. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 063 749	1 214	2 064 963	1 715 991	-348 973
Tulorahoituksen korjauserät			0	-136 546	-136 546
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 420 000	-1 679 000	-9 099 000	-9 053 233	45 767
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 430 000		1 430 000	1 547 385	117 385
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	120 000		120 000	246 639	126 639
Toiminta ja investoinnit, netto	-3 806 251	-1 677 786	-5 484 037	-5 679 764	-195 727
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
<i>Pitkäaikaisten lainojen lisäys</i>	<i>9 000 000</i>		<i>9 000 000</i>	<i>7 960 470</i>	<i>-1 039 530</i>
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys</i>	<i>-1 300 000</i>		<i>-1 300 000</i>	<i>-1 837 931</i>	<i>-537 931</i>
<i>Lyhytaikaisten lainojen muutos</i>				<i>0</i>	
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 893 749	-1 677 786	2 215 963	442 775	-1 773 188

2.5. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Sito- vuus N B	Määrärahat						Tuloarviot					
		Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- kea- ma	Poik- keama %	Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- kea- ma	Poik- keama %
KÄYTTÖTALOUSOSA													
Keskusvaalilautakunta													
Vaalit	B	22		22	20	2	9,1	5	4	9	9	0	0,0
Tarkastuslautakunta													
Tarkastustoimi	B	18	0	18	15	3	16,7						
Kunnanhallitus													
Keskushallinto ja tukip.	B	1 183	-100	1 083	1 141	-58	-5,4	193	250	443	517	74	16,7
Sivistyslautakunta													
Sivistyspalvelut	B	28	15	43	39	4	9,3						
Perusopetus ja lukio	B	4 693	135	4 828	4 856	-28	-0,6	201		201	194	-7	-3,5
Vapaa sivistystyö	B	1 055		1 055	1 188	-133	-12,6	104		104	194	90	86,5
Varhaiskasvatus	B	1 869	350	2 219	2 225	-6	-0,3	115		115	254	139	120,9
Elinvoimalautakunta													
Työllistämispalvelut	B	306		306	282	24	7,8				5	5	
Elinkeinopalvelut	B	27		27	27	0	0,0						
Elinkeinojen kehitt.	B	667	-180	487	495	-8	-1,6	220		220	102	-118	-53,6
Tekninen lautakunta													
Tekniset palvelut	B	63		63	59	4	6,3						
Rakennutt. ja kaavoitus	B	1 080	40	1 120	1 196	-76	-6,8	10		10	158	148	1 480
Kiinteistöt	B	3 461	-40	3 421	3 569	-148	-4,3	3 810	115	3 925	3 671	-254	-6,5
Ruoka- ja puhtausp.	B	571	0	571	520	51	8,9	570		570	553	-17	-3,0
Kuntateknikka	B	896	40	936	1 039	-103	-11,0	1 028		1 028	1 152	124	12,1
Rakennuslautakunta													
Rakennusvalvonta	B	220	24	244	265	-21	-8,6	21		21	21	0	0,0
TULOSLASKELMAOSA													
Verotulot	N							9 694		9 694	9 517	-177	-1,8
Valtionosuudet	N							2 280		2 280	2 388	108	4,7
Korkokulut/tuotot	N	54	83	137	162	-25	-18,2				7	7	
Muu rahoitus	N	31		31	30	1	3,2	56		56	103	47	83,9
Poistoeron muutos/väh.	N							8		8	11	3	37,5
Rahastojen muutos/lis.	N				5	-5							
INVESTOINTIOSA													
Kunnanhallitus													
Kiinteä omaisuus	B	50		50	11	39	78,0	100		100	76	-24	-24,0
Aineeton käyttöomai- suus	B	42		42	0	42	100,0	20		20	34	14	70,0
Irtain käyttöomaisuus	B												
Sivistyslautakunta													
Talonrakennus	B	2 880	1 906	4 786	5 038	-252	-5,3	220		220	66	-154	-70,0
Tekninen lautakunta													
Irtain käyttöomaisuus	B	10	-4	6	5	1	16,7						
Talonrakennus	B	3 320	670	3 990	3 837	153	3,8	1 646		1 646	1 481	-165	-10,0
Julkinen käyttöomaisuus	B	385	-265	120	69	51	42,5						
Liikelaitosten investoin- nit	B	733	-628	105	93	12	11,4						
RAHOITUSOSA													
Lainakannan muutokset													
Pitkäaik.lainojen lisäys	N	9 000		9 000	7 960	1 040	11,6						
Pitkäaik.lainojen väh.	N	1 300		1 300	1 838	-538	-41,4						
Vaikutus maksuvalmiuteen								13 663	1 677	15 340	15 471	183	
YHTEENSÄ		33 964	2 046	36 010	35 984	26	0,1	33 964	2 046	36 010	35 984	26	0,1

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**3.1 TULOSLASKELMA**

	2023		2022	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	1 549 784,31		1 900 234,88	
Maksutuotot	216 924,15		219 276,59	
Tuet ja avustukset	443 217,95		344 339,42	
Vuokratuotot	2 581 354,56		2 382 602,19	
Muut toimintatuotot	<u>309 655,77</u>	5 100 936,74	<u>211 807,98</u>	5 058 261,06
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-6 144 491,28		-6 032 465,09	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 326 821,42		-1 334 635,29	
Muut henkilösivukulut	-278 600,65		-257 916,90	
Palvelujen ostot	-4 076 752,84		-28 301 117,84	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 088 164,44		-2 138 816,65	
Avustukset	-681 496,50		-1 124 954,02	
Vuokrat	-495 279,65		-589 874,94	
Muut toimintakulut	-116 261,44	-15 207 868,22	-150 304,95	-39 930 085,68
Toimintakate		-10 106 931,48		-34 871 824,62
Verotulot		9 517 432,70		17 548 000,16
Valtionosuudet		2 387 515,00		18 506 931,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	7 110,26		995,80	
Muut rahoitustuotot	75 358,49		52 309,25	
Korkokulut	-162 428,08		-44 726,24	
Muut rahoituskulut	-2 066,16	-82 025,49	-134 810,98	-126 232,17
Vuosikate		1 715 990,73		1 056 874,37
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 905 999,34		-1 921 232,58
Tilikauden tulos		-190 008,61		-864 358,21
Poistoeron lis (-) tai väh (+)		11 236,36		11 805,46
Rahastojen lis (-) tai väh (+)		<u>-5 471,50</u>		<u>-3 697,73</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-184 243,75		-856 250,48

3.2 RAHOITUSLASKELMA

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 715 990,73		1 056 874,37	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-136 546,06</u>	1 579 444,67	<u>-595 403,93</u>	461 470,44
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 053 232,76		-6 414 775,86	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 547 385,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>246 639,00</u>	-7 259 208,76	<u>248 160,30</u>	-6 166 615,56
Toiminnan ja investointien rahavirta		-5 679 764,09		-5 705 145,12
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 960 470,00		6 650 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 837 931,04		-1 537 931,04	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0,00</u>	6 122 538,96	<u>350 000,00</u>	5 462 068,96
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	14 452,86		412,68	
Vaihto-omaisuuden muutos	23,81		417,45	
Saamisten muutos	199 350,22		-150 087,58	
Korottomien velkojen muutos	<u>-1 100 307,92</u>	-886 481,03	<u>-218 332,66</u>	-367 590,11
Rahoituksen rahavirta		5 236 057,93		5 094 478,85
Rahavarojen muutos		-443 706,16		-610 666,27
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 901 902,06		4 345 608,22	
Rahavarat 1.1.	<u>4 345 608,22</u>	-443 706,16	<u>4 956 274,49</u>	-610 666,27

3.3. TASE

V A S T A A V A A	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	46 325 072,33	41 812 918,16
<i>I Aineettomat hyödykkeet</i>		
Muut pitkävaikutteiset menot	502 768,98	588 163,86
<i>II Aineelliset hyödykkeet</i>	43 620 630,27	38 011 612,84
Maa- ja vesialueet	3 371 543,44	3 437 269,31
Rakennukset	32 589 022,59	16 275 541,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 928 444,05	6 362 155,57
Koneet ja kalusto	504 875,55	172 169,82
Muut aineelliset hyödykkeet	39 380,07	39 380,07
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	187 364,57	11 725 096,17
<i>III Sijoitukset</i>	2 201 673,08	3 213 141,46
Osakkeet ja osuudet	1 667 554,91	2 679 023,29
Muut lainasaamiset	534 118,17	534 118,17
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	129 095,05	109 277,48
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 687 846,16	5 330 926,35
<i>I Vaihto-omaisuus</i>	208,72	232,53
<i>II Saamiset</i>		
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	785 735,38	985 085,60
Myyntisaamiset	626 124,20	638 288,43
Muut saamiset	144 890,76	328 009,11
Siirtosaamiset	14 720,42	18 788,06
<i>III Rahoitusarvopaperit</i>		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 800 000	2 000 000,00
<i>IV Rahat ja pankkisaamiset</i>	2 101 902,06	2 345 608,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	51 142 013,54	47 253 121,99

VASTATTAVAA	2023	2022
A OMA PÄÄOMA	30 508 146,92	31 644 995,75
<i>I Peruspääoma</i>	14 605 002,93	15 557 608,01
<i>IV Ed. tilikausien ylijäämä (+)/alijäämä (-)</i>	16 087 387,74	16 943 638,22
<i>V Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)</i>	-184 243,75	-856 250,48
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	161 783,60	173 019,96
C PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	279 370,66	239 628,73
E VIERAS PÄÄOMA	20 472 083,02	15 195 477,55
<i>I Pitkäaikainen</i>	15 690 331,90	9 844 350,71
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 831 501,04	9 001 724,08
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	858 830,86	842 626,63
<i>II Lyhytaikainen</i>	4 502 380,46	5 351 126,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 130 693,04	1 837 931,04
Saadut ennakot	6 328,64	8 131,35
Ostovelat	933 832,19	1 339 514,14
Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	136 470,62	132 177,08
Siirtovelat	1 295 055,97	2 033 373,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	51 142 013,54	47 253 121,99

3.4 KONSERNILASKELMAT**KONSERNIN AVAAVA TASE 1.1.2023**

V A S T A A V A A	Tase 2022	Muutos	Aloittava tase 1.1.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT:			
Aineettomat hyödykkeet	863 799,50	-274 202,76	589 596,74
Maa- ja vesialueet	3 664 362,54	-100 554,52	3 563 808,02
Rakennukset	21 617 001,06	-2 966 328,02	18 650 673,04
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 678 672,58	-300 409,44	6 378 263,14
Koneet ja kalusto	353 784,91	-129 701,60	224 083,31
Muut aineelliset hyödykkeet	39 380,07	0,00	39 380,07
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 104 012,19	-171 266,49	11 932 745,70
Aineelliset hyödykkeet	44 457 213,36	-3 668 260,06	40 788 953,30
Osakkeet ja osuudet	853 814,90	-81 558,96	772 255,94
Lainasaamiset	686 168,03	-51 049,86	635 118,17
Muut saamiset	1 818,33	-975,26	843,07
Sijoitukset	1 440 801,26	-133 584,09	1 307 217,17
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	46 761 814,12	-4 076 046,91	42 685 767,21
Valtion toimeksiannot	1 151 207,09	0,00	1 151 207,09
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	89,55	0,00	89,55
Muut toimeksiantojen varat	109 277,48	0,00	109 277,48
Toimeksiantojen varat	1 260 574,12	0,00	1 260 574,12
VAIHTUVAT VASTAAVAT:			
Vaihto-omaisuus	228 042,77	-192 412,72	35 630,05
Myyntisaamiset	5 999,86	0,00	5 999,86
Lainasaamiset	441,35	-441,35	0,00
Muut saamiset	2 143,59	0,00	2 143,59
Siirtosaamiset	3 698,46	27 787,36	31 485,82
Pitkäaikaiset saamiset	12 283,26	-441,35	11 841,91
Myyntisaamiset	1 034 281,33	-383 428,73	650 852,60
Lainasaamiset	426,94	-426,94	0,00
Muut saamiset	479 780,46	-146 800,27	332 980,19
Siirtosaamiset	974 443,38	-962 449,05	11 994,33
Lyhytaikaiset saamiset	2 488 932,11	-1 503 777,39	985 154,72
Saamiset	2 501 215,37	-1 504 218,74	996 996,63
Osakkeet ja osuudet	10 011,91	0,00	10 011,91
Muut arvopaperit	143 073,52	0,00	143 073,52
Rahoitusarvopaperit	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	16 885,92	0,00	16 885,92
Rahat ja pankkisaamiset	4 509 086,58	-1 820 476,89	2 688 609,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 408 316,07	-3 478 648,59	5 929 667,48
VASTAAVAA	57 430 704,31	-7 554 695,50	49 876 008,81

VASTATTAVAA

Peruspääoma	15 557 608,01	-952 605,08	14 605 002,93
Liittymisrahasto	26 012,38	0,00	26 012,38
Arvonkorotusrahasto	59 609,31	-24 392,09	35 217,22
Muut omat rahastot	257 850,43	-8 253,65	249 596,78
Ylijäämä, ed. tilikaudet	18 529 414,34	441 314,62	18 970 728,96
Tilikauden yli-/alijäämä	-320 849,89	-475 552,84	-796 402,73
Oma pääoma	34 109 644,58	-1 019 489,05	33 090 155,53
Vähemmistöosuudet	11 740,14	0,00	11 740,14
Muut pakolliset varaukset	333 105,11	-333 105,11	0,00
Pakolliset varaukset	333 105,11	-333 105,11	0,00
Valtion toimeksiannot	363 393,31	0,00	363 393,31
Lahjoitusrahastojen pääomat	294 237,51	-54 519,23	239 718,28
Muut toimeksiantojen pääomat	776 980,32	-1 455,79	775 524,53
Toimeksiantojen pääomat	1 434 611,15	-55 975,02	1 378 636,13
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 498 354,46	-2 469 875,26	9 028 479,20
Muut velat	842 682,41	-55,78	842 626,63
Pitkäaikainen vieras pääoma	12 341 036,87	-2 469 931,04	9 871 105,83
Joukkovelkakirjalainat	2 189,57	0,00	2 189,57
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 050 204,62	-205 567,45	1 844 637,17
Saadut ennakot	27 073,61	-201,15	26 872,46
Ostovelat	2 517 548,13	-1 128 790,77	1 388 757,36
Muut velat	723 473,19	-572 903,52	150 569,67
Siirtovelat	3 880 077,35	-1 768 732,39	2 111 344,96
Lyhytaikainen vieras pääoma	9 200 566,47	-3 676 195,29	5 524 371,18
Vieras pääoma	21 541 603,34	-6 146 126,33	15 395 477,01
VASTATTAVAA	57 430 704,31	-7 554 695,50	49 876 008,81

KONSERNITULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	+	5 431 416,78	29 536 095,44
Toimintakulut	-	16 447 761,52	64 438 858,25
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	+/-	-665,18	6 728,12
TOIMINTAKATE		-11 017 009,92	-34 896 034,68
Verotulot	+	9 513 300,76	17 544 134,78
Valtionosuudet	+	3 417 623,01	19 538 409,22
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	+	8 997,49	1 772,01
Muut rahoitustuotot	+	76 476,61	67 336,36
Korkokulut	-	164 096,00	54 951,48
Muut rahoituskulut	-	6 065,12	140 370,28
VUOSIKATE		1 829 226,83	2 060 295,92
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	2 002 759,90	2 366 141,21
Arvonalentumiset	-	1 427,41	14 973,82
Omistuksen eliminointi ero		4 229,11	5 276,27
TILIKAUDEN TULOS		-170 731,37	-315 542,84
Tilinpäätössiirrot	+/-	1 008,50	-5 307,06
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		-169 722,87	-320 849,89

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2023	2022
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	+/-	1 829 226,83	2 060 295,92
Satunnaiset erät	+/-	4 229,11	5 276,27
Tilikauden verot		-460,14	-279,17
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-141 948,72	-525 524,94
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	9 178 437,73	6 879 904,62
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	1 547 385,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	252 706,84	248 198,18
Toiminnan ja investointien rahavirta		-5 687 298,81	-5 091 938,35
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		0,00	-51 049,86
Antolainasaamisten vähennykset	+	0,00	0,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	8 009 705,20	6 650 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 846 826,74	-1 807 388,39
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	0,00	350 000,00
Oman pääoman muutokset	+/-	1 979,52	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-	18 228,79	22 507,31
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	4 668,86	-24 957,19
Saamisten muutos	+/-	157 212,49	1 202 998,66
Korottomien velkojen muutos	+/-	-1 039 803,62	-164 733,89
Rahoituksen rahavirta		5 305 164,50	6 177 376,64
Rahavarojen muutos		-382 134,31	1 085 438,29
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		4 476 446,72	6 679 057,92
Rahavarat 1.1.		4 858 581,03	5 593 619,64
		-382 134,31	1 085 438,29

KONSERNITASE

Vastaavaa	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	503 311,71	863 799,50
Aineettomat oikeudet	542,73	199 384,70
Muut pitkävaikutteiset menot	502 768,98	658 400,75
Ennakkomaksut	0,00	6 014,04
Aineelliset hyödykkeet	44 709 943,68	44 457 213,36
Maa- ja vesialueet	3 495 321,90	3 664 362,54
Rakennukset	33 468 468,62	21 617 001,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 942 908,60	6 678 672,58
Koneet ja kalusto	565 488,00	353 784,91
Muut aineelliset hyödykkeet	39 380,07	39 380,07
Keskeneräiset hankinnat	198 376,48	12 104 012,19
Sijoitukset	1 272 684,93	1 440 801,26
Osakkuusyhteisöosuudet	173 630,46	241 402,99
Muut osakkeet ja osuudet	564 093,23	612 411,91
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	534 118,17	585 168,03
Muut saamiset	843,07	1 818,33
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	888 057,30	1 260 574,12
Valtion toimeksiannot	758 888,47	1 151 207,09
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	73,78	89,55
Muut toimeksiantojen varat	129 095,05	109 277,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	30 961,20	228 042,77
Saamiset	839 784,14	2 501 215,37
Pitkäaikaiset saamiset	258,73	12 283,26
Lyhytaikaiset saamiset	839 525,41	2 488 932,11
Rahoitusarvopaperit	2 062 637,90	2 169 971,35
Rahat ja pankkisaamiset	2 413 808,83	4 509 086,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 721 189,67	57 430 704,31

KONSERNITASE

Vastattavaa	2023	2022
OMA PÄÄOMA	31 200 319,50	34 109 644,58
Peruspääoma	14 605 002,93	15 557 608,01
Arvonkorotusrahasto	32 456,96	85 621,69
Muut omat rahastot	269 450,68	257 850,43
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 463 131,81	18 529 414,34
Tilikauden yli-/alijäämä	-169 722,87	-320 849,89
VÄHEMMISTÖOSUUDET	10 958,48	11 740,14
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	333 105,11
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	0,00	333 105,11
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 029 819,60	1 434 611,15
Valtion toimeksiannot	109 146,50	363 393,31
Lahjoitusrahaston pääomat	279 444,44	294 237,51
Muut toimeksiantojen pääomat	641 228,65	776 980,32
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	15 752 503,00	12 341 036,87
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 893 672,14	11 498 354,46
Muut pitkäaikaiset velat	858 830,86	842 682,41
Lyhytaikainen	4 727 589,09	9 200 566,47
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 142 322,69	2 050 204,62
Joukkovelkakirjalainat	2 189,57	2 189,57
Saadut ennakot	38 624,41	27 073,61
Ostovelat	991 544,92	2 517 548,13
Muut lyhytaikaiset velat	155 985,02	723 473,19
Siirtovelat	1 396 922,49	3 880 077,35
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 721 189,67	57 430 704,31

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on päätetty muuttaa vesilaitoksen rakennusten poistosuunnitelma menojäännöspoistosta tasapoistoksi. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

4.2 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman muutokset

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyö kuntayhtymä on purkautunut vuoden 2022 lopussa, ja sosiaali- ja terveystyö palvelut ovat siirtyneet kunnan vastuulta Etelä-Karjalan hyvinvointialueen vastuulle. Saatujen ohjeiden mukaisesti hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelka ja pysyvissä vastaavissa ollut kuntayhtymäosuus on kirjattu kunnan peruspääomaa vastaan avaavan taseen saldojen muutoksena, joten kunnan peruspääoma on muuttunut verrattuna vuoteen 2022.

4.3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä ne kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernin avaavan taseen muutokset

Konsernin avaavaan taseeseen on huomioitu Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyö kuntayhtymän purkautuminen vuoden 2022 lopussa. Vuoden 2022 eliminoidusta taseesta on peruutettu Eksoteen liittyvät eliminoinnit, huomioitu kunnan avaavan taseen muutokset sekä vähennetty Eksoten vuoden 2022 taseen luvut. Konsernin avaava tase on esitetty omana raporttinaan konsernilaskelmien aluksi.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat sekä muut keskinäiset liiketapahtumat on eliminoitu, vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinneissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenetelmää.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmasa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaiseksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

4.4 TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	807 080,84	1 115 896,08	645 912,63	948 782,10
Sosiaali- ja terveystoimet	0,00	24 177 404,49		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	813 076,55	707 176,92	634 131,93	564 005,81
Yhdyskuntapalvelumaksut	19 953,81	25 197,87	19 953,81	25 197,87
Muut palvelut	3 791 305,58	3 510 420,08	3 800 938,37	3 520 275,28
Toimintatuotot yhteensä	5 431 416,78	29 536 095,44	5 100 936,74	5 058 261,06

Konsernin toimintatuotot sekä kunnan verotulot, valtionosuudet ja palvelujen ostot ovat muuttuneet merkittävästi v. 2023 Eksoten lakkautuksen vuoksi.

Verotulojen erittely	2023	2022
Kunnan tulovero	7 051 421,62	14 236 588,08
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 086 956,10	1 938 092,00
Kiinteistövero	1 379 054,98	1 373 320,08
Verotulot yhteensä	9 517 432,70	17 548 000,16

Valtionosuuksien erittely	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-105 440	11 991 947
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 765 941	3 464 163
Verotulomenetysten kompensatio	1 033 550	3 359 673
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-306 536	-308 852
Valtionosuudet yhteensä	2 387 515	18 506 931

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	52 743,67	24 772 281,09
Muiden palvelujen ostot	4 024 009,17	3 528 836,52
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	4 076 752,84	28 301 117,61

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistoajat sekä poistomenetelmät ovat 1.1.2017 alkaen:

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet	tasapoisto 5 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto 2 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto 2 vuotta
Atk-ohjelmistot	tasapoisto 2 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	tasapoisto 2 vuotta
Muut pitkävaikuttaiset menot *)	tasapoisto 20 vuotta

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto 20 - 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto 20 - 30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto 10 - 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 20 - 30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 30 - 50 vuotta
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	tasapoisto 30 - 70 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 15 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto 8 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto 8 %
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto 12 %
Vesi- ja lämpölaitosten koneet ja laitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot, atk-verkko	menojäännöspoisto 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto 20 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännöspoisto 25 %

Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	tasapoisto 15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto 8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto 4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 3 vuotta
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet	ei poistoa
*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta, hyväksytty kunnanvaltuusto 15.11.2012 § 37	

Investointina käsitellään yli 4 000 euron irtaimistohankinnat ja yli 10 000 euron uudisrakennus- ja peruskorjauskohteet.

Pysyvien vastaavien hyödykekohtaiset poistoajat hyväksyy kunnanhallitus.

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		261 440	0	0
Lisäykset tilikaudella		101 476		
Vähennykset tilikaudella		-29 810		
Muut pakolliset varaukset 31.12.		333 105	0	0
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0	467 000
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			0	-467 000
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.	0	0	0	0

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	156 813	178 899	156 813	178 899
Muut luovutusvoitot				
Luovutusvoitot yhteensä	156 813	178 899	156 813	178 899
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot				
Osakkeiden luovutustappiot	20 267	50 495	20 267	50 495
Luovutustappiot yhteensä	20 267	50 495	20 267	50 495

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Sopimussakko	0	260	0	260
Muut satunnaiset tuotot	4 229	5 152		
Satunnaiset tuotot yhteensä	4 229	5 412	0	260
Satunnaiset kulut yhteensä	0	0	0	0

Erittely poistoeron muutoksista	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	11 236	11 805
Poistoeron muutokset yhteensä	11 236	11 805

4.5 TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.5.1 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvonkorotukset

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	86 536	86 536		
Arvonkorotuksen purku	27 152			
Arvo 31.12.	59 384	86 536	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	59 384	86 536	0,00	0,00

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄVAIK. MENOT
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	588 164
Tilikauden poisto	0	85 395
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	502 769
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	502 769

AINEELLISET HYÖDYKKEET	MAA-ALUEET	RAKENNUKSET	KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	KONEET JA KALUSTO	MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	ENNAKOT JA KESKENERÄISET	AINEETOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 437 269	16 275 542	6 362 156	172 170	39 380	11 725 096	38 599 777
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	7 495 348	7 495 348
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	65 726	1 427	0	0	0	0	67 153
Siirrot erien välillä	0	17 230 741	1 408 240	394 098	0	19 033 079	0
Tilikauden poisto	0	915 833	841 951	61 393	0	0	1 904 572
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 371 543	32 589 023	6 928 444	504 876	39 380	187 365	44 123 399
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 371 543	32 589 023	6 928 444	504 876	39 380	187 365	44 123 399

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET	OSAKKEET JA OSUUDET				JVK-, MUUT LAINASAAMISET JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet konserniyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Jvk-saamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.	863 895	1 103 386	187 314	524 428	0	0	534 118	3 213 141
Vähennykset	0	977 601	0	33 867	0	0	0	1 011 468
Hankintameno 31.12.	863 895	125 785	187 314	490 561	0	0	534 118	2 201 673
Kirjanpitoarvo 31.12.	863 895	125 785	187 314	490 561	0	0	534 118	2 201 673

MAA- JA VESIALUEET ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet erittely				
Kiinteistöjen liittymismaksut	45 543	45 543		
Muut maa- ja vesialueet	3 449 779	3 618 820	3 371 543	3 437 269
Maa- ja vesialueet yhteensä	3 495 322	3 664 362	3 371 543	3 437 269

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pääomas- ta	vieraasta pääomas- ta	tilikauden voitosta/ tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT						
Asunto Oy Kaivoniemi	Parikkala	100,00	100,00	407 771	2 587	0
Asunto Oy Kaivotienvatro	Parikkala	100,00	100,00	213 612	1 717	0
Asunto Oy Tarnalan kylätalo	Parikkala	100,00	100,00	228 948	843	282
Asunto Oy Vattrinne	Parikkala	92,90	92,90	225 241	876	2 506
Parikkalan Ravi- ja Markkinakent- täosakeyhtiö	Parikkala	55,48	55,48	10 015	509	-989

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konser- nin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pää- omasta	vieraas- ta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
<u>KUNTAYHTYMÄT</u>						
Etelä-Karjalan liitto	Lappeenranta	4,56	4,56	127 007	33 777	9 116
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	Lappeenranta	2,46	2,46	524 585	207 616	16 247
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	Savonlinna	1,41	1,41	357 038	39 625	26 114
<u>OSAKKUUSYHTEISÖT</u>						
Kiinteistö Oy Pohjanlämpö	Parikkala	46,60	46,60	5 946	4 738	46
Asunto Oy Maironiemen Kaivorinne	Parikkala	39,08	39,08	53 734	1 338	266
Asunto Oy Saaren Keskus	Parikkala	20,51	20,51	112 719	581	-977
Yhteensä				2 266 616	294 207	52 611

SAAMISTEN ERITTELY	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		645,14		1 531,99
Yhteensä	0,00	645,14	0,00	1 531,99
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0,00		241 995,20
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	241 995,20
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		2 046,50		2 422,17
Yhteensä	0,00	2 046,50	0,00	2 422,17
Saamiset yhteensä	0,00	2 691,64	0,00	245 949,36

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät	0	3 698		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Avustussaamiset	13 171	14 955	10 625	14 955
Korvaukset Kelalta	0	62 708		
Vakuutusmaksut/ennakot	0	692 660		
Muut saamiset	11 873	24 678	4 095	3 833
Valtionapusaamiset	8 319	179 443		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	33 363	974 443	14 720	18 788

Konsernin siirtosaamiset ovat pienentyneet Eksoten lakkauttamisen vuoksi.

4.5.2 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	14 605 003	15 557 608	15 557 608	15 557 608
Peruspääoma 31.12	14 605 003	15 557 608	15 557 608	15 557 608
Arvonkorotusrahasto 1.1.	35 217	85 622		
Vähennykset	-2 760	-26 012		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	32 457	59 609		
Muut omat rahastot 1.1.	275 609	257 949		
Siirrot rahastoon		26 012		
Siirrot rahastosta	-6 158	-98		
Muut omat rahastot 31.12.	269 451	283 863	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	18 970 729	15 950 296	16 943 638	16 767 156
Muutokset tilikaudella	-2 507 597	2 579 118	-856 250	176 482
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	16 463 132	18 529 414	16 087 388	16 943 638
Tilikauden yli-/alijäämä	-169 723	-320 850	-184 244	-856 250
Oma pääoma yhteensä	31 200 320	34 109 645	30 508 147	31 644 996

ERITTELY POISTOEROSTA	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	161 784	173 020
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	161 784	173 020

PITKÄAIKAISET VELAT	2023	2022
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 072 093	3 150 000
Pitkäaikaiset velat yhteensä	9 072 093	3 150 000

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä on ollut virhe yli 5 vuoden kuluttua erääntyvissä veloissa. 1.1.2028 jälkeen erääntyvien velkojen määrä on korjattu tässä.

PAKOLLISET VARAUKSET	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	0	333 105		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0	333 105	0	0

VIERAS PÄÄOMA	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkäaikainen	Lyhyt-aikainen
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Siirtovelat		0,00		686 950,71
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	686 950,71
Vieras pääoma yhteensä	0,00	0,00	0,00	686 950,71

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut velat				
Liittymismaksuvelat	783 158	770 017	783 158	770 017
Muut pitkäaikaiset velat	75 673	2 247 881	75 673	72 610
Muut velat yhteensä	858 831	3 017 897	858 831	842 627

SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Valtionosuusennakot	137 531,00	184 385,00	137 531,00	184 385,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 050 426,02	2 753 797,80	790 680,83	797 841,85
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset			188 591,08	182 053,63
Korkojaksotukset	47 372,29	20 043,09	47 372,29	18 084,15
Muut menojäämät	161 593,18	921 851,46	130 880,77	851 008,60
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 396 922,49	3 880 077,35	1 295 055,97	2 033 373,23
Siirtovelat yhteensä	1 396 922,49	3 880 077,35	1 295 055,97	2 033 373,23

4.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

VUOKRAVASTUUT	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	2 906 166	5 552 482	2 849 330	2 972 639
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	211 183	1 033 317	188 052	176 725
Yhteensä	2 906 166	5 552 482	2 849 330	2 972 639

VASTUUSITOUMUKSET				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma		511 696		
Jäljellä oleva pääoma		306 463		
Takaukset muiden puolesta				
Saaren Vanhustentukiyhdistys ry				
Jäljellä oleva pääoma	46 132	58 000	46 132	58 000

VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	36 816 890	34 575 013
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	29 307	19 994

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Arvonlisäveron palautusvastuu	10 755	301 632		

Projektivelvoitteet

Parikkalan kunta on sitoutunut Leader Kärki ry:n ohjelmakauden 2023 - 2027 rahoittamiseen kunnan asukasmäärään sidottuun kuntarahoitusosuuteen enintään 4,50 €/asukas/vuosi.

4.7 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstö 31.12.2023

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Tulosalue	2023	2022
Keskushallinto	7	6
Elinkeinot ja työllisyys	2	2
Vapaa sivistystyö ml. Simpelejärven opisto	34	33
Perusopetus ja lukio	60	61
Varhaiskasvatus	38	37
Yleiset tekniset palvelut	4	4
Rakentaminen, kiinteistöt ja kunnossapito	10	9
Kuntatekniikka	3	4
Ruoka- ja puhtauspalvelut	17	28
Rakennusvalvonta	1	1
<i>Yhteensä</i>	<i>176</i>	<i>185</i>

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	7 749 913,34	7 625 017,28
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	9 900,62	2 746,75
Henkilöstökulut yhteensä	7 759 813,96	7 629 786,03

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2023	2022
Parikkalan Sosiaalidemokraatit ry	338,36	376,01
Keskusta Parikkalan kunn.järj.	4 425,32	4 352,36
Parikkalan Kokoomus ry	1 294,66	1 137,38
Etelä-Karjalan Vihreät Parikkala	277,60	518,20
Kristillisdem. Parikkala	185,00	203,10
Uus-Parikkalan Sitoutumattomat / Parikkalaryhmä	2 789,05	2 905,66
Parikkalan seudun Perussuomalaiset	651,65	600,60
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.</i>	9 961,64	10 093,31

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	7 402,30	9 266,70
Muut palkkiot	2 566,80	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	9 969,10	9 266,70

Intressitahotapahtumat

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.

5 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET**5.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT****VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA**

	2023		2022	
Liikevaihto		1 112 856,45		1 024 863,49
Liiketoiminnan muut tuotot		38 943,58		52 410,87
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-294 976,05		-274 149,28	
Palvelujen ostot	<u>-232 706,63</u>	-527 682,68	<u>-206 643,92</u>	-480 793,20
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-150 098,42		-137 432,14	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-35 431,23		-27 569,18	
Muut henkilösivukulut	<u>-6 827,25</u>	-192 356,90	<u>-6 157,84</u>	-171 159,16
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-623 062,80		-646 069,07
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-16 270,08</u>		<u>-5 496,90</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-207 572,43		-226 243,97
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomasta		-27 436,27		-27 436,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-235 008,70		-253 680,24
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-235 008,70		-253 680,24
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		4 929,43		5 473,54
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)		-230 079,27		-248 206,70
TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		1,0		1,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		1,0		1,0
Voitto, %				

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-207 572,43		-226 243,97	
Poistot ja arvonalentumiset	623 062,80		646 069,07	
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-27 436,27</u>	388 054,10	<u>-27 436,27</u>	392 388,83
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-93 494,75		-160 031,76	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	-93 494,75	0,00	-160 031,76
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>294 559,35</u>		<u>232 357,07</u>
Rahoituksen rahavirta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutokset	-194 205,12		-1 785,45	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-100 354,23	-294 559,35	-230 571,62	-232 357,07
Rahoituksen rahavirta		<u>-294 559,35</u>		<u>-232 357,07</u>

Rahavarojen muutos

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	6 111 569,04	6 641 137,09
<i>I Aineettomat hyödykkeet</i>	13 351,04	16 688,60
Muut pitkävaikutteiset menot	13 351,04	16 688,60
<i>II Aineelliset hyödykkeet</i>	6 098 218,00	6 624 448,49
Rakennukset	2 273 132,79	2 375 204,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 699 661,83	4 173 231,65
Koneet ja kalusto	34 058,89	54 297,85
Ennakkomaks. ja keskener.	91 364,49	21 714,56
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	368 207,79	174 002,67
<i>II Saamiset</i>	368 207,79	174 002,67
Lyhytaikaiset saamiset	368 207,79	174 002,67
Myyntisaamiset	353 731,73	174 002,67
Muut saamiset	14 476,06	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 479 776,83	6 815 139,76

VASTATTAVAA	2023	2022
A OMA PÄÄOMA		1 685 101,47
I Peruspääoma	2 743 671,75	2 743 671,75
V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 058 570,28	-810 363,58
IV Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-230 079,27	-248 206,70
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	44 737,13	49 666,56
Poistoero	44 737,13	49 666,56
E VIERAS PÄÄOMA	4 980 017,50	5 080 371,73
I Pitkäaikainen	783 157,60	770 016,62
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	783 157,60	770 016,62
II Lyhytaikainen	4 196 859,90	4 310 355,11
Ostovelat	76 477,56	48 101,75
Muut velat	4 097 307,01	4 233 042,40
Siirtovelat	20 664,50	29 210,96
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 479 776,83	6 815 139,76

Vesihuoltolaitos**Toiminta-ajatus ja tehtävät**

Puhtaan veden ja jäteveden puhdistuspalvelujen tuottaminen sekä verkostojen ylläpito.

Puhdistamon lupaehtojen täyttäminen ja uuden laitoksen käyttöönotto tehokkaasti minimoiden ympäristön kuormitus.

Vuotovesien määrää jätevesiverkostossa pienennetään verkostoa saneeraamalla.

Heralammen vedenottamo ja vesijohto- ja viemäriverkostoa ylläpidetään ja saneerataan vuosittain investointiohjelman mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitosten valvonta- ja automaatiojärjestelmiä kehitetään vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia.

Toiminnan painopistealueet 2023 - 2025

- varavedenottamon kartoitus, suunnittelu ja hankinta
- vesijohto- ja viemäriverkoston saneeraukset tulevina vuosina
- vesijohto- ja viemäriverkoston korjausvelan selvittäminen

Sitovat tavoitteet 2023	Mittari/seurantatapa	Tavoitetaso	Toteutuminen
Puhtaan veden toimittaminen	Mittausraportit	Täyttää vaatimukset	Toteutunut
Jäteveden puhdistus	Mittausraportit	Täyttää vaatimukset	Toteutunut

Toiminnan tunnusluvut (perustelutietoja)

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama	Tot.-%
Laskutettu vesi m ³	126 074	120 000	107 923	12 077	89,4
Laskutettu jätevesi m ³	108 457	100 000	89 445	10 555	89,4
Menot €/asukas (4571)	148	160	161,08	1,08	100,7

	TP 2022	TA 2023	TA- muutos	Muutettu TA 2023	TP 2023	Tot%
Toimintatuotot	1 077 274	1 028 180	0	1 028 180	1 151 800	112,0
Toimintakulut	-657 449	-688 719	0	-688 719	-736 310	106,9
Toimintakate	419 825	339 461	0	339 461	415 490	122,4

6 ALLEKIRJOITUKSET

Parikkala 25.3.2024

Parikkalan kunnanhallitus

Sami Sinkkonen
kunnanhallituksen pj

Jouni Kiviaho
kunnanhallituksen
1. varapj

Lassi Valkeapää
kunnanhallituksen
2. varapj

Anne Eerikäinen
kunnanhallituksen jäsen

Olavi Laukkanen
kunnanhallituksen jäsen

Mirja Sikiö
kunnanhallituksen jäsen

Eija Sutinen
kunnanhallituksen jäsen

Mervi Pääkkö
kunnanjohtaja

7 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Parikkala __.__.2024

BDO Audiator Oy

Ulla-Maija Tuomela, JHT, KHT
vastuullinen tilintarkastaja

8 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

Kirjanpitokirjat

Päiväkirja	atk-listoina
Pääkirja	atk-listoina
Tasekirja	sidottuna

Tositelaji	Tositelajin nimi
1	CPU kassa
2	Pankit
20	Muistiot
3	Maksut
30	Palkat
4	Poistot
40	Ostolaskut
41	Ostolaskujen mitätöinti
45	Automaattikirjaukset
60	Yleislaskut
61	Suoritukset
62	Hyvityslaskujen kohdistukset
70	Koki- vuokralaskut
71	Koki sisäiset
80	Vesilaskut
81	Vesilaskut sisäiset
84	Maatalouslomituksen laskut
85	Rakennusvalvonta
86	Kansalaisopiston laskutus
87	Päivähoito
88	Ruokapalvelu
89	Ruokapalvelu sisäiset
ALV	Arvonlisävero

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja säilytetään pysyvästi ja muut kirjanpitokirjat sekä tositemaineisto 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

HENKILÖSTÖRAPORTTI 2023

Johdanto

Henkilöstövoimavarojen tunteminen on oleellinen osa toiminnan johtamista. Henkilöstöraportti antaa tietoa kunnan henkilöstövoimavarojen nykytilasta ja kehityssuunnasta ja toimii siten henkilöstösuunnittelun apuvälineenä.

Parikkalan kunnan henkilöstöraportti koostuu mm. henkilöstön määrää ja rakennetta, sairauspoissaoloja ja täydennyskoulutuksia koskevista tilastoista, henkilöstökustannuksista sekä henkilöstöetuksia, työhyvinvointia ja yhteistoimintaa koskevista osioista. Henkilöstöraportti on osa tilinpäätöstä.

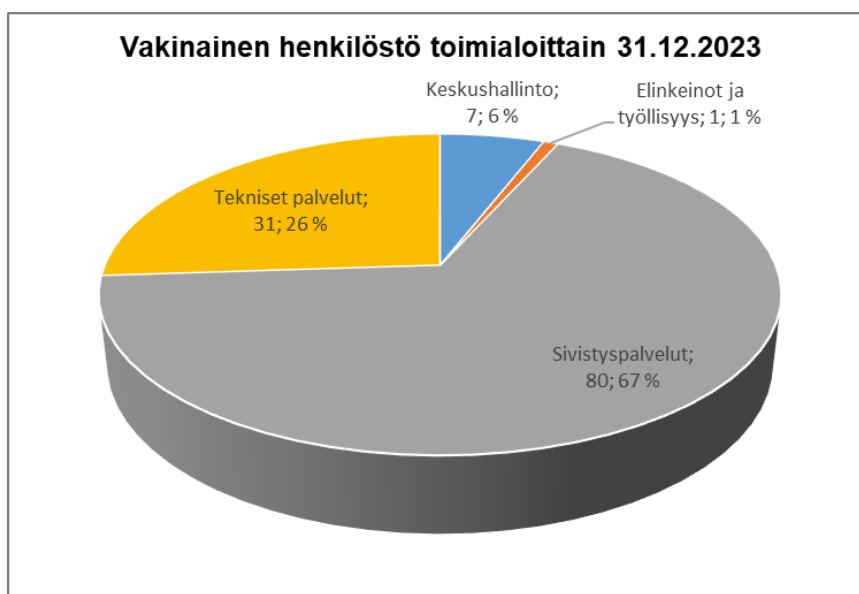
Hyvinvointialueiden voimaannuttamiseksi Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle määrättiin siirtyväksi liikkeenluovutuksella viisi vakinaista (4,6 htv) ruokahuollon työntekijää 1.1.2023 alkaen. Tämä vaikuttaa joiltakin osin vuoden 2023 henkilöstöraportin tunnuslukuihin ja niissä tapahtuneisiin muutoksiin vertailtaessa tunnuslukuja aiempiin vuosiin.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Koko henkilöstön määrä oli vuoden 2023 lopussa 176 henkilöä, joista vakinaisia 119 (67,6 %) ja määräaikaisia 57 (32,4 %). Henkilöstön kokonaismäärä väheni vuoteen 2022 verrattuna 9 henkilöllä (vakinaiset +/- 0, määräaikaiset -9).

Henkilöstön määrä toimialoittain 31.12.2023

Toimiala	Vakinaiset	Määräaikaiset	Koko henkilöstö
Keskushallinto	7		7
Elinkeinot ja työllisyys	1	1	2
Sivistyspalvelut	80	52	132
Tekniset palvelut	31	4	35
Yhteensä	119	57	176

Sivistyspalvelujen vakinaisen henkilöstön määrä tulosalueittain 31.12.2023	
Vapaa sivistystyö ml. Simpelejärven opisto	8
Perusopetus ja lukio	47
Varhaiskasvatus	25
Yhteensä	80

Tekniset palvelujen vakinaisen henkilöstön määrä tulosalueittain 31.12.2023	
Yleiset tekniset palvelut	3
Rakentaminen, kiinteistöt ja kunnossapito	9
Kuntatekniikka	3
Ruoka- ja puhtauspalvelut	15
Rakennusvalvonta	1
Yhteensä	31

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina laskettuna

Henkilötyövuodella raportoidaan palkallista työpanosta. Sillä tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Ylitöitä tai muullakaan tavoin tehtyä normaalia työajan ylittävää työaikaa ei oteta laskennassa huomioon. Henkilötyövuodet (HTV2) sisältävät myös palkalliset poissaolot esim. palkalliset sairauslomat ja vuosilomat.

Henkilötyövuosi (HTV 2) = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 (karkausvuonna 366) * (osa-aikaprosentti/100)

Henkilöstön määrä on vähentynyt vuoteen 2022 verrattuna 27,2 henkilötyövuodella ja 17,5 %:lla.

Henkilötyövuosi / HTV 2				
Vuosi	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos% ed. vuodesta
2023	26,2	102,1	128,3	-17,5 %
2022	34,5	121,0	155,5	

Henkilöstön koko- ja osa-aikaisuus 31.12.2023

Henkilöstöstä kokoaikaisia oli vuoden 2023 lopussa 70,5 %. Kokoaikaisen henkilöstön osuus on vähentynyt 1,9 prosenttiyksikköä vuodesta 2022 (31.12.2022 kokoaikaisia 72,4 % ja osa-aikaisia 27,6 %).

	Kokoaikaisia	Osa-aikaisia
Vakinaiset	82,4 %	17,6 %
Määräaikaiset	45,6 %	54,4 %
Koko henkilöstö	70,5 %	29,5 %

Henkilöstön sukupuolijakauma 31.12.2023

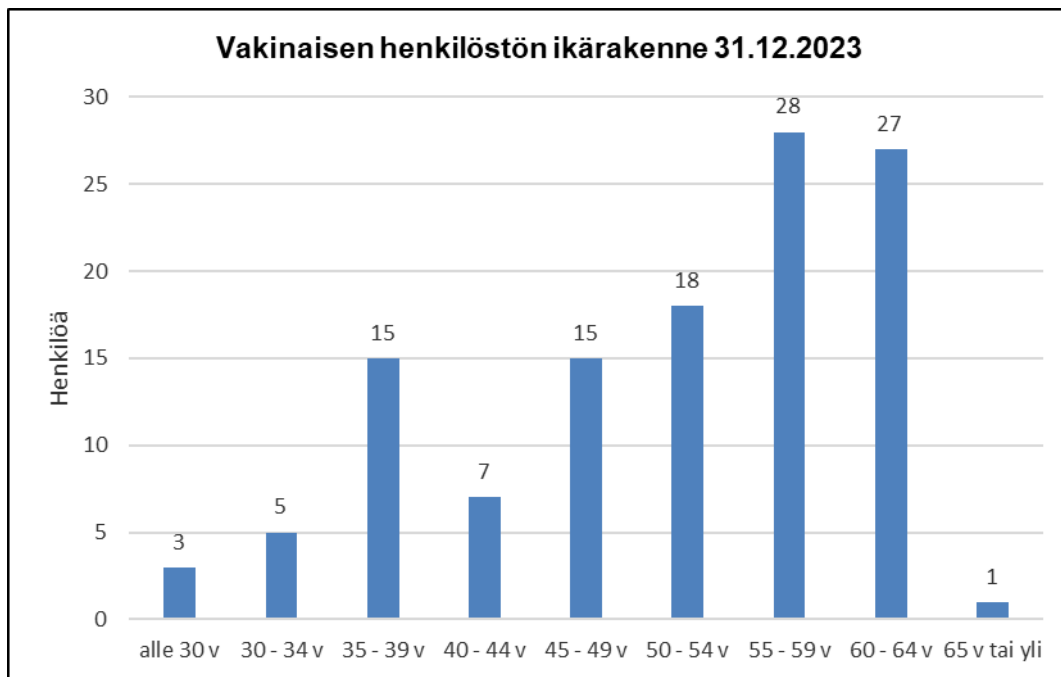
Parikkalan kunnan henkilöstöstä miesten osuus oli vuoden 2023 lopussa 18,8 % ja naisten 81,2 % (31.12.2022 miehiä 18,4 % ja naisia 81,6 %).

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Vakinaiset	25	94	119
Määräaikaiset	8	49	57
Koko henkilöstö	33	143	176

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2023

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2023 oli 51,0 vuotta (miehet 52,3 ja naiset 50,7 v) ja koko henkilöstön keski-ikä samoin 51,0 vuotta (miehet 53,0 ja naiset 50,5 v). 31.12.2022 vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 51,9 vuotta ja koko henkilöstön 51,6 vuotta.

Edellisvuoteen verrattuna vakinaisen henkilöstön keski-ikä on laskenut 0,9 vuodella ja koko henkilöstön keski-ikä on laskenut 0,6 vuodella.

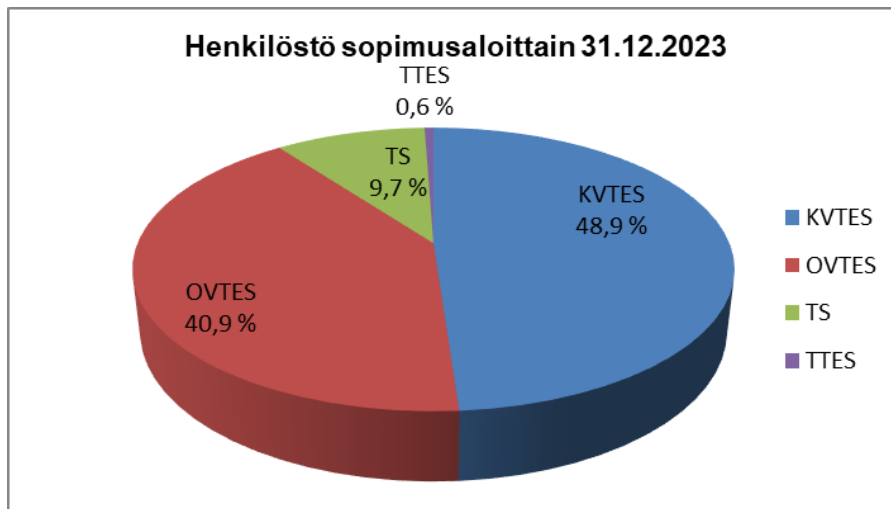
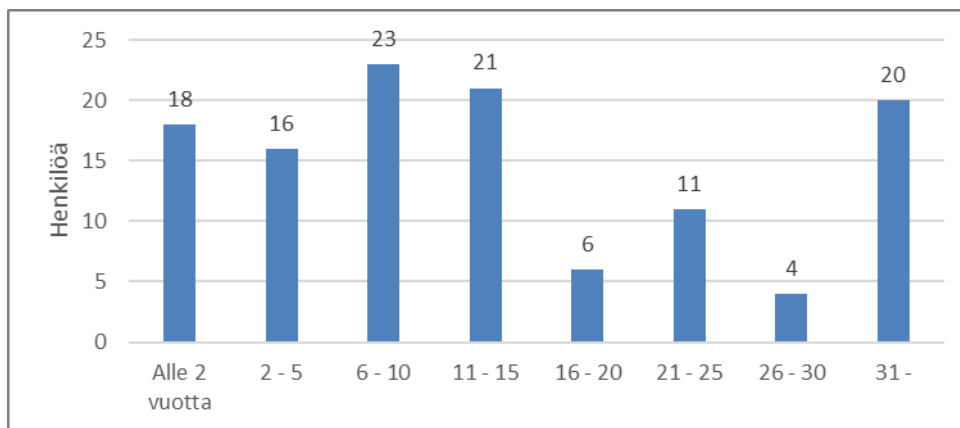
Henkilöstön lukumäärä keskeisissä ammattiryhmissä 31.12.2023

(10 tai suuremmat henkilöstöryhmät, koko henkilöstö)

Ammattiryhmä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Kansalaisopiston tuntiopettaja	4	17	21
Tuntiopettaja	5	15	20
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja		19	19
Koulunkäynninohjaaja	1	15	16
Varhaiskasvatuksen opettaja		11	11
Siivooja		10	10

Henkilöstö sopimusaloittain 31.12.2023

Sopimus	Miehet	Naiset	Yhteensä
Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES)	6	80	86
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	11	61	72
Kunnallinen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus (TS)	15	2	17
Kunnallinen tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTES)	1		1
Yhteensä	33	143	176

Vakinaisen henkilöstön palvelussuhteen pituus 31.12.2023

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

Kunnan vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus raportoidaan ilmoittamalla kertomusvuoden aikana alkaneet ja päätyneet palvelussuhteet. Vaihtuvuusprosentit lasketaan suhteuttamalla henkilöiden lukumäärät edellisen vuoden lopun vakinaisen henkilöstön kokonaismäärään (31.12.2022: 119 henkilöä, 31.12.2021: 162 henkilöä). Organisaation sisällä tehtävää vaihtaneet eivät sisälly lukuihin.

Vakinaiset palvelussuhteet	2023	2022
Alkaneet palvelussuhteet	18	13
Tulovaihtuvuus%	15,1 %	8,0 %
Päätyneet palvelussuhteet	12	24
joista liikkeen luovutukset	0	4
joista eläkkeelle siirtyneet	3	6
joista muut	9	14
Lähtövaihtuvuus%	10,1 %	14,8 %

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot on laskettu raporttiin Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajien KT:n ohjeen mukaisesti. Sairauspoissaolopäiviä ovat kaikki omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista aiheutuvat poissaolot.

Sairauspoissaolopäivien kokonaismäärä väheni vuonna 2023 edellisestä vuodesta 403 kalenteripäivällä. Vuonna 2023 sairauspoissaoloja oli 3351 kalenteripäivää ja vuonna 2022 vastaava luku oli 3754 kalenteripäivää.

Henkilötyövuotta kohden laskettuna sairauspoissaoloissa oli hieman lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2023 sairauspoissaoloja oli keskimäärin 26,1 kalenteripäivää/htv ja edellisenä vuonna 24,1 kalenteripäivää/htv.

Vuoden 2023 sairauspoissaoloprosentti oli 6,1 (v. 2022: 6,0). Sairauspoissaoloprosentti tarkoittaa sairauspoissaolojen osuutta koko henkilöstön teoreettisesta säännöllisestä työajasta (Sairauspoissaolo % = Sairauspoissaoloaika (pv) / koko henkilöstön teoreettinen säännöllinen työaika (pv) x 100).

Nolla päivää sairastaneiden osuus on laskettu samaan tapaan kuin Työterveyslaitoksen Kunta -10 tutkimuksessa. Laskenta on tehty siitä henkilöstöstä, jolle on kertynyt kalenterivuoden aikana yli 6 henkilötyökuukautta työtä kokoaikaisesta työstä joko vakituisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa. Kunta 10 -tutkimuksen mukaan tutkimuksen kunnissa 16 % henkilöstöstä ei ollut päivääkään poissa oman sairautensa vuoksi vuonna 2022 (Lähde: Kuntatyönantajat). Parikkalan kunnassa vastaava luku vuonna 2023 oli 26,5 % ja vuonna 2022 19,8 %.

Vuoden 2023 aikana sattui työtehtävissä 9 ja työmatkalla 3 tapaturmaa, joista vakuutusyhtiön maksamia korvauspäiviä yhteensä 44. Tapaturmien aiheuttamat sairauslomat olivat kestoltaan melko lyhytaikaisia tai ne eivät aiheuttaneet lainkaan työkyvyttömyyttä. Vuonna 2022 työtehtävissä sattui 8 ja työmatkalla 2 tapaturmaa, korvauspäiviä yhteensä 28.

Sairauspoissaolon kesto	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä (kaikki yhteensä, myös tapaturmat)		
	Vuosi 2023		
	Palkalliset	Palkattomat	Yhteensä
1 – 7 pv	1 112	12	1 124
8 – 29 pv	363	8	371
30 – 59 pv	113		113
60 – 89 pv			
90 – 179 pv	462	371	833
180 pv tai enemmän	180	730	910
Yhteensä	2 230	1 121	3 351
Yhteensä keskimäärin / henkilötyövuosi	17,4	8,7	26,1

	%
Sairauspoissaoloprosentti	6,1
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)	26,5

Henkilötyövuosi (HTV 2) = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 (karkausvuonna 366) * (osa-aikaprosentti/100)

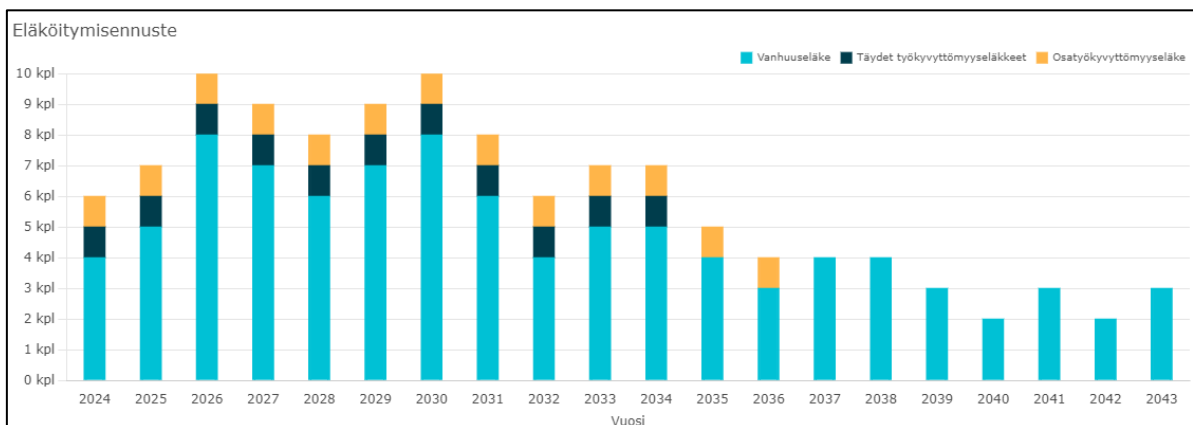
Eläköityminen

Kevan ennuste Parikkalan kunnan henkilöstön eläköitymisestä

Alla on esitetty Kevan laatima eläköitymisennuste. Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen eläkelajin mukaan. Ennuste perustuu vuoden 2023 maaliskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2023 alun organisaatiotilanteeseen.

Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet. Täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät täydet kuntoutustuet ja työuraeläkkeet. Osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Vuoden 2017 eläkeuudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

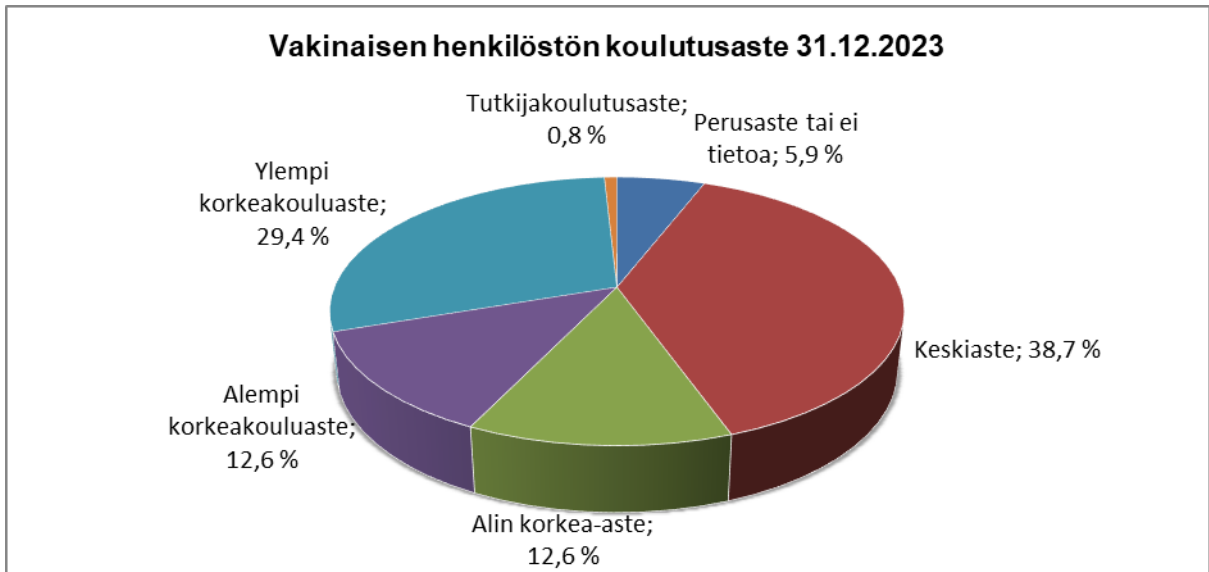
Seuraavien viiden vuoden aikana, vuosina 2024–2028 jää ennusteen mukaan vanhuuseläkkeelle 30 henkilöä, joka on kunnan vakinaisesta henkilöstöstä (31.12.2023: 119) laskettuna noin 25 %.

Lähde: Keva

Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Vakinaisen henkilöstön koulutusaste

Henkilöstön koulutuspäivät

Parikkalan kunta tukee henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä. Osaamisella on positiivinen vaikutus sekä henkilöstön työhyvinvointiin että tulokselliseen toimintaan.

Ess-järjestelmään merkittyjä koulutuspäiviä v. 2023 oli kaikkiaan 147 päivää (v. 2022: 167 päivää) ja koulutuksiin osallistuneita oli yhteensä 40 henkilöä (v. 2022: 70 henkilöä).

Vuonna 2023 ammatillisia henkilöstökoulutuspäiviä oli keskimäärin 1,1 koulutuspäivää / vakituinen työntekijä (v. 2022: 1,2 koulutuspäivää/vakituinen työntekijä).

	Koulutuspäivät yhteensä ¹⁾	
	2023	2022
Ammatillinen henkilöstökoulutus	126	144
Muu koulutus ²⁾	21	23
Yhteensä	147	167

¹⁾ Osapäiväkoulutukset muutettu kokopäiviksi siten, että kuusi tuntia vastaa yhtä koulutuspäivää

²⁾ Ammattiyhdistyskoulutukset (yhteistoiminta-, luottamusmies- ja työsuojelukoulutukset)

Kunnalla on oikeus hakea koulutussuunnitelmaan perustuvasta ammatillisesta koulutuksesta Työllisyysrahaston koulutuskorvausta enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa. Vuodelta 2023 koulutuskorvausta haettiin 61 koulutuspäivältä (v. 2022: 67 koulutuspäivä). Arvio vuoden 2023 koulutuskorvauksen suuruudesta on 1 413 euroa (v. 2022 koulutuskorvaus 1301,94 e).

Työntekijöiden lukumäärä, joista oikeus Työllisyysrahaston koulutuskorvaukseen		
	2023	2022
Yhdeltä koulutuspäivältä	17	19
Kahdelta koulutuspäivältä	7	12
Kolmelta koulutuspäivältä	10	8
Yhteensä	34	39

Opintovapaalla oli vuoden 2023 aikana 1 henkilö yhteensä 18 kalenteripäivää (v. 2022: 3 henkilöä, 153 kalenteripäivää).

Henkilöstöetuudet ja tyhy-toiminta

Parikkalan kunnan henkilöstöllä on käytössä Epassi Flex -etu, jota voi vapaavalintaisesti käyttää kaikkiin Epassilla maksettaviin liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointipalveluihin. Edun piiriin pääsee palvelussuhteen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään kolme kuukautta. Täysimääräisen edun arvo oli kertomusvuonna 100 euroa. Tarjotun edun määrä oli kertomusvuonna yhteensä 14 779 euroa, josta käytettiin 11 095 euroa. Annetusta edusta käytettiin siten 75,1 %. Etuja tarjottiin käytettäväksi 187 työntekijälle, joista 131 työntekijää (70,1 %) käytti etujaan ainakin jonkin verran ja 56 työntekijää (29,9 %) ei käyttänyt lainkaan.

Henkilöstöllä on ollut 1.3.2023 alkaen mahdollisuus verovapaaseen työsuhdepyöräetuuun. Oikeus pyöräetuuun on vakituisilla ja määräaikaisilla työntekijöillä koeajan jälkeen. Työntekijä valitsee mieleisensä pyörän, jonka työnantaja hankkii leasing-sopimuksella GoByBike Finland Oy:ltä. Ennen pyörän hankintaa työntekijä sitoutuu noudattamaan Parikkalan kunnan pyöräetupolitiikkaa, jossa on määritelty edellytykset ja ehdot työsuhdepyörään sekä työnantajakohtaiset käytännöt. Vuoden 2023 lopussa työsuhdepyörä oli käytössä neljällä työntekijällä.

Työyhteisön yhteiseen toimintaan henkilöstöllä on ollut mahdollisuus käyttää korvauksetta ulkopuolisilta vuokraajilta käyttämättä jääneitä kunnan liikuntatiloja, Helenansaaren saunarakennusta ja Saaren rantamajaa.

Työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti työyhteisöt voivat järjestää vuosittain virkistystapahtuman, johon on käytettävissä neljä tuntia työaika. Yhden tapahtuman sijaan on voinut järjestää useamman lyhyemmän tilaisuuden. Työyhteisöjä on ohjeistettu huomioimaan järjestelyissään yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen. Tyhyrahaa virkistystapahtumien järjestämiseksi osoitettiin 50 euroa/osallistujaa. Kertomusvuonna virkistystapahtumia järjestettiin kattavasti kunnan kaikilla toimialoilla.

Henkilöstön palkitseminen ja muistaminen

Yhdenjaksoisen 10, 20, 30 tai 40 vuoden palvelusajan perusteella palkittiin 11 henkilöä. Palvelussuhteen päättyessä sekä 50- ja 60-vuotispäivinä muistettiin henkilöstöä kunnan muistamisohjeiden mukaisesti. Henkilöstön muistamisohjeet uudistettiin syksyllä 2023 ja ne tulevat voimaan 1.1.2024.

Yhteistoiminta

Edustuksellisenä yhteistoimintaelimenä toimii yhteistyötoimikunta, minkä tehtäviin on sisällytetty myös työsuojeluasiat. Vuonna 2023 yhteistyötoimikuntaan kuului 4 henkilöstöjärjestöjen edustajaa (3 pääluottamusmiestä ja työsuojeluvaltuutettu) sekä 3 työnantajan edustajaa (kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja työsuojelupäällikkö). Kutsuttuna yhteistyötoimikunnan sihteerinä toimii henkilöstösihteerä. Yhteistyötoimikunnalla oli vuoden 2023 aikana 2 kokousta.

Työvoimakustannukset

1 000 euroa	2023	Muutos% ed. vuo- teen
Henkilöstön palkat ja palkkiot yhteensä (käyttötalous)	6 110	1,0 %
Vuosiloma-ajan palkat	386	-9,0 %
Terveysperusteisten poissaolojen palkat	201	-16,5 %
- henkilöstökorvaukset	-55	-42,7 %
Terveysperusteisten poissaolojen palkat, netto	146	0,8 %
Perhevapaiden palkat	13	-18,8 %
- henkilöstökorvaukset	-1	-87,8 %
Perhevapaiden palkat, netto	12	104,7 %
Muut lakisääteisten/sopimusperusteisten poissaolojen palkat	5	-50,9 %
Työnantajan eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut (käyttötalous)	1 605	0,8 %
Henkilöstöinvestoinnit:		
Työterveyshuolto, netto:		
korvausluokka I (lakisääteinen ehkäisevä työterveyshuolto)	20	10,9 %
korvausluokka II (yleislääkäritasoinen sairaanhoito)	16	50,7 %
Koulutus ja muu kehittäminen	12	-41,7 %